The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.
FRIDAY, DECEMBER 24, 1965

LATVIJA AMERIKĀ

102—104. n-rs. PIEKTDIENA, 1965. GADA 24. DECEMBRIS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

BĪSKAPS ARNOLDS LŪSIS

ZIEMSVĒTKOS

(Jāņa 1. vēst. 4)

Manai māmuļai bija kāda skaista istabas puķe. Nezinu, kāds bija tās īstais apzīmējums. Māte to sauca par Spānijas rozi.

Šī puķe parasti ziedēja tieši Ziemsvētkos. Kā sārta liesma atplauka tās zieds tad, kad lausks ar sala āmuru nikni sita pa mājas pakšķiem, logu rūtīs zīmēdams bālas, teiksmainas ledus-puķes...

Kad biju zēns, uz mūsu tālo dzimteni ziedus no siltām zemēm ar lidmašīnu neviens vēl neveda. Un tādēļ rozes atplaukšana pašā ziemas aukstumā un salā — lauku sētā — bija liels brīnums. To gaidījām mēs paši, to gaidīja mūsu kaimiņi.

Un — raugoties ziedā, kas sārti kvēloja pie istabas loga — mēs it kā mācījāmies dziļāk izprast un izjust arī to lielo brīnumu, par kuŗu mums stāsta pati vecākā, jau 15. gadsimtā sacerētā Ziemsvētku dziesma: „Es skaistu rozīt zinu No sīkas saknītes. Tā rozīte, ko minu, no Jeses cēlusies. Tā plauka dzestrumā, Pie aukstas ziemas saules, Pie pusnakts tumsībā."

Atceroties bērnību un Ziemsvētkus dzimtenē, katram nāks prātā kādas glāstošas, skaistas atmiņas. Un — varbūt, ka tāpēc šajā vakarā liegas sēras kā gruzdoša eglītes zara smarža tinas ap mūsu dvēseli... Jo — mēs atskārstam, ka pasaule, kuŗā tagad dzīvojam, saraujas arvien mazāka, kļūst arvien šaurāka... pelēcīgāka... tai vairs nav tāda skaistuma un tādas krāsu bagātības, kādu tajā saskatījām bērnībā. Un varbūt, ka tā tas ir tādēļ, ka mēs vairs neticam brīnumiem. Mēs esam mācīti visu tikai noliegt. Mēs esam mācīti visu tikai apšaubīt, kritizēt... Tādēļ arī Ziemsvētki mūsu izjūtās un iztēlē ir zaudējuši daudz no tā prieka un skaistuma, kādu tie mūsos izraisīja bērnībā. Jo tikai ar bērna acīm mēs saredzam Dieva godību visā tās krāšņumā. Tāpat jau arī tas, kuŗu šovakar kā mazu bērniņu, Jāzepa un šķīstās jaunavas Marijas sargātu, redzam Betlemē, reiz saviem mācekļiem un sekotājiem teicis zīmīgos vārdus: „Patiesi, patiesi es jums saku, — ja jūs netopat itin kā bērni, neredzēt jums Dieva valstības." — „Es Tev pateicos Tēvs," viņš ir teicis, „ka Tu šīs lietas esi apslēpis gudriem un prātīgiem, bērniem tās darīdams zināmas. Tiešām, Tēvs, tā tas ir bijis Tavs labais prāts..."

Un — tikai ar bērna acīm mēs varam saskatīt arī to lielo, spožo gaismu, kas staro no Betlemes. Jāņa evaņģelijā rakstītie vārdi, ka Kristus ir pasaules gaišums, nav pārspīlēti.

Pasaules gaišums?

Kas ir pasaules gaišums?

Kāds zēns šo jautājumu reiz uzstādījis gudram sirmgalvim.

„Saule ir pasaules gaišums," sirmgalvis uz zēna jautājumu atbildējis.

„Bet — ja saule ir norietējusi, kas tad ir pasaules gaišums?" zēns prašņājis tālāk.

„Ja saule ir norietējusi, tad mēness ir pasaules gaišums," skanējusi atbilde.

„Bet — ja mēness ir izdilis vai paslēpies aiz mākoņiem, kas tad ir pasaules gaišums?" skanējis nākošais jautājums.

„Tad zvaigznes ir pasaules gaišums," sirmgalvis teicis.

„Bet — ja neviena zvaigzne nav redzama," zēns neatlaidies, „kas tad ir pasaules gaišums?"

„Ja saule ir norietējusi, ja zvaigznes aiz mākoņiem, tad uguns tavā pavardā ir pasaules gaišums," sirmgalvis domīgi teicis.

„Bet — ja arī šī uguns ir apdzisusi," zēns bijīgi jautājis, „kas tad... kas tad ir pasaules gaišums?"

Sirmgalvis viņam vairs neatbildējis. Viņš cietis klusu. Viņš vairs nezinājis, kas ir pasaules gaišums vēl tad, kad gaisma pavardā ir izdzisusi, kad tevī pašā un ap tevi ir satumsusi dziļa un tumša nakts... Nakts bez miera... nakts bez zvaigznēm... nakts bez cerības... un, varbūt, arī bez — rīta...

Bet — mēs vēl zinām kādu citu... lielu, nedziestošu gaismas avotu. Un tas ir — mācība, kādu pasaulei un cilvēcei atstājis Betlemē piedzimušais bērns, caur kuŗu un ar kuŗu Dievs brīnišķīgā, vienreizējā veidā ir ienācis cilvēces vēsturē.

Un — šajā gaismā, kas pat nakti neizdziest, kā teiksmaina brīnumpuķe izplaukst mīlestība, — skaistākais, ko mēs, cilvēki, glabājam paši sevī; skaistākais, ko mēs meklējam citos, ko mēs paši citiem varam dot... Es daudzreiz esmu domājis, cik tas savādi: kā mēs, cilvēki, pārvēršamies Ziemsvētkos... Kā tad atmaigst cilvēka dvēsele, kā gribas domāt tīrākas domas, kā gribas darīt labākus darbus. Tiešām, — varam teikt:

„Šī nakts mirdz gaismā brīnišķā. Šai naktī sirds spēj mieru gūt, Un Svētā Bērna tuvumā Tev gribas labam, mīļam būt... Tev gribas degt un starot tā, Kā svecei egles zariņā, Ikvienam vaigu noglāstīt Un mīļus vārdus pasacīt... Šī nakts mirdz gaismā brīnišķā. Šai naktī dziļā klusumā Nāk katra sirdī Pestītājs Kā mūsu palīgs — Svētītājs..."

Gaismā, kas staro no Betlemes, kā teiksmaina brīnumpuķe izplaukst arī ticība, [illegible] lielajai, piedevējai mīlestībai, kādā Dievs caur Kristu mūs ir uzrunājis.

„Redzama ir kļuvusi Dieva mīlestība," raksta apustulis Jānis, „Dievam savu vienpiedzimušo dēlu sūtot pasaulē, lai mēs dzīvotu caur Viņu. Šī ir tā mīlestība, nevis ka mēs esam mīlējuši Dievu, bet ka Viņš mūs ir mīlējis un sūtījis savu Dēlu kā mūsu grēku izpircēju."

Ja mēs varam un spējam būt patiesi paši pret sevi, ja mums ir pietiekami daudz drosmes un paškritikas — tad, laikam, mēs visi atzīstam, ka arī mūsu laikmeta cilvēkam vajaga Pestītāja. Vajaga tā, kas ar savas apskaidrotās piedevējas mīlestības gaismu sedz viņa grēkus, viņa kļūdas, maldus un ... nespēku. Arī mūsu laikmeta cilvēkam vajaga Pestītāja, kas viņu pasarga no atgriešanās alu laikmeta paražās, kādas tagad atkal sāk cildināt tie, kas mērķtiecīgi un neatlaidīgi grib iznīcināt kristīgo morāli, kultūru un civilizāciju. Arī mūsu laikmeta cilvēkam vajaga Pestītāja, kas dzīvei dotu dziļāku jēgu, kas mums rādītu cēlākus ideālus, kas mūs pasargātu no tā briesmīgā dvēseles tukšuma, ar kādu jau sasirguši daudzi, tik daudzi cilvēki...

Tāpēc Betlemē apstājas katra patiesības, daiļuma un pilnīgākas dzīves meklētāja ceļš. To atskārtuši daudzi pilnības alcēji un meklētāji. Bet visskaistāk vienkāršos un sirsnīgos vārdos to, laikam, ir pateicis lielais humānists — sirds un saules dziesminieks Kārlis Skalbe. Viens no viņa pēdējiem dzejoļiem esot Zviedrijā, trimdā, uzrakstītā dziesmiņa „Kristus roze," kuŗu tagad atrodam arī mūsu Dziesmu grāmatā:

Meklētāja ceļš ir galā.
Vakars satumst. Tālu iets.
Baltā ziemā, svešā malā
Sārti uzplaukst —
blāzmas zieds.
Vai tur Ziemas svētku roze
Debess krāšņos ziedus veŗ?
Brīnumaino krāsu kvēli
Acis atdzerdamās dzeŗ.
Mana brīnišķīgā roze —
Mātes maigo roku dēsts —
Jaukā bērnu dienu gaisma,
Brīnišķīgā Kristus vēsts.
Zinu: arī Tavā sirdī
Šonakt Kristus roze zied,
Un tu izej ziemas laukā
Klausīties, ko zvaigznes dzied.

Kopsim šo brīnišķīgo, trauslo ziedu, kas šajā vakarā mēģina uzplaukt mūsu sirdīs un dvēselēs. Arī šai rozei ir savi ērkšķi. Bet — kas kopj to ticībā, „tam sirds no saldas smaržas un dvēsle pilna top."

PAZIŅOJUMS LASĪTĀJIEM

Mūsu laikraksta nākošais numurs paplašinātā izdevumā iznāks sestdien, 1. janvārī, bet lasītājiem to izsūtīsim jau trešdienā.

LA redakcija

Novēlam mūsu lasītājiem un līdzstrādniekiem

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS!

„LATVIJA AMERIKĀ"

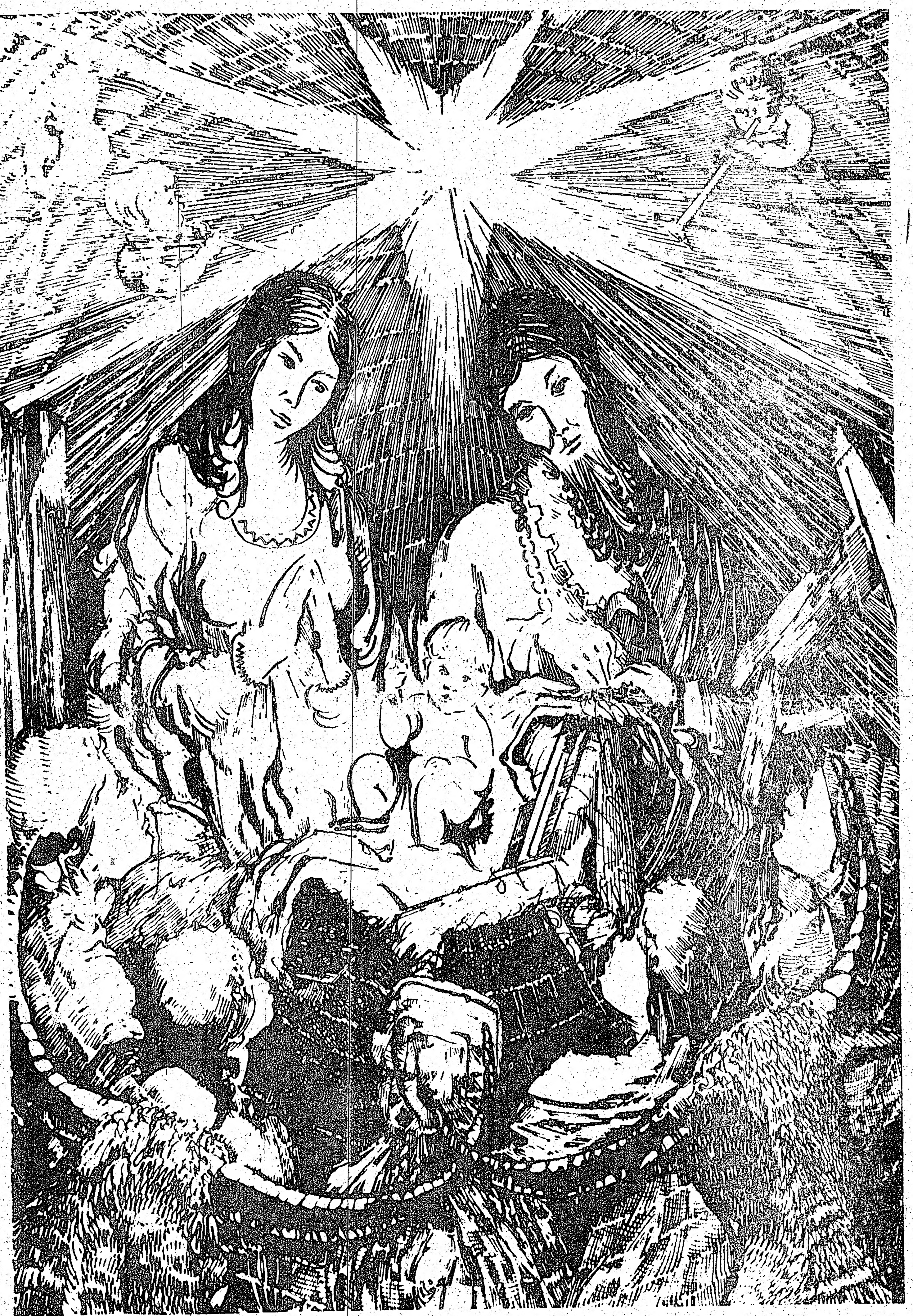

EDUARDA VINGRA ZĪMĒJUMS

A. Sedasdēls

GAISMA TUMSĪBĀ

Sapņu ceļi visspožāk iemirdzas Ziemsvētku naktī, kad mīļi draugi nāk sērst, runā uz tevi un jautā, kam tu esi aizklīdis tālu no savas tēvu zemes, jo nekur tā nemirdz svētku egle, nekur nav debesīm tik spožu zvaigžņu kā zilajā lokā, kas pārliecies dzimtenes kalniem un lejām. Tam atbildi dod dzīvības instinkts — mēs gribam elpot un domāt brīvībā.

Jā! Šonakt dzimtene ir atkal tavā un manā atmiņu dārzā. Un tu to nespēj iedomāt bez piesniguša meža un mazās, baltās baznīciņas, kuras zvans, mīksti guldzēdams, aicina svētvakaram.

Bet vai šobrīd tas skan tāpat kā toreiz? Vai Ziemsvētku brīnums runā valodu, kas dzirkstī patiesā un atklātā priekā?

Vai piesnigušo egļu zaros nešūpojas arī kādas sāpes, līdzīgas vaimanām, jo dzīvība tikusi izdzēsta visur, kur vien cilvēks meklējis patvērumu briesmu brīdī?

Miklums spiežas acīs: lasu svētku sveicienu no dzimtenes. Tā ir maza, divdaļīgi salokāma kartīte. Pašdarināta, rūpīgi zīmēta. Viņiem taču tur šādu „grēcīgu" papīrīšu pārdošanā nav, tāpat kā nav brīvas Kristus bērna pielūgšanas.

Zīmējums vienkāršs, bet izteiksmīgs: pāri egļu sila galotnēm skujas zariņā iekārts liels zeltains zvans ar tikpat zeltainu mēli, bet sila pieēnā, dziļi sniega kupenās iegrimusi, dus lauku māja ar spožu atblāzmu logu rūtīs.

Sveiciena sūtītāja ar dzejnieces dzirksti. Lūk, kā skan viņas izjūtas svētku naktī dzimtenē:

Kad ikdienā tu noguris
Un galu nesaredzi,
Cel acis augšup mūžībā
Un zvaigznēs gaismu dedzi.
Un nosalušo dvēseli
Ar siltu prieku sedzi,
Lai ikdienā, kad noguris,
Tu gaismu labāk redzi.

Brīnišķi un dzīvi izteiktas mūsu brāļu un māsu izjūtas Ziemsvētku naktī, kurai vara laupījusi tūkstošgadējo mirdzumu un iepriecinājumu cilvēka dvēselei.

Un tomēr — tumsībā un postā atmirdz arī kāda gaisma. Lai cik smagas viņiem dzimtenē uzspiestas nebrīvības važas, dvēsele ir brīva no šī sprosta, un, raudzīdamās zvaigznēs, tā saredz gaismu kas stiprina un vairo tās [illegible]

Šī gaisma nes Ziemsvētku brīnuma spožo vārdu. Kuŗš gan uzdrošinātos apgalvot, ka tas būtu zudis, kaut arī pēc tik gaŗa verdzības posta? Un jo tumšāka nakts, jo tā spožāka.

Kādreiz dzimtenē, kopjot Zemgales mežus, man bija vecs, ļoti paklausīgs, ticīgs un labsirdīgs mežsargs. Līdz vietējai baznīcai bija patāls ceļš, tādēļ mežsargs bieži svētdienas rītos iegriezās savā meža apgaitā, kas bija bagāta bērzu birzīm. Iegājis tajā, viņš noņēma cepuri, salika rokas un noskaitīja lūgšanu Viņam.

Vai tā tas nav šobrīd tēvzemē, kad no ārienes nomāktais atrod vietu un mirkli, lai paceltu sirdi pretim visu lietu Lielajam Kārtotājam? Tāds mirklis ar tik dievišķu iespēju ir arī tavam un manam tuviniekam dzimtenē — kaut kur jārod dvēselei patvērums un jāceļ sirds ticība.

Tā mirdz Ziemsvētku naktī. Brīdī, kad cilvēks lūko uzsmaidīt savam līdzcilvēkam. Varbūt tas ir ļoti īss moments, taču pilns sirdsprieka un piedošanas skaistuma.

Mūsu dvēseles ir kā nosaluši putni ar ledū mirdzošiem spārniem, ja tām trūkst dievišķā brīnuma un mudinājuma — būt labākiem, tīrākiem un iecietīgākiem. Ziemsvētku nakts to mums māca un sludina, jo tajā dzimis Viņš, kuŗam bija mirt par zemes bērnu grēkiem un pārkāpumiem.

Ja Dievs zied tavā dvēselē, tad citu laimi nemeklē, — saka dzejnieks. Nav vēl dzimusi vara cilvēku rokās, kas spētu noslāpēt šo patiesību un iznīdēt ticību Dieva dēlam brīnišķajā piedzimšanas naktī. Tumsa var sabiezēt, taču nekad tik smaga un necaurredzama, lai gaisma nespētu tajā ielauzties. Tā tas ar mūsu tautu dzimtenē. Tā tas ar mums pašiem svešumā un brīvībā, ja dažkārt esam aizmiguši pieticības mierā un aizmirstam to, kas visiem nosaka ejamā ceļa garumu.

Kas viņiem, mūsu tālajā dārzā, palīdz izturēt posta slogu? Vai ne uz debesīm celtais skatiens un zvaigznēs ieraudzītā gaisma, kas mirdz no Viņa radības vainaga? Gaisma ar neikdienišķu spožumu. Gaisma, kas tikai reizi izlīst pār zemi — Ziemsvētku naktī.

Cauri šai gaismai pa atmiņu ceļiem nostaigāsim uz to pusi, kur palikusi un iecementēta mūsu dzīves skaistākā daļa, kur mūsu cerības satiekas ar viņējo ilgām, kad mēs vēl šodien un katru brīdi izjūtam un dziļi dvēselē pārdzīvojam savu aiziešanu un šķiršanos no dzimtenes.

Arī mums vajadzīga Ziemsvētku gaisma un ticība, lai pastāvētu cerībā, ka mūsu ceļi vēlreiz savīsies kopā zem zvaigžņotajām dzimtenes debesīm.

Labākie novēlējumi no Ontario provinces valdības!

John P. Robarts, Q.C.
ministru prezidents

John Yaremko, Q.C.,
provinces sekretārs
un pavalstniecības ministrs

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS!

Kanadas federālās valdības pavalstniecības un imigrācijas ministrs Džons R. Nicholsons no Otavas piesūtījis mūsu redakcijai sekojošu apsveikumu un vēlējumu:

Gadu plūsmā krāšņās paražas un tradicijas — dažādu zemju mantojums — Ziemsvētkiem piešķīrušas daudzveidību. Šim svētku laikam ir dziļa garīga nozīme. Ziemsvētku vēsts mums dota visam gadam un visiem laikiem. Tā nozīmē jaunas cerības, jaunu prieku un laimi. Tā nozīmē mieru un labu prātu cilvēkiem.

Šai siltajā gara tuvībā sirsnīgi sveicu Jūs un Jūsu laikraksta lasītājus. Novēlu visiem priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

John R. Nicholson,
Minister of Citizenship and Immigration

Jānis Mežaks

Kanadas latviešu skolu klēts

Skolu darbā, laikam, gan nekad nebūs varēts iztikt bez mācības un uzskates līdzekļiem. Dažādos laikos tomēr to nozīmes izpratne un lietošana nav bijusi vienāda. Īsti to nozīme uzsvērta, tikai sākot ar 17. gadsimtu, kad par to rakstīja Jānis Amoss Komēnijs. Kopš tā laika, bet it sevišķi šinī gadsimtā uzskates līdzekļu lietošana ir viena no svarīgākām metodes sastāvdaļām. Sevišķi liela nozīme uzskates līdzekļiem, kad jāmāca par svešām lietām un vietām. Mūsu latviešu skolā tādas vielas ir ļoti daudz. Tādēļ ar tādu neatlaidību un nopietnību sirmais audzinātājs Pēteris Dreimanis visus šos gadus vērš vecāku un jaunu skolotāju uzmanību uz uzskates līdzekļu nozīmi skolas darbā.

Mūsu dienās skola nav iedomājama bez mācības līdzekļiem un bibliotēkas, kuŗu ne vien izmanto skolēni, bet kuŗā ir arī skolotājiem rokas grāmatas un cita paidagoģiska literātūra. Savā pastāvēšanas laikā katra skola nemitīgi vairo šo pūru, un tā plašums liecina par skolas stāvokli un līmeni. Latviešu skolas trimdā, atskaitot skolotāju kadrus, sāka darboties no nekā.. Svešumā trūka ne vien materiālo iespēju, bet jaunie apstākļi spieda arī meklēt piemērotus ceļus un veidus mācības un uzskates līdzekļu radīšanā.

1945. gada 18. augustā „Laikā" bija iespiests Zariņu Jāņa raksts „Skolas klēts — daži ierosinājumi latviešu skolu darba kuplināšanai." Šai rakstā viņš norādīja uz mūsu laika un apstākļu audzināšanas un mācīšanas problēmām. Tādēļ vajadzīga visu skolotāju sadarbība, lai pulkā varētu veikt to, ko atsevišķi nespēj. Šādas p r a k t i s k a s sadarbības veids varētu būt skolu klēts. Tur visi, īpaši vecākie skolotāji un priekšmetu speciālisti, savāktu dažādu mācības un uzskates līdzekļu paraugus, iekārtotu paidagoģisko bibliotēku ar dažādām grāmatām, stundu konspektiem, skolēnu darbu paraugiem u. t. t. Tie, kas justu vajadzību pēc padoma, varētu tādu no skolas klēts dabūt. Pēc dažiem mēnešiem autors skolotāju konferencē Čikagā ierosināja celt novadu skolu klētis.

Šo ierosinājumu rezultātā LNAK skolu daļa 1955. gada janvārī nolēma celt skolu klēti Toronto visām Kanadas latviešu skolām. Šogad pagājuši 10 gadu kopš šīs skolu klēts pamatu likšanas. Tas ir iemesls paskatīties skolu klētī, cik daudz tajā apcirkņu un cik tie pilni.

No vienas puses, skolu klēts kā mācības līdzekļu un paidagoģiskās literātūras krātuve ir kādreizējā Latvijas skolu mūzeja darba turpinātāja samērā ar mūsu iespējām. Bet skolu klētij ir vēl arī cits, ne mazāk svarīgs uzdevums: apgarota darba, intereses un garīga možuma kāpināšana. Ikvienam būtu jādod kaut kas no sevis, lai savukārt saņemtu ierosinājumus un stiprinājumu darbā no citiem. Jānotiek dzīvai domu apmaiņai, jārosina meklētāja gars. Ikviens skolotājs, iesūtot stundu konspektus, rakstus par audzināšanu un mācīšanu, var dalīties savās domās ar kollēgām. Skolu klēts dod iespēju uzkrāt šādus darbus, dara tos pieejamus visiem skolotājiem.

Skolu klētī var būt daudz apcirkņu. Dabīgi, ka tāds ir katram priekšmetam, kuŗu tagad mācām latviešu skolās. Daudz materiālu tomēr grūti ielikt tikai vienā no šiem apcirkņiem, jo tie savu reizi izmantojami vienā vai otrā stundā, vai arī sava īpatā rakstura dēļ prasa īpašu vietu. Tā nu radušies vēl arī citi apcirkņi: Latvijas augi un dzīvnieki, latviešu karavīrs, bērnu svētki un nometne, paidagoģiski raksti, periodiski izdevumi, mūsu skolu darbinieki, liecības par latviešu skolu darbu un grāmatas.

Latviešu valodas materiāli sakārtoti divās nodaļās: valodas mācība un literātūra. Valodas mācības nodaļā var atrast dažādas gramatikas grāmatas, sākot ar jau Latvijā izdotajām un beidzot ar pēdējiem trimdas izdevumiem. Tur ir arī dažas reti dabūjamas grāmatas skolotājiem un baltu valodniekiem. Zariņu Jānis devis garāku vērtējumu un piezīmes par tēvzemē izdoto R. Grabja, G. Ārensones un V. Niedras „Latviešu valodas gramatiku" kopā ar krietnu skaitu dažādu paraugu tabulu. Visiem ir pazīstamas saliekamās ābeces, bet lasīt mācīšanai pēc E. Zicāna „Vieglās gaitas" palīglīdzeklis ir mazu dēlīšu krājums; uz katra dēlīša uzrakstīts viens teikums. Lasīt mācās rotaļājoties — būvējot. Citas tabulas rāda, ka latviešu valoda pieder pie indoeiropiešu valodu saimes; sniegti baltu valodu paraugi un salīdzinājumi; kartē redzamas latviešu valodas dialektu robežas. Kamēr vēl iespējams, derētu dialektu paraugus ierunāt skaņu lentēs. Še jau ir pazīstamās psīcholoģes E. Upatnieces skaņu lentē ieskaņotais referāts par lasīt mācīšanu kopā ar paraugstundām. Skolotāji, kas strādā sava patvēruma zemju skolās, varētu caur skolu klēti ieteikt un parādīt to, kas viņu skolās labs un kas arī mums varētu labi derēt ne vien valodas mācībā, bet arī citos priekšmetos. Iepazīšanās ar citu zemju skolām, to mācības grāmatām, kabinetiem un mācības līdzekļiem visiem nav iespējama, bet skolu klēts dar bam paveras nozīmīgas iespējas arī šai virzienā.

Literātūras nodaļā paredzēts iekārtot visu skolās mācāmo latviešu rakstnieku mapes. Līdz šim plašākās ir par J. Jaunsudrabiņu, Z. Lazdu, Anšlavu Eglīti, J. Klīdzēju, R. Blaumani un J. Raini. Mapēs tiek vākti uzņēmumi, rokraksti, raksti par rakstnieku dzīvi un darbiem, darbu pirmiespiedumi periodikā un viss cits, kam sakars ar viņu dzīvi un darbiem. Skolu klētī ir arī krāsu filma (16 mm) par Jāni Jaunsudrabiņu, kā arī vienas stundas ilguma skaņu lente, kuŗā dzirdam rakstnieku lasām savus darbus. Skaņu lentēs dzirdam arī Jāni Veseli un Mirdzu Timmu lasām savus darbus. Nākamais papildinājums būs Kārļa Skalbes darbi Almas Mačas lasījumā. Kāda uzdevuma grafisks attēlojums rada vieglu pārskatāmību, viegli iegaumējams. Kā tos izveidot un izmantot, parāda trīs Zariņu Jāņa tabulas: latviešu literātūras attīstība, R. Blaumaņa un J. Jaunsudrabiņa mūžs un darbi. Līdzīgas tabulas var izgatavot par ikvienu rakstnieku katrs skolotājs; tās var būt arī mājas darbi vecākiem skolēniem. Vairāk nekā 100 vēstuļu un manuskriptu ir sākums rakstnieku un sabiedrisku darbinieku rokrakstu krājumam. Redakcijas, apgādi var palīdzēt rokrakstu kollekcijas paplašināšanā, saziņā ar autoru tos nododot skolu klētij.

Vēstures mācīšanai, bet tāpat arī ikvienam citam priekšmetam un tematam papildvielu var atrast laikrakstos. Šādi raksti tiek izgriezti un sakārtoti albumos. Skolu klētī glabājas bīskapa A. Lūša vēsturisku tēlojumu krājums „Es stāstu par Latviju," dažu autoru apraksti par 1905. gadu, latviešu strēlniekiem u. t. t. No Dr. N. Vīksniņa saņemts raksts „Latviešu tautas atmodas laikmeta sagatavošanas posms un tā nozīme." Vēstures mācīšanai ar tēlojumiem paraugu dod A. Millere — „Miķelis mācās vēsturi." P. Dreimanis ar grafiskiem zīmējumiem parāda Senlatvijas sabiedriski valstisko iekārtu. Šie ir tikai nedaudzi paraugi visam tam, ko varētu likt vēstures apcirknī. Ir vajadzīgi tikai talcinieki.

Latvijas geografijas apcirknī krājas albumi, atsevišķi uzņēmumi un rakstu krājumi. Attēliem lielāks iespaids, ja tos papildina kādas „literāras piedevas," piemēram — dzejas, tautas dziesmas, teikas un īsi apraksti. Piemēram, uz kartona uzlīmētam Gaiziņkalna uzņēmumam klāt K. Jēkabsona dzejolis „Birzēm rotāts Gaiziņš." Šādus mācības līdzekļus geografijas stundām un skolas telpu greznošanai var sagatavot paši skolotāji. No geografijas apcirkņa skolas var aizņemties divas 16 mm melnbaltās filmas, kas uzņemtas īsi pirms otra pasaules kaŗa. Filmā par Latvijas piensaimniecību redzamas daudzas lauku ainavas, ganāmpulki, piena pārstrādāšana, noliktavas un sviesta eksports no Rīgas. Otrā filmā redzam Jāņus Latvijā. Visvairāk aprakstu par Latvijas upēm, ezeriem un kalniem devis A. Vanags. Šādi raksti vienmēr krājami. Vēl varētu papildināt ar dažādām pašu zīmētām kartēm, atsevišķu vietu reljefa kartēm un „ekskursiju" albumiem ar tekstiem.

Kaut mums ir savs paidagoģiskais žurnāls „Trimdas skola," daudz paidagoģisku rakstu atrodami arī laikrakstos. Vācot to izgriezumus, kā arī oriģinālrakstus un grāmatas, tiek radīts paidagoģisku rakstu krājums skolotājiem un vecākiem.

Skolu vēstures rakstītājiem kādreiz būs noderīgas ziņas par trimdas skolām. Lai jau tagad sāktu krāt šādus materiālus, sava vieta tiem paredzēta skolu klētī. Tur atrodam dažādu zemju skolu programmas, skolu konferenču materiālus, skolu sarīkojumu programmas, uzņēmumus un pārskatus.

Daudzreiz skolā jārunā par dažādiem augiem, kas bērniem nav pazīstami. Tie ir jāparāda. Skolai vajadzīgs savs herbārijs. Dr. V. Slankis sastādījis pazīstamāko Latvijas ziedaugu tabulu, uzrādot ziedēšanas laiku, augšanas vietu un kur tos var atrast Kanadā. Skolu klētī ir vairākas paraugtabulas. Izžāvētam augam blakus sniegta literārā piedeva.

Kā skolas var savu klēti izmantot? Pirmām kārtām, materiālus aizņemoties no skolu klēts. Uz pieprasījumu materiāli tiek izsūtīti arī pa pastu, saņēmējam tikai sedzot sūtīšanas izdevumus. Ar skolu klēts krājumu var iepazīties arī skolotāju konferencēs, kad notiek tās izstāde un demonstrējumi. Savākto materiālu publicēšana un reproducēšana ir saistīta ar zināmiem izdevumiem, bet arī šis jautājums ir atrisināms. Dažādiem rakstiem, konspektiem un zīmējumiem būtu jāatrod „krusttēvi" un „krustmātes," kas tos izdotu skolu klēts vārdā. Kāpēc akadēmiskās organizācijas nevarētu izdot skolu vajadzībām savu filistru darbus? Izdevēji varētu būt arī organizācijas, biedrības, draudzes, jebkuŗa skola vai arī atsevišķas personas, kuŗas vārds tad tiktu atzīmēts uz izdevuma. Vienā gadījumā to jau darījis apgāds „Daugavas vanags."

Un nu skolu klēts 10 gadu „jubilejas" gadījumā būtu kāds ierosinājums akadēmiskajām organizācijām. Skolu klētī ir jāatklāj akadēmiskais apcirknis. Studentiem bieži grūtības sagādā, rakstot savus referātus, avotu trūkums. Jau tagad skolu klētī ir daudz materiālu par atsevišķiem latviešu rakstniekiem un dažiem Latvijas vēstures posmiem. Šādu materiālu varētu būt daudz vairāk. Akadēmiskajām organizācijām derētu izraudzīt savus pārstāvjus skolu klēts akadēmiskajam apcirknim. Viņi ieinteresētu jaunos studentus rakstīt referātus par „latviskiem" tematiem un reizē gādātu, lai skolu klēts viņiem būtu noderīga, ka tajā sakrātos labas rokasgrāmatas u. t. t. Viņi paši caur savām organizācijām būtu arī skolu klēts materiāli atbalstītāji — tieši šī apcirkņa veidotāji. Akadēmiskajā apcirknī studenti varētu atstāt savu referātu norakstus, kas citu reizi varētu būt noderīgi tiem, kas nāks pēc viņiem.

Mans nodoms nav uzskaitīt visus skolu klēts materiālus, bet tikai norādīt uz to dažādību, pastāstīt, ko tajā var atrast un kāda veida materiāli vajadzīgi. Vēl tikai jānorāda, ka savi apcirkņi ir arī latviešu mūzikai un tās kopējiem, latviešu karavīriem un reliģijas-ētikas mācībai. It sevišķi daudz skolu klētij vajadzīgi stundu konspekti un raksti par vielas apdari. Tas ir īstais veids skolotāju darbu domu apmaiņai un garīgās rosības celšanai. Būtu vēlams, lai skolu klētī būtu kāda liecība no katra skolotāja.

Trimdas apstākļos latviešu skolas spēs sekmīgi darboties un veikt savu uzdevumu tikai tad, ja saņems visas sabiedrības materiālu un garīgu atbalstu. Skolu klēts ir viens veids, kā šo atbalstu sniegt. Tās tālākai paplašināšanai un pildīšanai vajadzīgi talcinieki.

Palīdzēsim pildīt skolu klēts apcirkņus ar mantām, un dosim līdzekļus tādu lietu iegādei, par kuŗām jāmaksā; nāksim talkā ar savu darbu, materiālus pienācīgi sagatavojot uzglabāšanai un kataloga sastādīšanai; bet būsim arī skolu klēts durvju virinātāji, tās vērtību meklētāji. Ceļu uz skolu klēti atradīsit, griežoties pie Jāņa Mežaka, 193 Woburn Ave., Toronto 12; tālr. 483-4245. Vietu skolu klētij laipni ir atvēlējusi Sv. Andreja latviešu ev.-lut. draudze sava dievnama telpās.

Noskaiti nu, Pēterīt, ko labu esi darījis visu gadu!

Ed. Keiša karikatūra LA

LATVIJA AMERIKĀ

102.—104. N-RS. PIEKTDIENA, 1965. GADA 24. DECEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Priecīgus Ziemassvētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

I. JANKOVSKIS

R E A L T O R

93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tālr. 536—0143

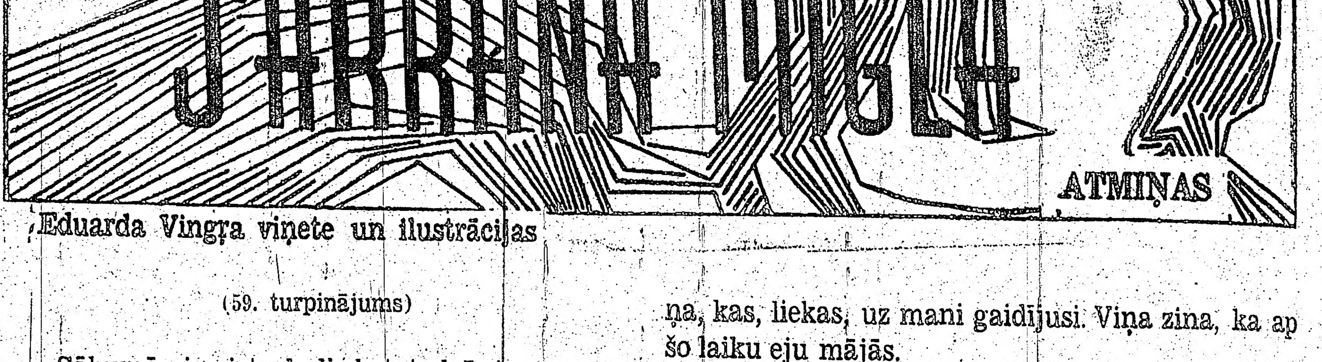

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(59. turpinājums)

Sākumā viss iet gludi, bet tad Laimoni sauc uz dekanātu dot paskaidrojumu par iztrūkušajām stundām. Laimonis atklāti pastāsta par savām blakus interesēm, bet lieta tomēr beidzas ar stipendijas atņemšanu, jo viņa lekciju apmeklējumi citā fakultātē neesot attaisnojami. Nekā nelīdz apstāklis, ka Laimonis mācībās ļoti apdāvināts un visus līdzšinējos eksāmenus — pat marksismu un krievu valodu — izturējis ar atzīmi teicami.

„Esmu izšķīries šiem augstajiem biedriem, kas tādus likumus izdomājuši, vairs nedot iespējas man kaut ko diktēt!" sašutis runā Laimonis, kad kopā ar Daci ejam mājup no lekcijām. „Es stipendiju vairs nepieņemšu līdz augstskolas pabeigšanai, kaut man nākošā sēmestrī to atkal piedāvātu. Atradīšu kādu darbu, mazliet mani atbalsta tēvocis, — gan jau kaut kā tad iztikšu. Bet ar to iegūšu tiesības izvēlēties un apmeklēt tieši tās lekcijas, kuŗas man patīk un interesē, nevis tās, kas priekšrakstos noteiktas. Un iespējams, ka tas būs pat nozīmīgi pie izvietošanas darbā pēc studiju beigšanas."

„Labi jau būtu, ja tev izdotos šie plāni," ierunājas Dace. „Es tev no sirds to novēlu, bet — ja nu tevi sāk uzskatīt par sabotieri?"

Mūsu iesāktā saruna pārtrūkst, jo pienāk Žeņa, kas, liekas, uz mani gaidījusi. Viņa zina, ka ap šo laiku eju mājās.

„Droši vien, atkal kāda vajadzība," klusi nosaka Dace, viņu ieraudzījusi.

Dace nav maldījusies. Mums priekšā stāv preparēšana, un Žeņa vēlas manu piekrišanu preparēt kopā ar viņu pie viena līķa. Tas nozīmētu, ka man jāizpreparē arī viņas daļa. Es tam piekrītu, un Žeņa apmierinātībā sāk runāt par dažādām vispārējām lietām, neaizmirsdama arī šoreiz piemetināt, cik viņas mīlestība uz ministru liela un skaista. Atvadoties Žeņa parāda divas medicīnas grāmatas krievu valodā, kuŗas tikko nopirkusi:

„Paziņas neticēs, ka studēju medicīnu, ja manā dzīvoklī neredzēs attiecīgas grāmatas . . ."

„Kur tās nopirkāt? Cik maksā?" ieinteresēta jautāju, klusībā apņemdamās pēc iespējas drīz pārvarēt valodas grūtības, lai augstskolā izņemto vielu vēl varētu papildināt pēc grāmatām.

„Pirkt? Jūs iedomājaties medicīnas grāmatas tā vienkārši nopirkt? Vai tad nezināt, ka vajadzīga pazīšanās? Dabīgi, man kā ministrijas darbiniecei tāda ir," pašapzinīgi paskaidro Žeņa.

Agrāko gadu medicīnas grāmatas latviešu un vācu valodā apgrozās no rokas rokā. Arī man ar Vīnertes starpniecību izdevies iegūt Renča farmakoloģiju un Raubera un Kopša anatomiju vācu valodā. Aizdodama šīs grāmatas, iemainu no kollēgām citas. Tā mēģinām savstarpēji izlīdzēties. Jaunākas grāmatas, pēdējo gadu izdevumus krievu valodā, kā Žeņa tikko paskaidroja, bez sevišķas pazīšanās nedabūt. —

Šobrīd atskatīdamās zinu, ka visos laikos un universitātēs eksistējuši un eksistē studenti, kas savu istabu dekorējuši ar grāmatām, lai tā izskatītos pēc studenta istabas. Ar pazīšanos vai tēva naudas maku viņi mēģinājuši „kaut kā" pabeigt studijas. Tāpat vienmēr pastāvējusi otra grupa, kas, sēdēdami bibliotēkās un aukstās, nekurinātās īres istabās ar pustukšu vēderu, apmeklējuši lekcijas un likuši valsts eksāmenus. Vajadzēja paiet daudz gadiem un man iepazīt vēl daudzas citas universitātes un studentus — nabagus, bagātus, profesoru un rūpnieku dēlus un meitas, vīrus un sievas, lai saprastu, ka Žeņa nav bijusi nekāds izņēmums, ka viņa nav bijusi tikai komūnistiskās iekārtas produkts. Šai ziņā atšķirības Rietumu un Austrumu starpā nepastāv. Tikai Rietumos par šādām parādībām runā atklāti, ja kāds, teiksim — profesora dēls, ar sliktām zināšanām, bet tēva sargātāja aizsegā beidzis universitāti ar uzslavu. Austrumos komūnistu partijas piederīgo vai augstā amatā esošo drīkst kritizēt vienīgi līdzīgais. Pārējos par atklātu uzskatu izteikšanu var sodīt par „vēršanos pret partiju," kaut arī teiktais tīrākā patiesība.

⁂

Farmakoloģiju esam noklausījušies pie Dr. Klūges, fizioloģiju lasa Dr. Pāvule. Praktiskajās fizioloģijas nodarbībās Pāvulei studentu grupas apmācīt palīdz asistents Mežulis. Fizioloģiskās ķīmijas lekcijas lasa un praktiskās nodarbības vada profesors Šmits, kas ieņēmis dekāna vietu profesora Stradiņa vietā. Šmita lekcijas ir sausas, bet lietišķas, bet dekāna amatā viņam visu izšķir komūnistiskās partijas priekšrakstu paragrafi. Studentu simpatijas, kā profesors Kalbergs, viņš neiemanto.

Beidzot klāt sengaidītais brīdis — preparēšana. Rīt tā sāksies.

„Līķu Mārtiņš" lūdzis dažus studentus palīgā uznest no pagraba līķus un novietot anatomikuma preparēšanas zālē uz galdiem. Viens viņš netiek ar visiem darbiem galā, bet ja laikus nebūs kaut kas sagatavots, viņu apvainos „plāna kavēšanā un kaitniecībā" . . .

Tīrā ziņkārē arī es aizeju uz anatomikumu, lai noskatītos sagatavošanas darbos.

„Kā gan es varētu formalīnā izmirkušos līķus no pagraba viens uznest otrā stāvā? Vai uz muguras, vai?" runā „Līķu Mārtiņš," kopā ar Laimoni ienesdams preparēšanai izraudzītu līķi. Abi pazīstas jau ilgāku laiku.

Viņi noliek nestavas ar formalīnā izmirkušu vīrieša līķi, kuŗam sadragāta galvaskausa viena puse. Otras puses ausī iespiesta maza cinka plāksnīte ar numuru.

Lielā bijībā apskatu uznesto. Liekas, ka šis līķis nav ilgi formalīnā gulējis, bet pajautāt nepagūstu, jo „Līķu Mārtiņš" aizņemts ar savu talcinieku — studentu izrīkošanu darbos. Kad Laimonis ar savām nestavām atkal dodas uz pagrabu, eju viņam līdz.

Lielais anatomikuma līķu pagrabs ir cementēts un ar ejām abās pusēs sadalīts lielākos un mazākos baseinos. Ieejot pagrabā, elpu aizrauj asi kodīgā formalīna smaka, kas pirmajā brīdī iespiež pat asaras acīs. Kad mazliet aprasts ar puskrēslu un dīvaino smaku, kas sākumā likās neizturama, sāku raudzīties apkārt. Baseini pildīti ar formalīnu, kuŗā peld līķi. Ausīs tiem visiem iespiesta metalla plāksnīte ar numuru.

„Pēc šī numura kartotēkā var noskaidrot mirušā datus," skaidro Laimonis, atspiezdamies uz gaŗkātaina ķekša, kas domāts līķu izvilkšanai no baseina.

(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Dziesmu svētku kopkoncerts skaņu platē

Kanadas 4. latviešu dziesmu svētku rīcības komiteja izdevusi koru kopkoncerta skaņu plati, kurā ietelp jaukta, vīru un sieviešu koŗa 17 dziesmu. Visumā dziesmu svētku, tāpat kā katra koncerta, pārņemšana skaņu platē ir diezgan riskants pasākums. Nereti jāatduŗas uz neskaitāmām grūtībām balsu izskaņas, precizitātes, telpu akustikas, dažādu blakus trokšņu ziņā. Tomēr, ievērojot dziesmu svētku izcilo nacionālo nozīmi, katrs koŗu kopkoncerts pelna mūzikālu dokumentējumu, kas palīdz mūzikas vēsturniekiem, nemaz nerunājot par pašu dziedātāju atmiņu sentimentu. Diemžēl, daži dziesmu svētki resp. koŗu kopkoncerti nav izbēguši ausīm nepatikamām kļūdām, ritma nestabilitātēm, pašu virsdiriģentu patvarīgiem tempiem u. t. t. Vienā gadījumā apmēram trešā daļa dziesmu nav bijušas skaņu platei piemērotas.

Šai ziņā 4. Kanadas latviešu dziesmu svētku plate nonākusi tuvāk iespējamai pilnībai. Skaņu platē uzņemtas visas dziesmu svētku kopkoncerta dziesmas, izņemot T. Ķeniņa „Div' dzelteni kumeliņi". Saprotamā kārtā nedomājam un nevaram apgalvot, ka kopkoŗa dziesmu atskaņojums pretendētu kādai augstākai akadēmiskai pakāpei, jo dziesmu ritma ziņā te varētu pastāvēt arī dibinātas diskusijas, taču dziesmu svētkos galvenais vadpunkts ir šo dziesmu pieklājīga atskaņošana. Te nu kādreiz viena otra nianse jāaizmirst, tāpat, dziesmas skanīgumu glābjot, jāpasteidzina temps. Nekā daudz vairāk no dziesmu svētku kopkoŗa arī nevarēsim prasīt, it sevišķi pašreizējās nesamērīgās balsu proporcijās, arī daļējā dziedātāju izkliedētībā. Jāliecina, ka Kanadas latviešu pēdējo dziesmu sv.kopkoncerts ar vienu izņēmumu sniedza klausītājiem apmierinošu un pieklājīgu dziedājumu.

Vēl jāpiemin, ka šī skaņu plate dod saturīgu ieskatu latviešu koŗu dziesmas pasaulē vispār. Tāpat kopkoŗu koncerta programma pierāda, ka gluži labi iespējams iztikt bez patētiski skaļām, mūzikāli bieži maznozīmīgām kantātēm, kuŗām, A. Jurjāna „Tēviju" atskaitot, parasti viendienītes mūžs. Visīstenāk latviešu koŗa dziesma atplaukst tautas dziesmās, kā arī latviešu dzejnieku dziļi izjustos un pārdzīvotos tematos. Jādomā, ka techniski apstākļi nepieļāva paturēt A. Kalniņa „Jāņu nakts" origināldziesmu daļā, pievienojot to tautasdziesmu virknei. Stiliski tas mazliet traucē.

Ļoti žēl, ka nebija iespējams izdot instrumentālo jaundarbu koncerta plati. Tūkstošus te nevajadzēja žēlot, jo šis pasākums būtu ar nākotnes nozīmi. Liela daļa klausītāju no vienas reizes dzirdēšanas nepaspēja ne ieklausīties, ne iedziļināties šajā vienreizējā, mūzikāli nopietnajā repertuārā. Tas jāpārdomā nākošajos Kanadas latviešu dziesmu svētkos.

Jāvēlas, lai katrā latviešu dziedātāja un latviešu dziesmu mīļotāja mājā atrastos šī skaņu plate. Gan atmiņu priekam, gan arī pašu lepnumam. Bet ir vēl cita nozīmīgāka būtība šīs dziesmu plates skaņām. Te dzied brīvās latviešu tautas kopkoris, bez politruku durkļiem un vajāšanām! Šīs vasaras okupētās Latvijas dziesmu un deju svētku katalogā lasām garāku „biedra" Jāņa Ozoliņa rakstu, kas beidzas ar vārdiem, ka padomju dziedātāji dzied komūnismam. Mūsu atbilde—mēs dziedājām un dziedāsim Latvijas brīvībai!

Imants Sakss

GLEZNOTĀJA J. ZUNTAKA IZSTĀDE ČIKAGĀ

Čikagas latviešu biedrības rīkotajā izstādē mākslinieks Jānis Zuntaks reprezentējās ar 30 darbiem, kuŗu vairums gatavoti pēdējos gados.

Latvijā gleznotājam iezīmīgais kolorīts palicis vēl tikai dažām gleznām, piemēram — „Gubas", „Dienvidamerikas tema" un „Kaudzītes', kurās redzama studiju laika biedru liepājnieku kopējā pirmsākuma skola. Gadu tecējumā mākslinieks atradis savu seju un citu apdares techniku, darbos kļūdams krāsainaks un spēcīgāks. Zemes toņi apmainījušies pret chromoksida spilgto, oranži sarkano un violeto, veikli darinot rudens ainavas un krāsainās dienas. Daudzajos ziemas tematos gleznotājs, lietodams paletes nazi, plašos triepienos uzbuŗ niansētas, dažādās toņu pakāpēs darinātas ainavas, bieži ieliekdams kādu spilgtu akcentu debesīs un sniegā. Viens no iespaidīgākajiem darbiem ir „Saules lēkts", kuŗā trīs ceturtdaļas tumšajām debesīm pretstatā likts balts, oranžs un dzeltens, lecošās saules apspīdēts, debesu augšējais stūris. Paceļas gan jautājums, vai konsekventā paletes naža lietošana, gleznojot debesu telpu, to nepadara par cietu, pārāk priekšmetīgu, atņemot nenotveŗamā gaisa iespaidu.

Vairāk nekā puse no izstādītajiem darbiem palika Čikagā,— par gandarījumu meistaram un to ieguvējiem.

Arnolds Šīmanis

Ilona Leimane

OPERAS AVENIJA

Operas avenija.
Novakars bija
Un senīgu laternu spīdā
Jumts zaļais tinās gaismas zīdā.

Operas avenija.
Vaŗš kausēts lija
Gar asfalta pelēko vaigu
Ar zvīļojumu zaļi maigu.

Operas avenija —
Noskaņu mija:
Te dejas soļus izpin balets,
Un muskuļus vingrina atlēts.

Operas avenija —
Gadsimtu sija
Zem kupola, kur satek dziesmas,
Plānd ap skatuves tēliem liesmas.

Operas avenija —
Mimōzu vija
Stenderēs rievainās un platās,
Kur Parīze diennakti skatās.

Miris Somersets Moms

Viens no lielajiem angļu 20. gadsimta rakstniekiem Somersets Moms (Maugham) pagājušā nedēļā mira savā vasarnīcā Nicā 91 gada vecumā. Sirmais, maza auguma, bet vienmēr eleganti tērptais, mazliet ekscentriskais rakstnieks, pēdējos gados daudz slimodams un pamazām zaudēdams dzirdi un redzi, bieži izteicis vēlēšanos, vakaros pie miera dodoties, kaut rītā vairs nebūtu jāmostas. Bet nāve nāca lēnām.

Somersets Moms dzimis Parīzē, britu sūtniecībā, kur viņa tēvs darbojās par advokātu. Māte mira, kad zēnam bija 8 gadi, pēc diviem gadiem viņš zaudēja arī tēvu. Mazo zēnu audzināja stingri puritānisks tēvocis Anglijā. 18 gadu vecs Moms uzsāka medicīnas studijas Londonā, brīvo laiku veltīdams rakstniecībai. Pirmos lielākos panākumus viņš guva ar romānu „Lambetas Lisa", pameta studijas un 10 gadu ar mainīgām sekmēm publicēja savus darbus, pirms ar lugu „Lēdija Frederika" izvirzījās angļu autoru pirmajās rindās. Būdams ieskatos, ka rakstnieks savu darbu sižetus un varoņus var atrast vienīgi pašā dzīvē, nevis izdomā, Moms vairākus gadus apceļoja Tālos austrumus un Dienvidjūras zemes, vākdams tipus un materiālus romāniem un stāstiem. Neparastie sižeti, vaļsirdīgi tēlotās problēmas, cinisms un spilgti zīmētie varoņi viņam sagādāja pasaulē slavu un bagātību.

Savu ievērojamāko romānu „Of Human Bondage" Moms sarakstīja, būdams 41 gadu vecs, ievīdams šai darbā daudz autobiografiska materiāla. Šo romānu pašlaik filmē Holivudā. Moms nekad nelietojis rakstāmmašīnu, bet savus darbus rakstījis ar pildāmspalvu, strādājot visvairāk rīta stundās. Vairāk nekā 60 gadu rakstnieka darbs aptveŗ ap 22 romānus, 20 lugu un pāri par 100 stāstu un eseju. No tiem pazīstamākie bez jau minētajiem ir: „The Razor's Edge", „Cakes and Ale" (to autors ieskatījis par savu patiesāko sacerējumu), „Teātris", kas tulkots arī latviski, „The Painted Veil" (latviski — „Raibais plīvurs") „Moon and Sixpence", lugas — „Penelope", „The Circle", „The Constant Wife" u. d. c.

Kaut Moms par ievērojamāko šā gadsimta autoru atzinis Marselu Prustu (Proust), bet pats sevi apzīmējis tikai par labu stāstnieku, kritika viņu dēvē par mūsu laiku ievērojamāko īsstāstu autoru.

Somersets Moms kremēts 20. decembrī Marseļā; viņa pelni pārvesti uz Angliju un apbedīti Kenterberijas katedrāles dārzā saskaņā ar rakstnieka vēlēšanos.

S.

Indra Gubiņa

ANDREJS LAPIŅŠ

Varētu jautāt — kas ir šis kungs? Atbildes būtu dažādas, bet parastākā — es nezinu. Jā, Andrejs Lapiņš lielai latviešu daļai ir svešs, kaut mums ar viņu vajadzētu lepoties, jo, droši vien, nemaldīšos, ja apgalvošu, ka pagaidām Andrejs Lapiņš ir vienīgais latviešu gleznotājs, kuŗa darbi atrodas lielākajā Kanadas mākslas krātuvē — Kanadas nacionālajā galerijā Otavā.

Andrejs Lapiņš dzimis 1866. gada 4. novembrī Latgalē kā muižkunga dēls, kā to vēstī Latvju enciklopēdija. Jau agrā jaunībā labi izglītojies, glezniecību studējis Pēterpilī pie mākslinieka J. Rozes — arī latvieša. Tā kā Latvija toreiz bija pakļauta Krievijai, tad mākslas vēstures grāmatās gan A. Lapiņš, gan J. Roze dēvēti par krievu gleznotājiem. A. Lapiņš kopā ar Rozi no Pēterpils devies uz Londonu un Parīzi. Pēdējā, vēlāk Amsterdamā A. Lapiņš nopietni studējis glezniecību, viņa darbos manāma abu mākslas centru ietekme, kaut vēlākajos darbos pārsvaru ņēmusi franču t. s. Barbizona skola, kuŗai Lapiņš palika uzticīgs līdz mūža beigām.

1907. gadā Andrejs Lapiņš ieceļojis Kanadā, kādu laiku sabijis Montrealas apkārtnē un, jādomā, franču ietekmē savus darbus parakstījis — Andrē Lapinè, kas patiešām skan diezgan franciski. Mākslas vēstures dokumentos šis Latgalē dzimušais mākslinieks apzīmēts — Andreas Christian Gotfried Lapinè.

Kanadā Andrejs Lapiņš par dzīvesvietu izraudzījis Toronto, ar apbrīnojamu enerģiju iesaistījies vietējā mākslas dzīvē, piedalīdamies izstādēs un ātri vien kā mākslinieks iegūdams ievērību, kā arī draugus esošo Kanadas mākslinieku vidū. 1919. gadā Andreju Lapiņu ievēlēja par Kanadas karaliskās mākslas akadēmijas locekli un 1925. gadā, kopā ar dažiem citiem tā laika māksliniekiem, A. Lapiņš nodibināja Kanadas akvarelistu apvienību, kas sekmīgi darbojas vēl tagad.

Ap divdesmitajiem gadiem Kanadā sāka strāvot nacionālisma idejas, kas mākslā izpaudās Septiņu grupas (Group of Seven) nodibināšanā 1920. gadā, kā arī Ontario mākslinieku apvienības radīšanā, kuŗā par locekli uzņēma arī Andreju Lapiņu.

A. Lapiņš Kanadas mākslas vēsturē tiek pieskaitīts pirmajiem pastorālās ainavas gleznotājiem un allaž minēts kopā ar Horāciju Vokeru (Horatio Walker) un Homeru Votsonu (Homer Watson). Pēdējais gan vairāk atradās 19. gadsimta angļu glezniecības ietekmē, kamēr Lapiņš un Vokers pārstāvēja franču Barbizona skolu. Dažos A. Lapiņa darbos, arī Toronto latviešu biedrības telpā esošajā, redzama Amsterdamā gūtā pieeja, kur viņš mācījās pie Augusta Allebes. Tomēr ne šī skola, ne arī tematika — žanra iekštelpas gleznojums — nav A. Lapiņa tipiskie darbi. Visbiežāk Lapiņš pievērsās lauku ainavas gleznojumiem, uztverdams gan Kvebekas, gan Ontario dabu īpatā — man gribētos teikt — latviskā skatījumā. Sevišķu vērību savos darbos Lapiņš piegriezis zirgiem, rādīdams tos gan pa vienam, gan baros daudz un dažādās variācijās. Kaut sava mūža lielāko daļu Lapiņš pavadīja lielpilsētās, pilsētas ainavas viņu nav saistījušas.

A. Lapiņš piedalījies kārtējās Ontario mākslinieku apvienības un Akvarelistu apvienības izstādēs, divas reizes viņam patstāvīga izstāde bijusi Toronto mākslas galerijā, un šis fakts vien jau liecina, ka Lapiņš savas darbības laikā bijis atzīts un cienīts mākslinieks. Četrdesmitajos gados Lapiņa gadskārtējas izstādes rīkojusi J. M. Malonija galerija Toronto u. c. Atsaucīgas kritikas A. Lapiņam veltījuši visi lielie Toronto dienas laikraksti un daudzi periodiskie izdevumi Ontario un Kvebekas provincēs. Andrejs Lapiņš jeb Andrē Lapinè mira 1952. gadā Mindenē, Ontario, 86 gadu vecumā.

Šī latviešu gleznotāja dzīve bijusi dēkaina, bagāta daudziem cēlojumiem. No rakstiem periodiskajos izdevumos jāsecina, ka A. Lapiņš bijis sirsnīgs cilvēks, jo draugu viņam nekad netrūcis. Par viņa draudzību un sirsnību plaši apraksti bijuši 1934. gada periodiskajos Ontario, sevišķi Toronto izdevumos, kad Toronto pilsētā uz Blūra (Bloor) ielas Lapiņš auto katastrofā smagi ievainots. Ārsti toreiz apgalvojuši, — ja mākslinieks vispār izveseļotos, tad staigāt viņš tikpat vairs nekad nevarētu. Pats Lapiņš, kad to dabūjis dzirdēt, ļoti smējies, un visiem par lielu pārsteigumu ne tikai palicis dzīvs, bet staigājis un strādājis vēl ilgus gadus. Slimošanas laikā, lai A. Lapiņam samaksātu slimnīcas un ārstu rēķinus, pārējie Toronto mākslinieki sarīkojuši īpašu izstādi Toronto mākslas galerijā, kuŗā pārdevuši savus darbus. Tomēr ar iegūto summu nav pieticis, jo Lapiņa ārstēšanās ieilgusi, tad lielie preču nami — Ītons un Simpsons Toronto par brīvu atvēlējuši savu izstāžu telpas, kuŗās pārdošanai izstādīti A. Lapiņa darbi. Tā kā visa vietējā sabiedrība par mākslinieka veselības stāvokli toreiz bijusi noraizējusies, īsā laikā izstādītie Lapiņa darbi pārdoti. Visos Toronto un daudzos Ontario laikrakstos parādījās ziņas arī par mākslinieka izveseļošanos, kuŗai patiesībā ticējis bija tikai A. Lapiņš pats.

1939. gadā atkal ar kādu notikumu, kuŗā „par mata tiesu izglābies no nāves" Lapiņš saviļņojis Toronto iedzīvotājus. Toreiz lielajos laikrakstos parādījušies raksti ar, piemēram, šādu virsrakstu: Andrē Lapinè izkāpj no izraktā kapa. Haliburtonas apkārtnē A. Lapiņš pavadījis vasaru un racis kādu bedri. Kad tā bijusi apmēram kapa lielumā un dziļumā, izrādījies, ka viena siena ir atšķēlies klints bluķis, kas pēkšņi un strauji gāzies A. Lapiņam virsū. Laimīgā kārtā viņam bijis tajā mirklī rokās otrs neliels akmens, kuŗu no bedres gribējis izcelt. To viņš pametis pret lielo akmeni, tā uz dažām sekundēm palēninot gāšanos, un šajās sekundēs paspējis ar rokām aizķerties aiz bedres malas un paraustīties augšup, tā ka klints bluķis kritienā nodrāzis tikai viņa kājas.

Kad 1952. gadā latvietis Andrejs Lapiņš nomira, par viņu sēroja Kanadas mākslinieki, un viņu kā izcilu gleznotāju, akvarelistu un ilustrātoru (ar savām ilustrācijām žurnālā „Canadian Magazin" Lapiņš savā laikā izpelnījās ievērību) atzīmēja Kanadas laikraksti. Arī latviešiem Kanadā jau bija savs laikraksts, bet — Andreju Lapiņu jeb Andrē Lapinè kā mākslinieku latvieši toreiz maz pazina.

Atkusnis sākās oktobrī

PĒTERIS AIGARS ROMĀNS

(3. turpinājums)

Vanda pietvīka, pacēla acis, aizlika priekšā klausulei plaukstu un klusi jautāja Česlavam, kas sarunai sekoja neizpratnes pilns.

„Mani aicina šovakar uz balli par godu Maskavas baletam. Ko tu saki? Vai būsi visu vakaru pie manis? Tad atteikšu." Klusībā viņa vēl arvien cerēja, ka Česlavs teiks „paliec." „Mēs varētu kopīgi vakariņot, tu pat vari pārnakšņot pie manis, jo saimniece izbraukusi. Viņa man piedos, jo nezinās, ka tu esi šeit."

Česlavs brīdi vilcinājās, tad mierīgi teica:

„Šovakar, diemžēl, esmu aizņemts. Jāsatiekas kafejnīcā ar tādiem pašiem nemiera putniem kā es. Mums līdz galam jāizplāno brauciens uz Budapeštu."

„Tu tomēr gribi braukt?" Vandas seja sastinga.

„Jā, tāds ir mans nolūks."

„Ko tad man darīt šovakar?" studente jautāja īgni.

„Pieņem uzaicinājumu, ja gribi izklaidēties."

Vanda pacēla atkal klausuli un ļoti vēlīgā balsī teica: „Sēr, es pieņemu uzaicinājumu. Esmu jums ļoti pateicīga. Tieši šovakar man bija brīvs vakars, aiz garlaicības nezināju, ko darīt." Viņa to teica tīši, lai kaitinātu Česlavu, lai padarītu to greizsirdīgu. „Ja jūs atsūtītu savu limuzīnu, es būtu ļoti pagodināta un iepriecināta. Ko? Jūs pats . . . Pēc stundas jau? Mans Dievs! Tad jāpasteidzas. Uz redzēšanos!" Viņa nolika klausuli un tad ar uzvarētājas pārākumu griezās pie Česlava, kuŗš greizsirdīgi nervozēja. Viņam nepatika, ka Vanda pieņem uzaicinājumu, bet ko citu viņš varēja viņai piedāvāt?

„Mani aicina lords Vinsents, šī miera putna krusttēvs, sirsnīgs, izpalīdzīgs cilvēks, tikai mazliet savādnieks, dažreiz staigā pa mākoņiem un runā muļķības . . ."

„Ak lords . . ." izmeta Česlavs, „tā putna tēvs . . ."

„Pazīstu viņu jau vairākus mēnešus, kopš viņš sāka mani aicināt pretkaŗa sanāksmēs. Viņš man sācis biežāk zvanīt . . ." Vanda sevišķi uzsvēra.

„Nu, ja tā, tad man arī jāsteidzas. Uz redzēšanos, Vanda."

„Es ilgi ballē nebūšu, varbūt būs neinteresanta. Tu vēl vari man piezvanīt, varbūt pēc kafejnīcas pienākt. Salīgsim mieru!" viņa apkampa un noskūpstīja.

„Kaŗš vēl nemaz nav pieteikts . . ." atbildēja Česlavs.

„Vislaunākie ir nepieteiktie kaŗi. Es ļoti baidos no tāda. Vai tev tā neliekas?" minēja Vanda.

„Man liekas tikai, ka ir jāiet . . . Laikam paies ilgs laiks, kamēr es varēšu kādu meiteni uzaicināt vizināties limuzīnā. Cita neatliek, jāmeklē naids, ja nav laimes mīlestībā."

„Auša . . . neķircinies!" Vanda papliķēja Česlavu garāmejot, pie spoguļa pielaikodama melnu vakartērpu. „Protams, uz Budapeštu es tevi nelaidīšu. Tā ir principa lieta. Ja tev ir savi, tad man arī būs savi principi. Es arī varu būt nepiekāpīga . . ."

„Es to redzu . . . tādēļ atkāpšos labprātīgi. Uz redzēšanos."

„Uz redzēšanos, Čes. Vai rīt mani apciemosi, ja neiznāk šovakar? Mums jāizrunājas līdz galam . . ."

„Vai viss nav pateikts? Man liekas, ka viss." Viņš paņēma mēteli un neatskatīdamies aizgāja.

Vanda brīdi skumju seju noluūkojās viņam pakaļ. Viņa jutās apvainota, atstumta. Viss jau pateikts . . . Viņš, varbūt, nekad vairs neatgriezīsies? Česlavs grib pretoties ļaunumam, tirannijai, bet ļaunums viņu panāks kā tīģeris, panāks un saplosīs. Vēl neviens nav palicis nesodīts, kas saceļas pret pasaules kārtību. Kaut Dievs pievērstu Česlavu pie prāta . . .

Studente palūkojās pulkstenī. Bija pagājusi jau pusstunda no noliktā gaidīšanas laika. Viņa valgām acīm pie spoguļa nopūlējās noskumušo seju parādīt pievilcīgāku ar ziedēm un ādas atsvaidzināšanas līdzekļiem.

2.
ŽURKA

Pa plašo logu bija redzami Kensingtona parka kuplie koki, kuŗus kvēlināja purpurains rudens saulriets. Tālie nami aiz parka bija zilas migliņas apņemti, tikai kārniņu jumti, par spīti apsūbējumam, likās kā ceplī kaitēti. Vīksnas parkā izskatījās pelēki brūnas, Kanadas kļavas rūsganas, liepas zaļi iedzeltenas, kastaņas tabakas krāsā. Saules riets šiem toņiem piešķīra vēl īpatnu skumju rožainu mirdzumu. Parka ainava atgādināja impresionistu gleznu.

Vakara saules stari krita ar gleznām un grīdsegām rotātā istabā, piecstāvu mājas mansardā. Sieviete, kas sēdēja loga nišā pie bronzu apkalta rožu koka rakstāmgalda, bija tikpat rudiem matiem kā lapas Kanadas kļavām parkā. Viņa lūkojās Londonas saules rietā, kādas uzmācīgas domas vajāta. Šī doma viņai piestājās ik novakari kā mocītāja. Sievietei priekšā uz galda bija violeta papīra loksne, uz kuŗas bija uztrieptas dažas rindas. Pēdējā rinda bija palikusi nepabeigta. Vārds „mīle - stība" bija pārtrūcis. Varbūt tā bija nejaušība, varbūt simboliska sagadīšanās. Nesimmetrisku rokrakstu veidotās rindas atgādināja kādas dzīves krāsmatas. Kalendārs sudraba ietvarā rādīja 1956. gada 27. oktobri.

Sieviete paņēma aprakstīto loksni kaulainiem slaidiem pirkstiem. Papīrs trīcēja. Viņa lasīja vienreiz, otrreiz, trešoreiz, bet uzrakstītā nebija ne mazākā atēna no tā, ko viņa bija vēlējusies pateikt. Vārdi skanēja sausi, klaboši, tie bija bez siltuma. Viņa nolika aprakstīto aploksni atpakaļ uz rakstāmgalda, kas bija klāts ar tumši zaļu safjāna ādu, un izlaida kreisās rokas pirkstus cauri viļņotajiem matiem. Brūni iedegušā iegarenā seja bija bezcerības apēnota, un augstajā pierē iezīmējās dziļas rievas.

Lēdija Patrīcija Kesvika raudzījās vienā punktā parka ainavā, kur caur kokiem ēnojās dīķa sidrabotais pelēkums. Pēkšņi sievietei no paduses izlīda brūni melna žurka, piesieta tievā zelta važiņā. Dzīvnieks paraustīja purniņu, kas bija smails un ziņkārīgs, pazibināja acis un atkal paslēpās dāmas azotē starp maigo laša krāsas veļu un mēļo kamieļvilnas adīto jaku. Lēdija nelikās zinis par savu žurku, ko viņa turēja mājās kā laimnesi. Žurka pēc mirkļa atkal izšāva galvu no azotes, uzlēca saimniecei uz pleca, pārskrēja pār muguru, bet ķēdīte tālāk vairs neļāva. Dzīvnieciņš veikli apsviedās riņķī un sāka ošņāt aizgādnei ausi, kuŗā karājās briljantiem rotāts auskars.

(Turpinājums sekos)

Sv. Katrīnu latviešu skola savā eglītes vakarā šogad pārsteidza vecākus un viesus ar krāšņu un rūpīgi iestudētu skolotāja Pētera Dūma teiksmu „Puķes ziemā" autora režijā un dekoratīvajā ietērpā. Augšējā uzņēmumā: mazie tēlotāji ar skolotājiem aizmugurē. No kreisās: J. Vērdiņš, P. Dūms, A. Šteinbergs, B. Zvejniece, māc. J. Prauliņš, M. Dālberga un V. Briede. — Apakšējā uzņēmumā: skolas korītis dziedāja „Klusa nakts, svēta nakts" un „Jūs bērniņi, nāciet."

Foto: J. Ligers

Novēlam gaišus Kristus dzimšanas svētkus un sekmēm bagātu Jauno gadu visiem mūsu atbalstītājiem un labvēļiem!

APGĀDS „DAUGAVAS VANAGS"
DV GRĀMATNĪCA

Novēlam priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu visiem tautiešiem, it sevišķi mūsu organizācijas labvēļiem un pasākumu atbalstītājiem!

DAUGAVAS VANAGU
KANADAS VALDE

Novēlam tautiešiem gaišus Ziemsvētkus un sekmēm bagātu Jauno gadu!

DAUGAVAS VANAGU
TORONTO SAIME

SVĒTKU NAKTS TEIKSMA

EGLĪTES VAKARS SV. KATRĪNĀS

Sv. Katrīnu latviešu skolas eglītes vakars bija labi apmeklēts. To ievadīja māc. J. Prauliņa svētbrīdis, kurā mācītājs izjustos vārdos aizveda mazos un lielos klausītājus Bētlemes laukos laikā, kad notika lielais brīnums. Pēc svētbrīža skolas korītis nodziedāja „Klusa nakts, svēta nakts" un „Jūs bērniņi, nāciet". Deklamēja Larisa Freimane, Silvija Grīslīte, Pēteris Baltais, Ričards Ķipis un Roberts Kappa, bet melodeklamāciju sniedza skolas absolventes Jana Konrāde un Inta Vasariņa.

Bērnu teātra izrāde bija krāšņākais un skaistākais uzvedums, kāds skolas skatuvē līdz šim redzēts. Skolotājs Pēteris Dūms bija uzrakstījis audzēkņiem piemērotu teiksmu — „Puķes ziemā", pats to iestudējot un arī izgatavojot dekorācijas. Skatuves blāvi zilajos gaismas kūļos darbojās un savu prasmi rādīja 22 skolas audzēkņi. Rūpīgi darināti bija mazo tēlotāju tērpi, kas atveidoja ledus puķes — ziemcietes, kā arī šī kontinenta pazīstamākās ziemas puķes. Darbība skatuvē bija saskaņota ar komponista Imanta Saksa speciāli šai ludziņai veltītu melodiju, kuŗa kā vadmotīvs vijās cauri no sākuma līdz beigām, izceļot un pasvītrojot ludziņas pamatdomu — likt ziemas salā ziediem plaukt un uzziedēt par godu svētku nakts brīnumam.

Eglītes vakarā bija ieradušies arī tie Niagaras latviešu bērni, kas dažādu iemeslu dēļ pagaidām izpalikuši no latviešu skolas, bet likās, ka viņu ceļš atkal ielocīsies atpakaļ uz to. Jāsaka, ka svētku sarīkojums apliecināja labu sadarbību; labvēlīgi nokārtojusies arī ilgus gadus risinātā Sv. Katrīnu un Niagaras latviešu skolu apvienošana, jo ar šī mācību gada sākumu tas izdarīts. Mūsu jaunās audzes ievadīšana latviskajā vidē un mātes valodā kļuvusi daudz sekmīgāka. Lai paldies visiem skolotājiem, darba darītājiem un vietējām organizācijām, vakara programmu sagatavojot, gādājot par cienastu un dāvanām svētku vecīša maisā, kuŗas tas izdalīja vakara nobeigumā.

Tos tautiešus, kas sūrojas, ka šai krastā nevarot atrast svētku izjūtu pat tad, kad svētki jau durvju priekšā, kad atskan bieži spēlētie korāļi un zem eglītes novietoti skaisti iesaiņoti svētku sainīši, gribētos aicināt: aizejiet pie bērnu eglītes, vērojiet, ar kādu sajūsmu un prieku mazie gaida un atbild svētku vecītim, tad reizē ar gaišo svecīšu atspīdumu mazo acīs svētās nakts brīnums iekritīs arī jūsu sirdīs!

J. Vairdotis

Ziemsvētku tirdziņš devis 1979,96 dol.

KANADAS DV ZEMES VALDES SĒDE TORONTO

Šogad sevišķi labi izdevies gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš, kuŗu DV KV uzdevumā rīkoja atsevišķa rīcības komiteja A. Čivzeļa vadībā. No viņa ziņojuma izrietēja, ka tirdziņš devis 1979,96 dol. atlikumu, ko DV KV nolēma sadalīt starp aktīvajiem darba darītājiem: DV Toronto nodaļai 505,72 dol., DV apgādam 505,72, Toronto vanadžu kopai 254,94 dol., bet TLB sestdienas skolai ziedoti 50 dol. par teicamo sadarbību telpu izmantošanā tirdziņa laikā. Tirdziņa tiešie izdevumi bijuši 303,71 dol. apmērā. Tirdziņa rīc.komiteja, pabeidzot darbu, izsaka pateicību visām organizācijām, vanadzēm, DV nodaļām un visiem atsaucīgajiem labvēļiem, kas sekmējuši šī pasākuma izdošanos. Tam pievienojas arī DV KV, savukārt izsakot pateicību arī rīcības komitejai par labi paveikto darbu.

DV Kanadas valde sēdē pr-ža R. Epneŗa vadībā iepazinās ar starplaikā ienākušajiem rakstiem un sēdes ievadījumā sumināja sporta daļas vadītāju A. Ancānu, kam nesen apritēja 50 mūža gadu. Valde nolēma uz ASV DV zemes valdes rīkoto informācijas darbinieku sanāksmi 22. un 23. janvārī Čikāgā sūtīt V. Cini. Ārējās informācijas daļas vadītāja P. Vītola ierosinājumu rīkot fotosacensību Ziemsvētku kartīšu uzņēmumiem atzina par lietderīgu un uzdeva A. Kvēpam izstrādāt sacensības noteikumus, kā arī izraudzīt piemērotu žūrijas komisiju. Nolēma DV KV atzinības rakstu piešķirt DV Londonas nodaļas valdes priekšsēdim T. Zandersonam, kas DV organizācijā darbojas jau kopš 1949. gada.

Valdes pr-dis R. Epneris ziņoja par piedalīšanos DV nodaļu un citu organizāciju lielākos sarīkojumos Sv. Katrīnās, Montreālā, Ņujorkā, Toronto u. c., bet viņa vietnieks Ž. Bukovskis teicis 18. novembra svētku runu Kičenerā, atklājis gadskārtējo Ziemsvētku tirdziņu Toronto u.t.t. Vanadžu pr-ces M. Jonānes slimības dēļ izpalicis iecerētais visu vanadžu kopu apmeklējums, bet pēdējā laikā viņa aktīvi piedalījusies atkal vairākos sarīkojumos Toronto, Hamiltonā un Sv. Katrīnās. Sevišķi daudz darba veikts Ziemsvētku tirdziņā, kur atbalstu sniegušas pat attālākas nodaļas — Sadberijas, Montreālas u. c. Kanadas vanadžu valdes sēdē nolemts izmaksāt 25 dol. Ņujorkas demonstrācijas atbalstam. Vanadzes ierosina pie DV mēnešraksta izveidot vanadžu informācijas daļu, kuŗas vadību uzņēmusies Tonija Krūka. Valdes izdotais vanadžu biļetens iznāks tuvākā laikā. Vanadžu kopu darbība Kanadā uzskatāma par ļoti aktīvu, kā liecina arī DV nodaļu ziņojumi.

Aprūpes daļas vadītāja A. Kvēpa ierosinājumā nolēma nosūtīt 3 palīdzības saiņus uz okupēto Latviju. No 60.000 iespiestajām Ziemsvētku kartītēm izsūtītas 50.905, bet no iepriekšējo gadu kartītēm 6919. DV kalendāri vēl dabūjami DV grāmatnīcā, Latviešu namā.

(Nobeigums 12. lpp.)

RAKSTĀMMAŠĪNAS par visizdevīgākām cenām ALEKSANDRS KĀNBERGS, 65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave. Tel: 463-2667

ANDREJSONS
APDROŠINA
463 — 7313

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā

491 College St., Toronto 4, LATVIEŠU NAMĀ, tel. 924 - 2775, no pirmd. līdz piektd. no plkst. 12—8 vak., sest. no 9—1

Kreditsabiedrības aktīvs 1965. g. 30. septembrī bija $1,267.805.—

Sveicam

VOLDEMĀRU ZIVTIŅU

50. šūpļa svētkos!

DV Toronto saime

TAUTIEŠI!

Izmantojiet izdevīgu naudas noguldīšanas laiku un noguldiet naudu TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBĀ līdz 1966. gada 5. janvārim, un jūs dabūsit pilnus procentus par 1966. gada 1. ceturksni.

Birojs atvērts ik dienas no plkst. 12—8 vakarā, sestdienās no plkst. 9—1 dienā Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto 4, Ont., tālr. 924—2775.

TORONTO ZIŅAS

● DV Toronto nodaļas bērnu eglītes vakars 18. decembrī DV namā bija pulcinājis 25 bērnus. Svētbrīdi vadīja māc. A. Briedis, pēc tam ieradās svētku vecītis (A. Šterns), kuŗa labvēlību bērni centās iemantot ar cītīgu pantiņu skaitīšanu, par to saņemot dāvanas. Ilgas Liepiņas vadībā un klavieŗu pavadījumā mazie gāja rotaļās, bet vanadzes Z. Grēkeres vadībā bija parūpējušās par bagātīgu cienastu. Sekojošajā nodaļas biedru eglītes vakarā bija ap 50 dalībnieku. Valdes pr-dis I. Zamlovskis uzrunā pakavējās pie šī gada veikumiem un aicināja saslēgties vēl ciešāk DV draudzības lokā, nolasot arī Kanadas DV pr-ka R. Epneŗa svētku vēlējumus. Pašapdāvināšanos bija organizējis A. Čivzelis. Tā notika līdzīgi, kā savā laikā Cēdelgemā, dāvanas izvēloties K. Riekstiņam, bet saņēmējus izsaucot A. Akmenim. Vanadžu kopas svētku veltes saņēma neredzīgie K. Riekstiņš, K. Grēkers un A. Anšmits, arī invalids R. Strazdiņš, bet īpašas dāvanas nodaļas pr-dis I. Zamlovskis un vanadžu kopas pr-ce R. Zamlovska. Z. un K. Zommeri spēlēja uz pašu darinātas kokles un vijoles. O. K

● Latviešu baptistu draudzes rīkotais Ziemsvētku ieskaņas koncerts 19. decembrī Walmer ielas baznīcā bija pulcinājis vairāk par 300 apmeklētāju. Koncerta programmā piedalījās draudzes koris dir. A. Purva vadībā, solisti — soprāns Tabita Jaunzeme no ASV un baritons Pēteris Geistauts. Ērģeļu pavadījumu veica Anita Grigale. Programmas plašāko daļu aizņēma R. V. Viljamsa Ziemsvētku kantāte, kuŗu izpildīja koris, solisti, teicējs — Valdis Skudra un stīgu ansamblis ar vijolnieku Imantu Ramiņu. Meditāciju par Ziemsvētkiem teica māc. R. Ekšteins.

● Četras dienas, no 15.—18. decembrim, pie jaunā pilsētas valdes nama skanēja Ziemsvētku dziesmas un korāļi, gan vietējo draudžu koŗu un solistu, gan arī etnisko grupu izpildījumā. Šos dziesmu vakarus bija rīkojis vietējais laikraksts „Telegram" ar Etnisko mākslas padomi. 16. decembŗa vakarā bija aicināts dziedāt arī Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris, kas dir. A. Purva vadībā nodziedāja „Es skaistu rozīt zinu," „Nu dusi, puisīt saldākais" un „Reiz ganiņš, lopus sargājot."

● 19. decembrī Ziemsvētku eglītes sarīkojumus bērniem bija rīkojušas visas Toronto ev.-lut. draudzes. Austrumu draudzē to ievadīja māc. A. Brieža dievkalpojums, kam sekoja blakus zālē dāmu komitejas un svētdienas skolas sarīkojums. K. Sidara drāmatizēto tautas pasaku „Sprīdītis" bija sagatavojuši J. Vanags un A. Rostoka, piedaloties 13 svētdienas skolas audzēkņiem ar Kalvi Kurzemnieku galvenajā — Sprīdīša lomā. Bez tam priekšnesumos bija arī dziesmas, deklamācijas un klavieŗu solo. Vakara vadītājam Ed. Ābelem bija jāveic arī Ziemsvētku vecīša pienākumi, sadalot lielo dāmu komitejas gādāto dāvanu maisu. Sarīkojums bija pulcinājis pāri par 200 apmeklētāju.

● Sv. Andreja ev.-lut. draudzē bērniem veltītu dievkalpojumu vadīja māc. A. Čops, tajā piedalījās arī svētdienas skolas mazo un lielo bērnu korīši ar A. Cēberes sagatavotām dziesmām. Pēc dievkalpojuma Sv. Andreja baznīcas zālē ap 150 bērnu un vecāku noskatījās H. Miķelsona sacerēto un sagatavoto ludziņu „Ziemsvētku ieskaņa." Uzvedumā bija ietilpināti arī I. Ķeniņas-Kajakas un E. Bērziņas - Ošiņas iestudētās dejas. Draudzes dāmu komiteja bija gādājusi par cienasta galdu un pilnu dāvanu maisu, kuŗa saturu sadalīja Ziemsvētku vecītis (H. Miķelsons).

● Sv. Jāņa ev.-lut. draudzē Ziemsvētku sarīkojumu bērniem bija organizējusi svētdienas skola A. Kurses vadībā. To ar dievkalpojumu ievadīja bīskaps A. Lūsis. Ziemsvētkiem veltītu reliģisku uzvedumu bija sastādījis bīskaps A. Lūsis, un tā sagatavošanā A. Kurse galvenās lomas bija ierādījusi A. Stiebriņam, M. Prauliņai, S. Kursei u. c. svētdienas skolas audzēkņiem. Klavieŗu pavadījumu veica Inese Černovska. Ziemsvētku vecītis ar rūķiem bija nodarbināts pie bagātīga dāvanu maisa sadales, bet vecāki pie kopējā cienasta galda. Sarīkojuma mazo un lielo apmeklētāju skaits sniedzās pāri 400.

● Sv. Andreja ev.-lut. draudzē māc. A. Čops salaulājis Andreju Rozi ar Margaretu Thomas.

● 16. decembrī uz 50 mūža gadiem atskatījās inž. ķīmiķis R. Pētersons, kas jau vairākus gadus veic sekretāra pienākumus Austrumu ev.-lut. draudzes padomē. Viņa godināšanā piedalījās māc. A. Briedis un draudzes padomes priekšsēdis E. Ziplāns, pasniedzot draudzes velti. No jubilāra korporācijas Fraternitas Academica sveicienus nesa mākslinieks-koktēlnieks H. Mercs.

● Sākot ar 28. novembri, Lieltoronto, ieskaitot arī Port Credit, Cooksville, Malton, Woodbridge, Tornhill, Agincourt un West Hill, atceltas tālsarunu likmes. Tagad visas minētās tālsarunas tiek uzskatītas par lokālām. Tālruņa abonements paaugstināts par 10—20 centiem mēnesī personīgām vajadzībām, bet veikalaparātiem par 25—60 centiem mēnesī.

● Jauniešu grupas eglītes vakars Sv. Jāņa draudzē notiks dievnama telpās svētdien, 2. janvārī, plkst. 6 vakarā. Visi jaunieši vecumā no 13—16 gadiem laipni aicināti eglītes vakaru apmeklēt, ņemot līdz dāvanas 1 dolara vērtībā. Cienasta izdevumi 50 centu.

● Ar Luterāņu vispasaules federācijas prezidentu Dr. Schiotzu, viņam 13. decembrī ierodoties Toronto, satikās bīskaps A. Lūsis. Abi augstie garīdznieki pārrunāja baznīcas darbu brīvajā pasaulē un dzimtenē.

● Sv. Jāņa draudzes valdes sēde J. Rūtenbacha vadībā notika 17. decembrī un bija galvenokārt veltīta draudzes saimniecībai. Kaut draudzes budžetā paredzētie ienākumi vēl nav pilnībā īstenojušies, draudzes valde nolēma jau tagad izmaksāt budžetā paredzētos pabalstus — ziedojumus: LNAK — 100 dol. TLB Sestdienas skolai —50 dol., Toronto latviešu ģimnazijai — 50 d., misijas darba sekmēšanai caur sinodi — 500 dolaru un latviešu kopbaznīcas darbam caur Amerikas latviešu draudžu apvienību — 800 dolaru.

● Vindzorā darbojošos profesoru N. Rozenaueru 18. decembrī godināja Toronto techniķu un inženieŗu kopa Westbury viesnīcā. Vakara vadītājs inž. O. Dzērvītis apsveica profesoru sakarā ar 75 mūža gadiem, H. Vilks pasniedza viņam LIAA goda biedra diplomu par nopelniem zinātniskajā darbā. A. Arājs savukārt pasniedza žurnāla Technikas Apskats adresi. Apsveikumi bija vēl no korp. Phileronia, LU bij. profesora Rozenauera audzēkņiem, kuŗu vārdā runāja E. Sakss no Klīvlendas, u. d. c. Austrālijas akadēmiskā saime jubilāram bija atsūtījusi skaistu adresi ar simtiem parakstu no dažādajās Austrālijas pilsētās dzīvojošiem profesora bij. audzēkņiem un cienītājiem.

Latviešu kaŗa invalidu apvienības valde Kanadā izsaka sirsnīgu pateicību visiem tautiešiem, kas ziedojuši invalidu palīdzībai; tāpat sirsnīgs paldies ziedojumu vācējiem. Novēlam apvienības biedriem, biedriem veicinātājiem un pārējiem tautiešiem priecīgus Ziemas svētkus un sekmēm bagātu Jauno gadu.

LKIA valde Kanadā

Reliģiski - ētisku pārdomu vakars

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto ceturtdien,

30. decembrī, pl. 8 vakarā

par tematu

„CILVĒKS, PASAULE UN DIEVS"

Runās māc. R. Ekšteins. Vakaru kuplinās koris, diriģ. A. Purva vadībā.

Visi ielūgti

ZIŅAS

...s dejas. Draudzes dāmu ... bija gādājusi par cie... ldu un pilnu dāvanu mai... saturu sadalīja Ziemsvēt... s (H. Miķelsons).

... Jāņa ev.-lut. draudzē ...ku sarīkojumu bērniem ...nizējusi svētdienas sko... rses vadībā. To ar diev... u ievadīja bīskaps A. ...emsvētkiem veltītu reli... vedumu bija sastādījis ... Lūsis, un tā sagatavo... Kurse galvenās lomas bi... jusi A. Stiebriņam, M. ... S. Kursei u. c. svētdie... s audzēkņiem. Klavieŗu ...u veica Inese Černov... msvētku vecītis ar rū... nodarbināts pie bagā... nu maisa sadales, bet ... kopējā cienasta galda. ...a mazo un lielo apmek... aits sniedzās pāri 400.

...ndreja ev.-lut. draudzē ...ops salaulājis Andreju ... Margaretu Thomas.

...cembrī uz 50 mūža ga... atījās inž. ķīmiķis R. ... kas jau vairākus ga... sekretāra pienākumus ... ev.-lut. draudzes pa... a godināšanā piedalījās ...riedis un draudzes pa... ekšsēdis E. Ziplāns, pa... raudzes velti. No jubi... rācijas Fraternitas Aca... eicienus nesa mākslī... tēlnieks H. Mercs.

...ar 28. novembri, Lielto... aitot arī Port Credit, ... Malton, Woodbridge, ... gincourt un West Hill, ... lsarunu likmes. Tagad ... tās tālsarunas tiek uz... par lokālām. Tālruņa ... s paaugstināts par 10 ... m mēnesī personīgām, ... bet veikalaparātiem ... centiem mēnesī.

...šu grupas eglītes va... ņa draudzē notiks diev... s svētdien, 2. janvārī, ... karā. Visi jaunieši ve... —16 gadiem laipni aici... vakaru apmeklēt, ņe... āvanas 1 dolara vērtī... a izdevumi 50 centu.

...rāņu vispasaules fede... zidentu Dr. Schiotzu, ... decembrī ierodoties To... kās bīskaps A. Lūsis. ... garīdznieki pārrunā... darbu brīvajā pasau... tenē.

...a draudzes valdes sē... nbacha vadībā notika ... rī un bija galvenokārt ... audzes saimniecībai. ... zes budžetā paredzē... i vēl nav pilnībā īste... raudzes valde nolēma ... izmaksāt budžetā pa... balstus — ziedojumus: ... 0 dol. TLB Sestdienas ... dol., Toronto latviešu ... — 50 d., misijas darba ... caur sinodi — 500 do... iešu kopbaznīcas dar... merikas latviešu drau... bu — 800 dolaru.

... darbojošos profeso... nauera 18. decembrī ... oronto techniķu un ... pa Westbury viesnī... vadītājs inž. O. Dzēr... a profesoru sakarā ... gadiem, H. Vilks pa... m LIAĀ goda biedra ... r nopelniem zinātnis... . Arājs savukārt pa... nāla Technikas Ap... Apsveikumi bija vēl ... ileronia, LU bij. pro... nauera audzēkņiem, ... runāja E. Sakss no ... u. d. c. Austrālijas ... saime jubilāram bi... skaistu adresi ar ... akstu no dažādajās ... pilsētās dzīvojošiem ... bj. audzēkņiem un

... valde Kanadā ... šiem, kas ziedo... paldies ziedoju... iriem, biedriem ... riecīgus Ziemas ... u. ... valde Kanadā

...nu vakars ... o ceturtdien, ... arā ... DIEVS" ... plinās koris, ... z. Visi ielūgti

Vanadžu kopas bērnu eglīte dviņu pilsētās

Kamēr Mineapoles un Sanpaulas Latviešu nams eksistē vēl tikai „fondā", DV apvienība, vanadžu kopa, dziesmu draugi no DV dubultkvarteta Latvis un jauktā koŗa Beverīna labprāt apgrozās Igauņu namā. Ērta satiksme, populāra vieta. Nama uzraksts „Esti Maja" skan gandrīz latviski, un bieži abos stāvos skan latviešu valoda un dziesmas. Še pulcējušies DV Mārtiņbērni, viesojušies Čikāgas Piecīši.

Tagad vanadžu eglītes vakarā še sastapās trīs vanadžu paaudzes. Programmas izpildītāji — visjaunākā paaudze 4—14 gadu vecumā. Vai mazajiem „mākslniekiem" plašā zāle nebija mazliet par lielu? Nē! Abās zāles malās bija klāti azaida galdi: pa labi bērniem — ar maizītēm, limonādi un dāvanu saiņiem, pa kreisi — bērnu vecākiem. Ap 70 vecāku un 50 bērnu uz skatuves jūtās kā mājās, un visu telpu pildīja jautrība un priecīgas čalas.

Vanadžu priekšniece Z. Bulāte apsveica mazos draugus un pieminēja dzimteni, kur Ziemsvētku svinēšana noliegta, kur nav ne Ziemsvētku eglīšu, ne sveciņu. Māc. R. Krafts, aizstājot saslimušo māc. E. Ķiploku, svētrunā stāstīja biniško vēsti par Kristus piedzimšanu.

Programmu vadīja A. Baroba. Tās masa izpildītāji priekšnesumus bija labi iemācījušies, naski soļoja uz skatuvi, tēloja labi, nekas viņiem „nesagāja dēļ." Kā pirmie Ēriks (4 g.) un Lita (7 g.) Vijumi nodziedāja „Jūs, bērniņi, nāciet," tad Māra Vanaga (10 g.) deklamēja „Ziemassvētku rozi," Ratiņa dziesmu izpildīja Rita Spārniņa (11 g.), pie klavierēm A. Elmereicha, Raiņa „Jauns Bērziņš" deklamēja Ilze Vanaga (7 g.), Brāmsa „Šūpļa dziesmu" uz klavierēm izpildīja Juris Kiperts (9 g.), tautas dziesmu deklamēja Brigita Baroba (4 g.), flautas solo — Ilga Eglīte (12 g.), „Ak eglīte, ak eglīte," nodziedāja Ronalds Rudzītis, Brainarda „Zvaigžņu valsi" klavierssolo spēlēja Ilze Baroba (9 g.).

Tad ieradās Ziemsvētku vecītis (A. Valdmanis), šoreiz rīksti apmainījis pret slotu, bet neatradis arī tai nekādas lietošanas vajadzības, nodeva to Z. Bulātei. Šoreiz dāvanu maiss nespieda viņa plecus, jo tās bērniem uz galdiem jau bija saliktas. Taču kādu lielāku „bērnu" — DV apvienības valdes locekli un finanču glabātāju J. Zariņu viņš tomēr izsauca, jo tam tieši apritēja 60 mūža gadu. Jubilāram pasniedza dāvanu un ziedus. „Atspēlēdamies" par to, viņš segšanai noziedoja 25 dol.

Lielu piekrišanu guva četru tautu meitu dziedātās tautas dziesmas un deju grupas Trejdeksnis izpildītās tautas dejas. Atšķirībā no lielo Trejdekšņa šīs bērnu dejotājas tagad būtu saucams par „Mazo Trejdeksni," jo izpildītāju vecums bija tikai no 7—14 gadiem. Dejas ar mazajiem bija iestudējis Ikars Sarma.

Viss liecināja, ka vanadžu sarīkojumu laikus izplānojušas un pielikušas daudz pūļu, lai tas labi izdotos.

Andr. Leiše

Mazās tautas dziesmu dziedātājas ar Ziemsvētku vecīti priekšplānā Minesotas vanadžu rīkotajā eglītes vakarā: no kreisās — Silvija Zemjāne, Ilga Eglīte, Ilze Brūvere un Rita Laimone.
Foto: Z. Zoltners

LEMJ PAR ALAs DARBA ATBALSTĪŠANU

Grand Rapidos bija sasaukta organizāciju padomes sēde, kurā svarīgākais darba kārtas jautājums bija ALAs darba sekmēšana un atbalstīšana, galvenokārt materiālā plāksnē. Aptuveni konstatēja, ka Grand Rapidos ALAs biedru kartes izplatītas tikai nedaudz pāri simtam, kas ir pārāk mazs skaitlis lielākajai latviešu kolonijai Mičiganā. Sanāksmē, kurā piedalījās gandrīz visu organizāciju pārstāvji, nāca pie vienprātīga atzinuma, ka darāms viss iespējamais, lai paceltu ALAs atbalstītāju skaitu un gādātu līdzekļus. Tāpat atzina par vēlamu regulāri informēt sabiedrību par ALAs darbību, tās aktivitātēm, kopot ziņas par šīs organizācijas biedru skaitu un visiem mudināt lokālo organizāciju biedrus izpirkt ALAs biedru kartes. Viens no svarīgākajiem priekšlikumiem, kuru vienprātīgi pieņēma, bija ieteikums, ka visām organizācijām, rīkojot lielāka rakstura sarīkojumu, būtu ņemami 10 centi no katras ieejas kartes papildus par labu ALAi, kas dotu gada laikā diezgan prāvu summu. Šos jautājumus pārrunās organizāciju valdes sēdēs, bet praktisko izkārtošanu uzticēja Latviešu biedrībai, kuras namā, ar ļoti maziem izņēmumiem, notiek visi vietējo latviešu organizāciju sarīkojumi. Organizāciju padomes priekšsēdis mag. iur. A. Jaunais vēl ziņoja, ka 18. novembra dievkalpojuma kollekte Vienības draudzes baznīcā bijusi 125 dol. un ka puse no šīs summas nosūtīta ALAi, bet otra puse LELDAi trūcīgo tautiešu atbalstīšanai dzimtenē.

V. Z.

Tālavijas 65 gadu jubileja

Latviešu studentu korporācija Tālavija 11. un 12. decembrī svinēja savus 65. gadasvētkus. Galvenās svinības notika Čikāgā, kur atrodas Tālavijas pašreizējais prezidijs. Tās iesākās ar balli 11. decembra vakarā; tuvu pie 300 dalībnieku piedalījās šai jubilejas sarīkojumā, kas sākās ar tradicionālo polonēzi. 12. decembra pēcpusdienā tālavieši un viesi — kopā pāri par 100 dalībnieku — pulcējās jubilejas komeršam. Pēc Latvijas himnas, klātesošos apsveica Tālavijas seniors Ervins Caune, savā runā uzsverot Tālavijas tautu un tās atbrīvošanu. Viņš pieminēja Tālavijas principus un devīzes, mūsu nacionālās cīņas skatījumā un uzsvēra, ka Tālavijas principi par tautību un izglītību uzliek katram konventa loceklim nelaužamu vajadzību arī tautību, zināt par Latvijas vēsturi un tās tautu visu iespējamo un to mācīt saviem bērniem. Ar klusuma brīdi pieminēja tālaviešus — komūnisma upurus gan no Latvijas brīvības kaŗa, gan okupācijas laikiem. Rakstiski sveica Tālavijas dibinātājs Pauls Sakss Ņujorkā un Ādolfs Vitckopfs Stokholmā, Latvijas lietvedis Dr. A. Spekke, ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš un daudzi tālavieši visā pasaulē. No Latviešu korporāciju apvienības sveica A. Zigurs. Kaut šai jubilejā piedalījās tālavieši no Ņujorkas, Vašingtonas, Toronto, Losandželosas un citām pilsētām, vēl arī vairākās citās pilsētās un kontinentos tālavieši svinēja savu lielo jubileju.

L. Streips

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

PŪCESSPIEGELIS

CŪKKOPĪBA

A: Vai tu uz svētkiem tik steidzīgs, vai kā citādi?

B: Šoreiz gan citādi.

A: Nu?

B: Esmu nodomājis pievērsties cūkkopībai.

A: ?

B: Jā, tieši tā. Cūkkopību izvēlējos aiz cilvēku mīlestības.

A: ?!?!

B: Redzi, mana cienīgā ar visām savām draudzenēm iesaistījusies tajās daudzajās galdu klāšanas un jubileju rīkošanas komitejās. Tās laikam sauc arī par dāmu komitejām. Vienalga. Galdi lūst, bet šās vēl arvien puto, maļ, cep un brūvē. Kad nu viss cauri, galdi lūst tāpat kā svinību sākumā. Pa svinīgo apsveikumu un sumināšanas runu laiku ēst nedrīkst, kaut tev arī cik švaka dūša paliek. No runām un apsveikumu daudzuma svinības lūst tāpat kā galdi. Kad runas cauri, tad jāsalaiž tā labi ātri ar pudelēm un glāzēm līdz policijas stundai. Tad ātrumā iet ļiku-ļeku. Tā dekorācija un rusuls uz galdiem ir čupā. Nopirkšu traku un pēc tādiem lielākiem pārgājieniem svinību un jubileju laikā — visu to galdu godību mucā iekšā un uz farmu prom.

Iemācīšu saviem suķiem dziedāt „Kas tie tādi, kas dziedāja." Tā dziesmiņa sevišķi iemīļota pie pilniem galdiem. Kamēr ausaiņi būs kaujami, tiem visi pantiņi būs galvā. Un tad — bekoniņu uz tirgu un naudiņu sainīšos uz Sibiriju tautiešiem. Tā redzi, cilvēku mīlestības kopšanā esmu izvēlējies pareizo pagriezienu: uz cūkkopību.

A: Pareizo gan, bet tautas darbinieku sarakstā ar lielu vārdu un nopelnu bagātu slavu tu nezin' vai tiksi.

Tiltils

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

◉ Kultūras dienu ievadījuma konferences laikā 15. un 16. janvārī Ņujorkā paredzēta skolotāju un audzinātāju godināšana, kas šai mācību gadā var atskatīties uz 20 vai vairāk skolotāja darba gadiem latviešu skolās vai 10 un vairāk gadiem trimdas skolās ASV.

◉ Ņujorkas DV apvienība 14. jūnija ziedojumu vākšanas ietvaros savākusi 1262,27 dol., kas iemaksāti ASV DV valdei. Izcilākie ziedojumu vācēji bijuši A. un E. Zemītis — 27 grāmatiņas, katrā 10 kvīšu par 50 centiem gabalā, J. Pētersons — 24, O. Baumanis — 15. Lielākie ziedotāji bijuši Līdacis Constr. Corp. 75 dol. A. un E. Zemītis 28 dol. K. Liepiņš un J. Pētersons katrs pa 25 dol.

Losandželosas teātra ansambļa izrāde „Iguānas nakts" Ņujorkas DV apvienībai deva 159,95 dol. atlikumu, bet Vašingtonas aktieŗu grupas izrāde „Joks ir nopietna lieta" 198,77 dol. DV nama iegādei Kvīnsā nepilni 300 latvieši ziedojuši no 1—300 dol., bet 67 talcinieki vecumā no 14—86 gadiem nostrādājuši 505 talkas dienas.

◉ Ar 1. janvāri draudzes īpašumam Elka Parkā, Katskilu kalnos, ir jauns tālruņa numurs: 518-589 6055. Tālruņa centrāle ir modernizēta, un tagad nometni var sasniegt ar tiešo savienojumu, uzgriežot vajadzīgo numuru.

I.

BAFALO

◉ Pēc vietējās latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojuma 12. decembrī, kuru vadīja māc. J. Vējiņš, notika draudzes Ziemsvētku eglītes vakars ar dāmu komitejas kafijas galdu, kurā piedalījās arī viesis — māc. A. Dūmiņš. Draudzes pr-ks V. Celms atzīmēja, ka nule māc. Vējiņam bijusi dzimšanas diena, bet 7. decembrī pagājuši 35 gadi, kopš viņš ordinēts par mācītāju. Mācītājam ar dzīvesbiedri pasniedza ziedus. Draudzes priekšnieks arī pieminēja pārējos draudzes locekļus, kuriem šai laikā dzimšanas dienas: Natāliju Purēnu, Tatjānu Kļaviņu un draudzes kasieri R. Briņķi, kuriem tāpat pasniedza ziedus.

◉ Pēc sava īpašuma pārdošanas Bafalo uz dzīvi Kalifornijā pārcēlies Eduards Tūbelis ar dzīvesbiedri Emīliju. Viņi Bafalo bija ieradušies pirms 12 gadiem, tūlīt iesākot rosīgi darboties vietējā sabiedriskā dzīvē. E. Tūbelis bijis draudzes padomes loceklis, pēdējos gados bija latviešu klubā valdes sekretārs. E. Tūbele vairākus gadus bija draudzes dāmu komitejas locekle un komitejas priekšniece. Pateicoties par aizbraucēju darbu, māc. J. Vējiņš pasniedza E. Tūbelim jauno bībeli, bet draudzes priekšnieks viņa dzīvesbiedrei rozes. No latviešu kluba priekšnieka vietnieks A. Smiltiņš pasniedza piemiņai albumu ādas vākos.

◉ Bafalo uz dzīvi ieradušies Arturs un Anna Lūši, tūlīt iestājoties arī vietējā ev.-lut. draudzē. Ir zināms, ka Bafalo universitātē pašreiz studē vairāki latviešu jaunieši. Draudze aicina viņus pievienoties draudzei un apmeklēt dievkalpojumus.

—ml—

DENVERA

◉ DV apvienības Kolorado vanadžu kopas mantu izloze notika biedru vakarā 11. decembrī. Pirms izlozes klātesošie noklausījās ASV DV valdes apsveikumu Ziemsvētkos un Jaungadā, pēc tam visi nodziedāja DV dziesmu. Ziedotos laimestus izvilka uz šādiem numuriem: 1— dīvana spilvens, 45—koka šķīvis, 56—grāmata, 74—N. Štūla akvarelis, 77 — latvisks spilvens, 112 ceļojuma pulkstenis, 137—keramika, 172—M. Kalniņas glezna, 274 — dzeguzes pulkstenis, 289—kupons $20 vērtībā drēbju tīrīšanai, 347—rokdarbu komplekts, 379—tautiska lelle un 470—pusdienu servize. Pēc izlozes notika groziņu vakars.

◉ Vanadžu kopa nosūtījusi apzinātajiem tautiešiem kaŗadienestā apsveikumus ar svētku velti — grāmatu prievīti.

◉ ASV DV priekšnieks V. Hazners, viesojoties DV apvienībā, iepazinās ar jaunās apvienības darbu un pārrunāja nākotnes izredzes DV darbā. Viesis arī referēja par dzīves apstākļiem mūsu dzimtenē un piedalījās kopējās vakariņās ar valdi un Denveras organizāciju un draudzes pārstāvjiem.

V. Z.

DETROITA

◉ Detroitas Sv. Pāvila draudzes dāmu komitejas rīkotajā Ziemsvētku tirdziņā Trīsvienības baznīcas sabiedriskajās telpās 12. decembrī bija vairākas novietnes. „Lauku tirgus", kuŗa darbinieces (M. Upīte, K. Žukova, M. Brante, B. Kauka, V. Kempe un A. Kārkliņa) ikvienam apmeklētājam uzreiz pateica, kas tam par vainu, un ieteica iegādāties jau gatavas iemērītas zāļu tējas: kumelīšu, puplašķu, ķimeņu un nez' kādas vēl. Ja „slimnieks" pieprasīja liepziedu tēju, kas ļoti noderīga kaklam pēc sestdienas naktī svinētas dzimšanas dienas, attapīgās „laucinieces" ieteica ķimeņu tēju, jo tā jau esot gandrīz tāda pati, jo liepziedu tējas nebija „pie rokas"... Šai novietnē jau krietni vien „apstrādātais" apmeklētājs tālāk nokļuva atvedīgās „čigānietes" E. Mazjānes tīklos, kas gan „uz mata" noteica nākotni, gan solīja pieburt vai atburt brūtes un brūtgānus (pēc vajadzības). Daiļamatniecības ražojumu galdu vadīja E. Liepa ar keramikas, ādas, audumu izstrādājumiem un rotas lietām. Ar piparkūkām, ūdens kliņģeŗiem, rupjmaizi u. c. tautiskām ēdmaņām tirgojās M. Kraukle, bet virtuvē vaiga sviedros ņēmās vai visas pārējās dāmu komitejas locekles ar pašu priekšnieci M. Krastu vadībā. Viņu pienākumos bija kāpostu sautēšana, dažnedažādu pīrāgu, plāceņu, kūciņu un kūku rindošana un ieteikšana tirgus apmeklētājiem. Trauku mazgāšanā gan palīdzēja „ganu meitene" (A. Dravniece). Ar diezgan plašu savu gleznu klāstu piedalījās māksl. R. Mazjānis.

P. Zelmenis

ELIZABETE

◉ Elizabetes - Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes Ziemsvētku eglītes vakars notika Sv. Marka draudzes telpās 12. decembrī. To ievadīja dievkalpojums baznīcā māc. A. Kiršfelda vadībā, ērģeles spēlējot Margai Grasmanei-Millerei. Vakara programmu ievadīja mācītāja lūgšana, sekoja Ziemsvētku vecīša (M. Gabliks) ierašanās ar bagātīgu dāvanu klāstu mazajiem vakara dalībniekiem. Ar priekšnesumiem uzstājās 27 bērni, kuŗu sniegums bija ļoti iepriecinošs. Priekšnesumus ievadīja Andra Lejnieka trompētes solo, klavieŗu pavadījumu spēlējot Mārtiņam Ērmanim, bet programmu beidza brāļu Andra un Guunāra Lejnieku trompešu duets. Vēl klavieŗu solo spēlēja Ingmārs Steģis, bet visi pārējie piedalījās ar deklamācijām. Māc. A. Kiršfelds no draudzes kā svētku dāvanu saņēma tautisku spilvenu, kuŗu darinājusi Mirdza Štrause. Par bagātīgi klātu kafijas galdu bija rūpējušās draudzes dāmas pr-ces L. Hibneres un T. Krūmiņas vadībā. Vakara izlozi vadīja R. Uibo, A. Kaupele un E. Krūmiņš. Eglītes vakarā piedalījās 130 dalībnieku, to vidū arī KLB un ASV DV pr-ks V. Hazners, dzejniece Rita Gāle un plaši pazīstamais tautas deju iestudētājs P. Ozoliņš.

V. N.

KLĪVLENDA

◉ Pirmā Ziemsvētku eglīte atmirdzēja 11. decembrī Miera un Mārtiņa-Lutera draudžu kopējā svētku sarīkojumā. Svētbrīdi vadīja māc. K. Briedis, priekšnesumus sniedza abu draudžu svētdienas skolu audzēkņi. Pēc programmas apmeklētāji pulcējās pie kafijas galda, kuŗu bija klājušas draudzes dāmas.

◉ Sēdē 9. decembrī sanāca Klīvlendas latviešu pensionāru apvienības valde, pārrunājot tekošās lietas un pieņemot statūtus otrā lasījumā. 11. decembrī Latviešu veco strēlnieku kopas valde sanāca pēdējā sēdē vecajā gadā. Pārrunāja Ziemsvētku kauju atceres svinību sarīkošanu, kas notiks 8. janvārī DV mītnē.

KOLORADO SPRINGA

◉ Brīvmākslinieces V. Delles-Grāvītes klavierstudijas audzēkņu 4 koncerti notika novembrī un decembrī Daiļo mākslu namā. 21. novembrī spēlēja Visvaldis Jaunarājs, bet 5. decembrī izlases audzēkņu vidū Anda Zirnīte deva koncerta otru daļu ar Brāmsa ungāru dejām un Šopēna Skerco b minorā un c minorā.

KALAMAZŪ

◉ Prof. Ādolfa Ābeles ērģeļu koncerts 12. decembrī Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes baznīcā guva jo sirsnīgu atsaucību. Kuplā klausītāju pulka vidū netrūka arī vietējo amerikāņu. Pēc koncerta draudzes namā bija rīkots kopējs kafijvakars, kuŗā prof. A. Ābelem pateicās draudzes dāmu komitejas pr-ce I. Sinte. Koncertu rīkoja dāmu komiteja.

◉ „No gleznotājiem lielāko piekrišanu nopirkto darbu ziņā guvis Jānis Zuntaks no Kanadas," pēc divu dienu izstādes izteicās tās galvenais organizētājs — Latviešu biedrības sarīkojumu daļas vad. O. Reinvalds. Izstāde bija labi apmeklēta, no izstādītajām gleznām trešo daļu pārdeva. Izstādi 11. decembrī atklāja Latviešu biedrības pr-ks J. Grotēns, klātesot arī pašam gleznotājam. Pēc izstādes slēgšanas jaunajā V. Aistara mājā notika vietējo gleznotāju un tālīnā viesa sadraudzības vakars.

GRAND RAPIDI

◉ Ed. Rozenbergs briežu medību sezonas pēdējā dienā ticis pie sevišķi branga medījuma. Viņš tautieša H. Berga saimniecības robežās pie Big-Rapidiem nošāvis 200 mārc. smagu buku, kuŗa galvu rotājuši 10 žuburi. Bijušas krietnas grūtības, nogādājot medījumu līdz mašīnai: talkā vajadzējis nākt saimniecības īpašniekam ar savu traktoru. Kā medību speciālisti stāsta, tāds „tēvainis" esot liels retums un gadoties „stobra galā" pa daudziem gadiem reizi. Ed. Rozenbergs 15 gadu laikā tikai divas reizes atgriezies mājās tukšām rokām.

◉ Briežu medību sezona latviešu medniekiem izrādījusies samērā sekmīga, kā sarunās viņi apliecina. Pa bukam nomedījuši V. Mateuss, Ed. Ancāns, G. Kalējs un A. Purviņš, bet V. Tauriņam gadījusies stirna. Radusies arī viena otra neparedzēta situācija. Tā I. Trepiņam, šaujot uz buku no visai izdevīgas pozicijas, medījums bijis tikpat kā „rokā", jo tas pakritis. Bet tuvojoties tam, buks pēkšņi pielēcis kājās un aizbēdzis...

◉ Grand Rapidu latviešu sieviešu koris Atbalss, ievadot Ziemsvētku koncertu programmas, 5. decembrī dir. V. Siliņas vadībā bija aicināts uzstāties pilsētas publiskā mūzejā. Koncertā koris izpildīja vienu garīgu un vairākas tautas dziesmas, un tas izvērtās par lielisku latviskās dziesmas un kultūras daudzinājumu. To pierādīja tas, ka nobeigumā plašais klausītāju pulks ielenca koristes, lai apbrīnotu viņu skaistos tautas tērpus un latviskās rotas. Tāpat daudz taujāja un prasīja dažādus paskaidrojumus gan par mūsu zemi, gan tautu. Maija Roziņa sniedza informāciju par tautas tērpiem un tulkoja dziedātās dziesmas. Pēc koncerta mūzeja direktors pateicās diriģentei un koristēm, izsakot vēlēšanos dzirdēt latviešu balsis vēl citā reizē.

V. Z.

KO DĀVINĀT SVĒTKOS?

Šī problēma jāatrisina daudziem, jo latviešu daiļamatnieku darbi un latviešu grāmatas sniedz bagātīgu izvēli. „Kas par varenu saktu!" izsaucas mazās latvietes, apbrīnojot kokgriezēja Z. Lakstīgalas darbu. Šo smago, ozolā griezto un dzintariem rotāto saktu gan nevar nēsāt pie tautas tērpa, bet tā domāta latviskas mājas izdaiļošanai.
Foto: J. Ligers

IZDEVĪGA VIETA
jaunai dāmai lielā kanadiešu dāmu sporta apģērbu fabrikas birojā.
Lūdz zvanīt Mr. GROPPER
EM 8-2391, Toronto.

Novēlu visiem manu grāmatu un izdevumu lasītājiem un atbalstītājiem PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN laimīgu 1966. gadu!
Lai Laimīte piešķiŗ jo baltas dienas.
OTTO KROLLS, 12 Harrison St. Oak park, Illinois, 60304 USA

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un
LAIMĪGU JAUNGADU!
ASTRA MEAT MARKET
2246 BLOOR ST. W. TORONTO
(pie Runnymede) Tel. RO 3-1093

Margarita Kovaļevska
SNIEGI UN SENTIMENTI

Jāņa DEKSNA vinjete

Kāda pusveca dzērve izplēš spārnus un dodas pasaulē. Ārā aiz logiem birst oktobris, zelta lapiņa uz lapas. Kalendāra lapas šķirsta jau novembri. Laukos vairs lepojas tikai ķirbju karaļi, noplukuši salmu kūļi, putnu biedēkļi. Bet tam visam ir savs skaistums, savs sērīgums, atvadu jaukums. Dārzos smaržo pēc dūmiem, trūdiem, pie ugunskuriem sildās jau pirmo ziemas dienu dzestrums.

Jā: gā — gā... Kamēr es, vecā dzērve, kaklu izstiepusi, lauzīšos ar vējiem un lietus mākoņiem, — pietuvosies decembris. Pasaule jau būs balta un jo smagi apsnigusi manas iztēles spārni. Bet tad jau tupēšu pie draudzīgu māju logiem. Pie viena, pie otra — daudziem. Jā gan, tieši tajā dienā, kad istabu siltums uz brīdi būs atkausējis rūtīs ledus rozes. Vienā mājā ceps svētku maizīti, otrā greznos eglīti, citā mazs bērniņš ar siltu deguntiņu spiedīs logā daudzpunktiņus, gaidīs Ziemsvētku vecīti...

Seno teiku zvaniķi spodrinās apsnigušās Latvijas baznīcu torņos zvanus un to mēles. Un es, dzērve — ne dzērve, dvēsele — ne dvēsele, apdziedāšu izbijušus laikus, sejas un svētkus. Katrā ziņā krūtīs siltums uzglabājas ilgāk nekā krāsnī vai čuguna grāpī.

Vispirms lai iedūcas ērģeles...

★

Sniga. Sniga dienām un nedēļām, ar īsiem pārtraukumiem visu garo ziemu. Mākoņi, sniega nasta pārpilni, bija zemu noslīguši, pasauli klāja krēsla. Decembrī, ap Ziemsvētku laiku, mākoņi apbēra Jelgavas namus ar daudz lielākām un skaistākām pārslām. It kā ar zvaigznēm. Tā vismaz es izjutu un redzēju, stāvot pie loga. Man patika stāvēt, patika skatīties un skatīties, pa reizei iedungāties: Klusa nakts...

Sniga. Krājās kārtiņa uz kārtiņas. Auga kupenu kalni — dārzos, ielās un uz jumtiem. Kokiem nolīka zari. Skursteņi ievija pārslu dejās dūmu lokus, — droši vien, tie smaržoja pēc bērza malkas tāsīm, pēc saldajiem piparkociņiem. Mūsu māte vienmēr tā teica pipar k o k i, nekad piparkūkas, tādēļ arī es tā biju radusi runāt, un tā, varbūt, priekšsvētku sarunās savā laikā bija teikusi arī mātes māte — mana vecmāmiņa tur, Liepājā. Varbūt viņa būs pat teikusi „pēperkoki"... Atceros, mātes radi „parītu" pārvērta platā un ērtā „pairītā," un nekad nejauca mīklu pankūkām, bet gan „pankokiem," pie sienas netikšķēja pulkstenis, bet „pulkstiens."

Jā, vēlreiz sevī apstiprināju: skursteņu dūmi smaržoja pēc piparkociņiem — it kā saldinātiem žagariņiem. Šos trausli drūpošos gardumus cepa dažas nedēļas pirms svētkiem un uzglabāja slēgtos traukos.

Sniga. Sniga un sniga. Es atkal stāvēju pie loga. Zināju, jau tepat, kādā vakarā iedunēsies baznīcu zvani, dūks ērģeles un dziedās, it visās draudzēs dziedās: „Klu-usa nakts, svē-ēta nakts..." Un kaut kur, nezinkur, pusnakts tumsībā uzplauks skaista rozīte no sīkas saknītes.

Pie loga, kur stāvēja arī galdiņš ar šujmašīnu un lupatu kuli, man blakus sēdēja Ošenieka jaunkundze, tā pati, kas reizēm sejā atgādināja krāsnī ceptu ābolu, tā pati, kas — kā man šķita — no gada gadā valkāja vienu un to pašu no suņu sēnes patapinātu cepuri. Nu gan viņa sēdēja bez tās, cepure žāvējās pie krāsns. Viņa steidzās, pie tam viņa tomēr bija gausa — viņa steidza piediegt brāļa bikšu dibenam lāpu:

„Vai tu mini, ko tev atnesīs Ziemsvētku vecis? Nemini, gan tas pats zinās," viņa ieteicās, tāpat pa tukšo, lai būtu tikai ko runāt. Varēja arī neatbildēt, es tomēr atbildēju: „Nē, es neminu. Bet šodien izputēs klavieru stundas un visi pļingu pļengi — Auterhofiene nevarēs atbrist."

Es necietu klibās skaņas, ko no klavierēm spēja izvilināt manu pirkstu pārsitieni. Līdz kaklam bija vingrinājumi: do-re-mi-fa-sol-la-si-do! Un tad atkal lejup: do-si-la-sol-fa-mi-re-do!

Brālis, otrā istabā klausīdamies, dziedāja līdz, pie tam tīšām pavisam citādā toņkārtā. Māte apsauca, mēs smējāmies. Tas izklausījās tik jocīgi. Taču arī diezgan bēdīgi. Viņš man bija tālu priekšā spēles mākā bez viena uzmudinājuma. Varbūt tādēļ, spēlējot četrrocīgi, mūsu kājas, virs pedāļiem satikdamās, mēdza viena otru spārdīt.

Sniga. Šī diena apsniga, un klavieru skolotāja neatnāca.

Sniga un putināja. Tā apsniga vairākas dienas. Mūsu māte bija izcepusi pīrādziņus. Glīti izlektus pīrādziņus, vienmērīgi brūnus, bez apdegušiem galiem. Es biju palīdzējusi sagriezt sīkgabaliņos speķi, kapāt sīpolus, aizspiest pīrāgiem vēderus un, dungājot Ziemsvētku dziesmas, likt pa četriem rindā uz pannas. Bet arvien vēl bija daudz darāmā.

„Izgludini Paulim kreklu," sauca māte, bet manas acis un domas bija Blaumaņa „Trīnes grēkos." Pie mums īrēja istabu skolotājs Milgrāvis, viņam bija daudz, daudz grāmatu.

Manā galvā sen jau spīdēja Raiņa „Zelta zirgs," bija izlasīts „Spēlēju, dancoju," „Indulis un Ārija," bija viņiem līdzi ciests. „Trīnes grēki" lika smieties.

Bet māte uzsauca: „Kungs un Dievs, pletīzeris tikpat kā izdzisis. Uzber ogles un pūt! Pūt, kamēr sāk kvēlot un pletē!" Necik ilgi, viņa atkal sauca: „Saožu tvanu. Būšu par ātru aizšāvusi krāsns šīberi. Atver kaplogu, izvēdini!"

Es atvēru vienu aiz otra mazos augšlodziņus, pats logs jau bija skolas brīvlaikā nodrošināts pret ziemas aukstumu ar divkārtu stikliem, starpā uz palodzes izklāta vate, gar visām malām cieši nolipināts ar papīra strēmelēm. Ziemelim te neielaužties. Tikai kaplodziņš bija atverams. Es pakāpos uz krēsla, izbāzu pa lodziņu galvu. Šejā nu plūda dzestrais un svaigais ziemas gaiss — smaržoja pēc sniega. Un tādā klusumā, ka varēja sadzirdēt pārslas krītam. Pat tādus kā noslēpumainus knikšķus, it kā ziema steigtu līdz svētkiem noadīt dūčiem cimdu pāri. Manas bizes vējš it vēlīgi izmargoja ar pārslu zvaigznītēm, istabā tās pārvērtās pilītēs.

Brālis pagrabā cirta malku un smagiem klēpjiem nesa to augšā, krāva aiz krāsns, lai visām svētku dienām būtu kurināmais.

Ziemsvētkus svinējām trīs dienas, un tā tas bija ar sarkaniem burtiem iespiests arī kalendārā: Pirmie Ziemsvētki, Otri un Trešie Ziemsvētki. Visaizkustinošākais, laikam gan, bija svētku sestdienas vakars, kad pēc paveiktiem darbiem, paši tīri un spodri, vēl ziepju smaržas apņemti, aizdedzām eglītē sveces. Brālis piesēdās pie klavierēm, uzsita dažus akordus. Mēs dziedājām mazliet kautri, viens otrā neskatīdamies: „Klusa nakts, svēta nakts, visi dus, nomodā vēl ir Jāzeps un Marija. Kūtī, Dāvida pilsētā, Jēzus silītē dus, Jēzus silītē dus..." Pasaule aiz loga pārvērtās iztēlē vien aptveramā milzu gleznā, ar visiem plašumiem un tālumiem. No mātes acīm izlauzās asaru upītes un, spoži vizēdamas, slīdēja pa vaigiem lejup. Arī manī kas sagriezās pavisam citādi, bet valdījos. Negribēju būt kā „visi vecie," kas vienmēr apraudas, vienalga, vai baznīcā sprediķi klausoties, vai kavējoties atmiņu priekos.

Sniga. Sniga un sniga. Apsniga un izkusa viena ziema, otra. Sniga...

Mēs pārcēlāmies no Pasta ielas drūmi pelēkā sētas nama uz Palejas ielas jaunceltni, kas piederēja valsts Zemes bankai. Dievs to bija mums novēlējis. Tā es ticu vēl šodien. Atceros, mēs sēdējām vecās Pasta ielas mājas istabā ap māti un trijatā apspriedāmies, vai jaunceltnē pieprasīto dzīvokli atteikt vai paturēt, tādu, kam piecas lielas istabas, gaiša virtuve ar logu. To mēs jo sevišķi uzsvērām — virtuve ar logu. Neteicām vairs ierasto „mūsu ķēķis," kur visu dienu bija jādedzina elektrība vai jāgrābstās pa tumsu. Un vannas istaba! Vai spēsim jauno dzīvokli samaksāt? Vai laimēsies dabūt kārtīgus īrniekus? Vai pietiks mēbeļu visām istabām? Un kad nu mēs tā viens otram jautājām, domīgi apklusām, pie durvīm kā atbildei atskanēja klaudziens. Slieksni pārkāpa kāds apsnidzis un ļoti glīts iesirmu deniņu kungs. Viņš esot dzirdējis, ka māte labprāt savā dzīvoklī izdotu istabas, esot atnācis lūgt, lai viņu nenoraida, bet pieņem. Viņš īrēs divas istabas, pašam savas mēbeles. Viņam aizejot, māte salika rokas un teica: „Pats Dievs viņu atsūtīja." Tā Latvijas bankas prokūrists Indriķis Blūmentāla kungs līdz ar mums ienāca gaišajā un ērtajā dzīvoklī.

Bankas nams Palejas ielā — cik tas skaisti skanēja. Un kāds vecs vīrs, kas reiz bijis Iecavas tirgotājs, zināja stāstīt, ka senos, senos laikos Jelgavā dzīvojis bagāts tirgonis vārdā Paleja. Vecītis jaunībā pie šī tirgoņa strādājis par bodes zelli un tādēļ domāja, ka tirgonim par godu iela nosaukta Paleja vārdā. Varbūt, kas to vairs skaidri zina? Bet gadus vēlāk Palejas ielu pārdēvēja par Akadēmijas ielu, un vispār daudz kas mainījās, mēs augām un veidojāmies, bet vecītis iegūlās Baložu kapos.

Sniga. Atkal tuvojās Ziemsvētki. Tikai nu lielos krītošos decembra sniegos vējš reižu reizēm iegrieza tādus kā virpuļus, pajukušo pārslu vienmērīgie rakstīgi, ilgi vēl kūpēja izjauktās kupenas, un, brīnies vai ne, aiz tām sāka izgaismoties pērnie un aizpērnie Ziemsvētki, manī jau sāka uzkrāties atmiņas. Jā gan, nu es sāku apjēgt, kas ir skatīšanās pagātnē, un ja mātei tas atraisīja no plaksta asaru, tad manu muti, laikam, izlieca smaids.

Atcerējos dažus raibus Ziemsvētkus Rīgā, pie tantes Elzas. Nekad mana mūža uzplaukumā nebija tik daudz čaukstināti Laimas un Ķuzes fabriku konfekšu papīrīši, nekad agrāk rokās auklēti un ar ožu un muti tik svētlaimīgi baudīti saules dārzu apelsīni, un nekad vairs neesmu spējusi nopirkt mazos sārtos ābolīšus — „pepiņus," ne rievainos zemes riekstus, neiedomājoties par tanti Elzu vai Rīgu. Neviens cilvēks nav mani tik daudz vadājis pa teātriem, kā viņa, tante Elza. Neviens nav vairs spējis mani tā pārsteigt, uzdāvinot tik skaistu, siltu un krāsās košu jaciņu, kā tajos apsnigušajos Ziemsvētkos tante Elza. Viņa bija arī tā, kas ieveda mani Brigaderes pasaku lugu burvībā — Sprīdītī, Maijā un Paijā, Lolitas un viņas putna brīnumos, arī pilī pie princeses Gundegas un karaļa Brusubārdas, kas visas bija skatāmas Latvijas Nacionālajā teātrī. Es tagad, pie ziemīgā loga stāvēdama, varēju atcerēties pirms gadiem apsnigušos „Bērnu rītus" turpat, kur visa zāle un abi pakava liekuma balkoni bija pārpilni gaišām un tumšām bērnu galviņām, čalām un priecīgu šalkoņu. Tur uzstājās Beatrises Vigneres un Annas Ašmanes baleta skolu audzēknes, tikpat vieglas un baltas kā manas sniega pārslas. Atcerējos Kārlī Nicī un viņa dziesmiņu: „Kārlīti, Kārlīti, manu mazu brālīt, tavu lielu bļāvienu kā vērša māvienu." Un aktieri-jokdari, pasaku stāstītāju Kristapu Lindi. Tagad man bija uzskatāma jēga, kas ir Anta Klints, kas Ludmilla Špīlberga, kas Jūlija Skaidrīte un kāds īsti izskatās vecais aktieris Aleksis Mierlauks. Es biju bijusi arī Nacionālajā operā klausīties un skatīties „Meistardziedoņus," bet, jāatzīstas, kaut kas tur traucēja — vai nu orķestris par skaļu, vai nevar saprast, ko tie dziedātāji saka. Taču zināju, ka man patiktu pārvērsties Karmenā. Skolas burtnīcas bija no vienas vietas piezīmētas ar Amandas Rebanes profilu. Un kad tā, skatoties sniegā, sāku atcerēties un atcerēties, tad bija jāizsaucas: un kur nu vēl pastaigas! Pastaigas pa tramvaju zvaniņu un kamanu zvārguļu pieskandinātām ielām, kas tie gan bija par vienreizējiem, grezni izdekorētiem veikalu logiem, kā no pasaku grāmatas izceltām tirgus būdām — tur, Daugavas malā, kur tante pirka svētkiem zosi. Un kas ļaužu! Kāds dzums steidzīgu cilvēku — mēs, jelgavnieki, bijām daudz gausāki.

Vakaros, pēc kādas dziesmu un jautru izdarību pilnas izrādes, — droši vien, pēc „Skroderdienām Silmačos," — un jau guļot uz dūmaini zilā dīvāna, tante mēdza atsēsties blakus, sakārtot palaga atloku un stāstīt, daudz un gaŗi stāstīt, kas ir labs un kas ne, kas izdaiļo cilvēka iekšieni, padziļina to un dara garīgi bagātu redzes aploku, arī saprotošāku pret līdzcilvēkiem: „Grietiņ, vai tu dzirdi mani?" — „Jā", es teicu, bet tomēr nespēju vairs visu uztvert savā, tā jau iespaidu pārpilnā galvā. Žēl, gandrīz viss aizslīdēja garām.

Jā, un kas tas bija par sevišķi jauku dzīvoklīti! Šajā daudzstāvu namā, ko Rīgā zināja kā „Pipiņa namu," dzīvoja arī rakstnieki Andrejs Upītis un Zeltmatis un vēl citi no grāmatu un teātru pasaules. Bet ne jau tas mani sajūsmināja. Nē, kur nu, bet gan centrālās apkures caurules! Kāds vienmērīgs siltums, pat līdz karstumam, ne domās uzvilkt kājās vilnas zeķes. Un nu manas rokas bija kļuvušas tikpat bālas un maigas kā tantei, nekādas līdzības vairs ar manām Jelgavas rokām, kas zilēja un bija vienmēr aukstas. Un te nebija ne sodrēju, ne pelnu, ne tvana — ne čūkstošas un slinki degošas malkas pagales. Un tantes meitiņa Zentiņa, apkrauta ar lellēm, grāmatām, kas mēdza teikt: „Tētuk, palīdzi man izrēķināt uzdevumu. Tētiņ, uzdāvini man to un to."

Jā, tētis, tētuks. Tēvs.

Pārbraucot Jelgavā, biju raudulīgi strīdīga, grimu drūmās domās, apskaudu meitenes un zēnus, kam ir tēvi, nekas — itin nekas nepatika mājās. Bet tad, dienu ritējumā, Rīga atkal pagaisa, sniegs to apklāja līdz citiem, tāliem svētkiem.

Sniga. Sniga. Jā, tā nemanot apsniga gadi, un man nu pašai savas atmiņas.

Es atkal stāvēju, tāpat kā citos piesnigušos decembra mēnešos, pie loga, pie platā loga, kur lejā vēl platākā Palejas iela. No zemajiem mākoņiem krita sniegs, arī kā toreiz. Taču Ošenieka jaunkundzes vietu pie šujammašīnas nu aizņēma cita jaunkundze ar citādu seju un citādām sarunām. Viņa bija kalsna, pierē dziļi iegrimušām acīm un tumšiem, tumšiem lokiem zem plakstiem.

Mūsu māte domāja, ka šuvēja slimo ar mazasinību. Bet es zināju labāk: viņu mocīja tikai galvassāpes un nelaimīga mīlestība. Viņa dārdināja šujmašīnu un ik brīdi mudināja mani turpināt rakstīt uzsākto mīlestības vēstuli bezcerīgi iecerētam vīram. Tas nemaz nebija tik vienkārši. Vēstulē vajadzēja iepīt pusnakti, logā sveci, atslēgu, kas zem grīdsegas pie otrām vai trešajām durvīm pa kreisi, un vienā laidā brīdināt no kādas citas sievietes izmestiem tīkliem.

Es rakstīju par sniegu, kas izkūst uz karstas sirds, un drošības pēc pieliku klāt daudzpunkti.

„Nē, nē, tā ne! Viņam jau pāri četrdesmit."

Es: „Tik vecs?"

Biju sevī dziļi vīlusies. Bet es negribēju šuvēju bēdināt. Viņai jau arī vairs nepiestāvēja mīlestības vēstules, droši vien, jau nāca kādi 30 gadi.

Bija arī tā, ka es neuzdrīkstējos atzīties, ka man pašai vēl ļaunāk klājās ar šāda veida vēstulēm. Es savukārt plijos virsū skaistajai aktrisei Tonijai Šmitei, kas vēlāk pārdēvējās par Kalvi. Arī viņa pie mums īrēja istabiņu. Es lūdzu Toniju, lai raksta anonimas mīlestības vēstules uz skolas adresi — melnmatainajam Vladimiram Vēzim, māte viņam bija kaukaziete. Tonijai šāda rakstīšana veicās apbrīnojami viegli, viņa tikai drusku pievēra plakstus, pavīpsnāja, aizkūpināja papirosu un, auskaru gredzeniem sašūpojoties, pāris minūtēs uzrakstīja tik karstas rindas, ka man sāka kvēlot vaigi. Tas kāpināja manu iztēli. Bet kas notika nākamajā dienā skolā? Nu tas, ka Vēzis stundu starpbrīdī izņēma no vitrīnas aploksni ar man vienai zināmo saturu, piegāja pie loga, atplēsa, izlasīja, pēc tam sagriezās pret zāli, noskatījās garām ejošās vecāko klašu meitenēs un jautājot pinās tām acīs. Tikai ne manī, tikai ne manās acīs. Vai tas nebija skumji? Bija skumji. Un to visu iedomājot, es nespēju palīdzēt arī šuvējai.

Bija jāsteidzas uz skolu. Mēs posāmies eglītes vakaram. Visus bija pārņēmis satraukums, kas vibrēja ne tikai krūtīs, bet arī gaisā. Augšstāva plašajā zālē bez pārtraukuma līdz vēlam vakaram dimdēja un lidinājās visdažādākās skaņas. Tur čīgāja vijoli, rībināja bungas, žēli jo žēli brēca mežarags, tur, klavieru skaņu pavadītas, dipēja eņģelīgi vieglas kājas, tur uzkliedza, tur sauca, deklamēja un dziedāja solisti. Es biju iedalīta korī, otros altos. Mūs dīdīja un bāra Indāna kungs. Viņš lika neskaitāmas reizes atkārtot, atkal un atkal sadziedāt: „Zvaigznes jau mirdz tik spoži, smaida uz man' tik koši — atkārtot: ko-ši. Soprāni ar altiem kopā: ko-ši."

Katru pēcpusdienu un vēl rīt un parīt: „Zvaigznes jau mirdz... ko-ši, atkārtot: ko-ši. Kas tur atkal notiek aizmugurē, basos? Sākt no gala, vairāk uzmanības! Zvaigznes jau..."

Bet bija vēl citi tikpat steidzami un uzspodrināmi priekšsvētku darbi. Zīmēšanas klasē, pie Strekāviņa kunga, bija jāgriež no papes un jāaplīpina ar zelta spīguļiem vai spožiem papīriem Austrumu zemes trim gudrajiem ķēniņiem galvas rotas, arī zižļi. Un kur nu vēl sešiem eņģeļiem spārni — ducis lielu un mazu spārnu. Tas viss „dzīvajām bildēm" uz skatuves. Tādēļ zālē jau tika izmēģinātas prožektoru zilganās un zaļās gaismas strēles.

Gadu tecējumā skolā bija izveidojušās arī citas tradicijas. Greznoja ne tikai zālē iestiepto milzeni egli, bet izpušķoja arī klases.

Uzliesmoja tāds kā sacensības gars. Kuŗa klase izdomā būs pārāka? Notika apspriedes. Ievēlēja saimniekus, saimnieces, dekorātorus un to palīgus. Un tad sākās apspriedes no gala. Saimnieču rūpes bija svētku maizītes, trauki, galdauti. Viena solījās dot tik un tik no tā un tā, otra vienu latu cukuram — jo pagājušā gadā saplēstas divas krūzītes, māte vairs negrib traukus dot. Fannija Krūzkopa solīja torti, viņas tēvam vairākas konditorejas. Visām saimniecēm jābūt baltos priekšautiņos. Saimniekiem jāgādā limonāde, no mežiem skuju zari, jāpalīdz meitenēm celt un nest. Dekorātori man šķita visnoslēpumainākie. Tie rādīja tikai āmurus, naglas vai spraudītes. No klases uz klasi klīda pusvārdu baumas; otrā klase būs sarkanā gaismā — nē, kāds cits zināja teikt: būšot tikai sarkanas sirdis ar amora bultām. Hm, banāli. Mēs gan tā ne. Mēs...

Pārvelkos mājās vairāk nekā nogurusi. Un tomēr uzspringusi. Pie mums, ar mani vienā istabā, pilnā pansijā dzīvoja Judeiku māju Austra. Ik pārnedēļas, reizē ar pārtiku, viņas māmuļa savam lolojumam atsūtīja arī sainīti ar veļu. Mani vienmēr apbūra viņas iestīvinātās apkaklītes, aprocītes un mežģīnēm bagāti rotātie mutauti. Saprotams, man pašai arī tādi bija, bet ne tik skaisti. Austras mutautiņi bija kas sevišķs. Es tikai nezināju, vai mežģīnes ir salīdzināmas ar sniega pārslām. Pārslas izkūst, pārvēršas ūdens pilītēs. Mežģīņu sniegpulkstenīši, rozītes un zvaigznes nekad neizkusa, vienīgi, ja ieplēsa — tad paira.

Es jutos laimīga, ka neesmu piedzimusi par zēnu. Tiem taču nav nekādas izredzes kādreiz dzīvē lietot mutautus ar mežģīņu apmalām. Bet man reiz būs pat veļa mežģīņu mežģīnēs. Un visdažādāko krāsu tērpi. Pagaidām mums, Odiņa un Lapiņa ģimnazijas meitenēm, bija obligāti jāvalkā tumši zili formas tērpi. Vienīgi šīs apkaklītes, aprocītes, mūs kā ar nazi atgrieza no ikdienas. Pat seja atsvaiga.

‚Uzsvaiga sejas? Atzīšos: ar manu seju notika vēl krasākas pārmaiņas. Jāatzīstas, sakarā ar nelaimīgo mīlestību, man bija radies savs noslēpums. Es pa laikam mēdzu iezagties Tonijas istabā — vakaros, kad viņa teātrī. Te bija kā citā pasaulē. Gar sienām aktieŗu attēli visdažādākās lomās, arī Jēkaba Zaķa, par kuŗu tik daudzas meitenes jūsmoja. Un arī pati Tonija, čigānīga un smaidīga, ar vilku suņa galvu pie vaiga. (Šos uzņēmumus varēja pirkt Jelgavas grāmatu veikalos.) Sienas daiļoja arī sakaltušas rozes, vēdeklis kā taurenis vienspār-

(Nobeigums 7. lpp.)

Biruta Senkēviča

DEBESS ZEMEI TUVINĀS

Šodien sniegi nāk —
Āk, ne zemi klāt;
Mūsu dvēseles nāk
Baltas darināt.

Šodien sniegi nāk —
Āk, ne zemi klāt;
Tikai debess sev sāk
Zemi tuvināt.

...Un atkal vecais, labais Ziemsvētku vecītis ar dāvanu maisu apciemo latviešu bērnus. Bet — „pantiņi" jāzina! Foto: J. Liģers

DĪNA RAUNA

Egles zars

MINIATŪRA

Viņam bija jāsteidzas. Ziemsvētki bija klāt. Pilsēta bija uzplaukusi neona ziedos. Tie brēca gājējiem pretim Ziemsvētku vēsti. „Kā tie griež acīs!" viņš domāja. Acis sāpēja — un sirds.

Logos mirguļoja no alumīnija dzimušās egles. Nē, drīzāk egles, kuŗām dzīvība izrauta un aizmesta! Gaiss trīcēja no skaļruņu izķērktās dziesmas. Viņam likās, ka tā bija Klusa nakts, svēta nakts. Bet kur bija palicis klusums un svētums?

Cilvēki gāzās un traucās pa ielām kā milzīga upe. Lūpas ātri un drudžaini skaitīja dolarus un cenas kā lūgšanu. Acis kaislīgi šaudījās no viena mantu kalna uz otru. Pirksti krampjaini vijās ap zaļajiem dolariem, kuŗus tomēr tik grūti bija palaist vaļā. Smadzenes bija pārvērtušās par skaitļojamām mašīnām, kas vēsi kalkulēja, vai bijis vērts tam un tam tik daudz naudas izdot, vai tas un tas dos atpakaļ kaut ko tikpat vērtīgu, vai nebūtu labāk, ja...

Viņam bija jāsteidzas prom — prom no sadriskātajiem Ziemsvētkiem. Taču uz kurieni? Apstājies zem kādas milzīgas zīmes, kas, deklarēdama mieru virs zemes un cilvēkiem labu prātu, aicināja garāmgājējus iegādāties tādu televīziju, kādas dēļ tos nebeigtu apskaust ir draugi, ir kaimiņi, viņš nolaida acis pret pelēko cementu. Zem kājām viņam bija pagadījusies pussamīta egles skuja. Viņš pieliecās un pacēla to. Pretim plūda kairinoši svaiga un dzīva smarža. Viņš bija atradis bēgšanas ceļu!

Skujiņa bija radījusi tiltu pāri gadiem un tālumam. Viņš nedroši sāka mīt atmiņu ceļu.

Ceļš bija nosnidzis. Mīksts kā mākonis, sniegs draudzīgi gurkstēja. Sals palaidnīgi lēkāja pa degungalu un līda aiz apkakles. Kā balti putni lielas pārslas lēni laidās uz zemi, nesdamas sev līdz sveicienus no zvaigznēm. Sarma vija fantastiskus kristalla torņus. Egles ceļmalā vizuļoja un mirdzēja kā pasaku pilis. Caur viņu zariem paspīdēja gaismas st[illegible]. Viņš devās turp. Lēni atvērdams durvis, viņš ieraudzīja le[illegible] ļu, kuplu, tikko no meža nes[illegible] eglīti. Koks bija pilns sve[illegible]. Likās, pa tā zariem bija iz[illegible]ti dzidri zeltaina dzintara gabaliņi, kas mirdzēja pavisam silti un mīksti. Koks bija pilns sārtiem āboliem un čaukstošā, raibā papīrā ietītām piparmētru konfektēm. Pie egles stāvēja mazs puišelis, kam snīpis tikko sniedzās pāri augstajam durvju slieksnim, un sūkāja vienu tādu sukreni.

Pakustējās ēnas istabas kaktos, un viņam likās, ka kāds viņu sauc nedzirdamiem, bet tikai sajūtamiem vārdiem. Pavīdēja it kā sejas. Ēnas slīdēja un kustējās. Pelēka ēna pacēlās no kakta. Vai tas nebija vecaistēvs? Bet, lūk, tur tālāk izkūleņoja pretī tāds kā rūsgans murskulis. Tas taču Peksītis, mīļais ganu sunītis, kam zaķi allaž bija mīļāki nekā ganu gaitas! Ēnas tuvojās, nāca pretī, tad atkal it kā gaisa. Viņš sniedza pēc tām rokas, bet tās tikai smaidīja un māja.

„Nāciet tuvāk!" viņš čukstēja, lūdzās. Ēnas slīdēja prom. Viņš steidzās tām pakaļ, gribēja notvert, aizturēt tik brīdi.

Bet sveces dzisa, tilts trūka, ēnas mira. Rokā bija tikai ass skujas zars.

...mo latviešu bērnus. Bet —
Foto: J. Ligers

JANIS ŠIRMANIS
PIRTSKURIS UN VAGARIŅŠ
PASAKA

J. DEKŠŅA viņete

Kādam vīram gadījās izlutināta sieva. Ne pa prātam izrunāt, ne pa prātam izdarīt. Vīrs ātri iemācījās uzmanīties, bet kalpi dzirdēja nievas vai katru dienu.

Pirms Ziemsvētkiem kalps žāvēja cūkas šņukuri. Lai būtu drošs, ka šņukuris gatavs, viņš nogrieza mazu šķēlīti un pagaršoja.

„Kas iesāka pusgalvi skrubināt?" saimniece pikti jautāja.

„Gribēju pārliecināties, vai garšo, kā vajaga garšot," kalps atzinās.

„Kā garšo, to pateikšu es!" saimniece piecirta kāju un steidzās pie vīra sūdzēties:

„Mārtiņš domā būt gudrāks par mani. To es necietīšu! Atlaid viņu! Lai meklē kādu sētu, kur saimniece muļķe."

Mārtiņš bija labs strādnieks, un saimniekam gaužām negribējās to padzīt.

„Sieviņ, nogaidīsim," viņš rāmi teica. „Lai Mārtiņš paliek mūsu sētā līdz nākamajiem Ziemsvētkiem. Tu esi veikla saimniece. Gada laikā Mārtiņu izmācīsi."

„Nu — mēģināšu..." sieva piekāpās un dīdīja kalpu bez mitas.

Mārtiņš lēnprātīgi pacieta, gadu izturēja, bet tieši nākamajos Ziemsvētkos tam nelaimējās. Pirti izkurinājis, viņš ziņoja saimniecei:

„Pirts gatava!"

„Tāda tā jau septiņus gadus," saimniece asi atcirta.

Mārtiņš ierāva galvu plecos:

„Būs negaiss... Žēl! Pašā svētku vakarā..."

Vētra sākās drīz. Pa vecam paradumam saimniece aizgāja uz pirti pati pirmā, bet atgriezās ātrāk nekā citām reizēm.

„Galva sāp..." saimniece sūrojās. „Kā nesāpēs, ja pirts sīvu dūmu pilna, peramā slota cieta. Grīdu ar tādu var slaucīt, ne muguru glaudīt."

„Dūmi sīvi? Slota cieta? Tādas kļūmes Mārtiņš viegli var labot," saimnieks mēģināja sievu mierināt, bet neizdevās.

„Turpmāk pati slotu sutināšu," viņa kļuva vēl ērcīgāka. „Ne Mārtiņš prot pirti kārtīgi izkurināt, ne slotu sutināt. Posts ar tādu! Ziemsvētki tikai reizi gadā, un ja to pašu vienīgo reizi lempīgs kalps sabojā, tad algas nauda kā akā iesviesta. Es saku — atlaid Mārtiņu un meklē citu. Labu kalpu pasaulē netrūkst. Varbūt tu atkal gribēsi, lai ņemos vēl veselu gadu Mārtiņu mācīt, bet tā vairs nebūs!"

„Gadu neprasīšu," vīrs atzinās. „Pietiks ar nedēļu. Tu zini, ka kļūda katram var gadīties. Ļausim Mārtiņam kļūdu labot. Lai viņš vecā gada vakarā atkal kurina pirti. Ja viņam neveiksies, tad šķirsimies."

„Labi, labi. Nedēļu pacietīšu," sieva vēlreiz piekāpās.

Saimnieks pasauca Mārtiņu un teica:

„Pirts kurināšana tev nošķiebusies. Saimniece nikna, bet es negribu tevi svētku laikā padzīt. Raugi nu vecā gada vakarā dabūt labu pirts garu. Esi uzmanīgs. Ja tev laimēsies, varbūt, viss nākamais gads būs laimīgs."

Mārtiņš apsolījās būt uzmanīgs un rūpīgs ne vien vecā gada pēdējā dienā, bet arī visu nedēļu. Viņš paņēma cirvi un devās uz mežu pēc eglītes.

Citus gadus eglītes ciršana puisim sagādāja lielu prieku, nu prieka nekāda. Vienaldzīgi viņš meta ar cirvi kuplajam kociņam vienreiz — knaukt, otrreiz — knaukt. Trešo reizi cirvis — šmukt, no kāta nost un ielingoja veca, satrunējuša celma dobumā.

„Kam nav laimes, tam nav..." Mārtiņš nopūtās, gribēja sniegties pēc cirvja, bet viņu pārsteidza sīka balstiņa:

„ Tev tomēr laimējās! Cirvis nošņāca ļoti tuvu man gar ausi. Tu būtu lielās nepatikšanās, ja cirvis pieskartos. Ko gan meža vagariņš bez auss iesāktu?"

„Meža vagariņš?" lielais puisis noliecās, lai mazo brīnumu tuvāk apskatītu. Pie vecā celma saknes stāvēja divu sprīžu garš vīriņš ar sprīdi gaŗām ausīm. Kājās riekstu čaulu kurpes, cepures vietā sakaltis bērzlapes pokītis. Zem zaļām uzacīm spīdēja acis kā divas brūnas dzērvenes. „Ko tāds mazs vagariņš mežā dara?"

„Skatos, vai viss kārtībā. Esmu visur un nekur.. Laiku pa laikam meža izcirtumos kaisu egļu sēklas, kaisu bērzu sēklas. Īsi sakot — gādāju, lai jums Jāņos netrūktu meiju un Ziemsvētkos eglīšu. Bez tam uzmanu, lai zaķi pārāk neapgrauž jaunos kociņus, pastāstu dzenim, kurā kokā tārpi ieviesušies. Rūpju man netrūkst. Un ja gadās kāds nevērīgs vīrs ar nelāga cirvi, tad izbailes lielu lielās..."

„Vagariņ, man ļoti žēl, ka tā gadījās. Nelāga diena..." Mārtiņš izstāstīja savas bēdas. „Skumji Ziemsvētki. Jaunsgads būtu priecīgs, ja zinātu, kā saimniecei pa prātam pirti izkurināt."

„Ja esi ar mieru man pakalpot, došu tev labu padomu!"

„Labprāt pakalpošu!" Mārtiņš priecīgi iesaucās. „Kas man jādara?"

„Tu redzi bērzos vēja rozes. Sīki zari čemuros saauguši. Kā nelāga slotas. Tev vajadzētu uzrāpties, vēja rozes novākt un ar tām vecā gada vakarā pirti izkurināt. Ja tā darīsi, tad tava izlutinātā saimniece būs ļoti apmierināta."

Mārtiņš skatījās slaidajos bērzos un grozīja galvu:

„Šaubos, vai varēšu vēja rozes dabūt. Bērzu stumbri gaŗi, gludi. Kā ziemas salā tur augšā tikt?"

„Tiesa, tiesa. Viegli nebūs,"vagariņa brūnās acis ar labpatiku vērās bērzu puduŗī. „Darīju, ko varēju, lai koki izaugtu gludi, taisni. Ja gribi būt labs pirtskuris, tad jāpūlas. Tāds mans padoms. Protams, tu vari iztikt bez pirkstu saldēšanas. Kurini pirti, tāpat kā pagājušā reizē — ar veciem prauliem."

„Tā gan nedarīšu!" Mārtiņš saslējās. „Raudzīšu vēja rozes dabūt."

„Man prieks par tavu apņēmību. Tādam vīram vērts pakalpot. Drusku pagaidi," vagariņš nozuda vecā celma dobumā un pēc maza brītiņa atgriezās ar klēpi vīstoklīšu. „Ņem!"Viņš sniedza Mārtiņam briežu sūnas, dzērvju sūnas, vībotņu ziediņus, pelašķus, buldurjāņus. „Tie tev labi noderēs iekuram. Tu teici, ka slota nebūs jāsutina?"

„Nē. Saimnieks man cieši piekodināja slotu neaiztikt. Saimniece pati to darīšot."

„Tava laime!" vagariņš draiskuļīgi iesmējās. „Kad pirts kurināšana pabeigta, izkaisi uz karstajiem akmeņiem šos meža dārgumus," viņš pasniedza Mārtiņam mazu bērza tāss cibiņu — pilnu ar tādām kā sīkām skaidiņām, kā gruzīšiem. „Lūdzu nejautā, kas tie tādi. Mežs kļūs neinteresants, ja zaudēs savus noslēpumus. To der iegaumēt. Un nākamajos Ziemsvētkos, kad nāksi pēc eglītes, uzmani cirvi. Arī to paturi prātā. Nu teikšu—sveiks!" mazais vīriņš pamāja. „Man jāsteidzas zaķus rāt. Pagājušā naktī tie bijuši tuvo kaimiņu ābeļdārzā."

Salā un puteņa laikā no bērzu galotnēm dabūt lejā kurināmo izrādījās grūtāk, nekā Mārtiņš paredzēja. Puisis tomēr neatlaidās. Viņš gribēja ne vien pirti pa godam sasildīt, bet arī lasirdīgajam vagariņam prieku sagādāt. Ātrāk nelikās mierā, kamēr visas vēja rozes savāktas un pirts krāsnī sadedzinātas.

Darbu rūpīgi pabeidzis, Mārtiņš devās pie saimnieces un šoreiz teica:

„Lūdzu uz pirti!"

Saimniece nekā laba negaidīja, bet, kad iegāja pirtī, tūlīt priecājās.:

„Tavu jauku siltumiņu! Ne tvaiku, ne sīvu dūmu. Pirts smaržo kā mežs pavasarī. Nu labi varēšu vecā gada netīrumus aizpērt," saimniece uzšāva karstajiem krāsns akmeņiem ķipi auksta ūdens, lai varētu slotu labi izsutināt. Lapaino bērza zaru slotu pa akmeņiem krietni valstījusi, saimniece kāpa lāvā pērties. Pet vienu vienīgu reizi slotu plecam piesitusi, viņa lēkšus nolēca no lāvas.

„Ai, ai! Bērza lapas pielīp plecam un kveldina kā nātras!"

Saimniece steidzās pie ūdens baļļas mazgāties. Vēsais ūdens gan lapas aizskaloja, bet plecs kā sūrstēja, tā sūrstēja.

Nelāgo slotu pa roku galam aizsviedusi, saimniece steidzās uz istabu.

„Vai Mārtiņš atkal sīvus dūmus pirtī salaidis?" vīrs bažīgi apjautājās.

„N-nē... Pirti izkurināt viņš nu prot. Es domāju,— mums vajadzēs Mārtiņu paturēt, lai izmācās arī slotu sutināt. Pati to nekad vairs nedarīšu. Tas pirtskuŗa pienākums," saimniece piesardzīgi pataustīja apsvilināto plecu. Vēl otrreiz tādu slotu just viņa tiešām negribēja.

Sniegi un sentiments

(Pārnesums no 6. lpp.)

nis. Pāri krēsla atzveltnei nokarājās gaŗu bārkstu lakats. Kurpe ar zelta sprādzi tieši istabas vidū.

Es apstājos pie smaržu pudelītēm un visas pēc kārtas apostīju. Pielaikoju auskarus, tikai žēl — man nebija auss ļipiņās izdurtu caurumu. Uzmaucu pirkstos gredzenus. Tiem bija lieli un spīdīgi akmeņi — skatuves marķīzes gredzeni. Uzvilku tumšus uzaču lokus, uzsārtināju vaigus un lūpas. Ielūkojos spogulī. Pretī raudzījās ļoti skaista un sveša seja. Tagad gan melnais Vēzis uzreiz saprastu, kas raksta viņam vēstules. Bet ko tas vairs līdz?

Neizsakāmi grūti bija šķirties no neikdienišķā skaistuma. Nepatika putot ziepes, aukstā ūdenī aizskalot sārtos vaigus un lūpas. Skolā nebija atļauts izkrāsoties.

„Grieta, kur tu atkal nozudusi! Zvaigznes jau mirdz tik spoži, laistās un spīd tik koši... Nāc palīgā nomazgāt traukus un padod vīnakmeni!" — sauca māma: „Rokas tik briesmīgi sastrādātas, plīts sodrēji iegrauzušies katrā plaukstas rievā. Padod arī aso birstīti, ar tādām rokām nevar cilvēkos rādīties."

Pēc brīža viņa sauc vēl skaļāk: „Kur tu pazudusi? Atdziest traukūdens. Ieliec krāsnī pannu ar pudiņu. Aktieriem teātrī ģenerālmēģinājums, kostīmu pielaikošana. Tonija būs aizmirsusi paēst. Kā tāds liels bērns! Zvaigznes jau mirdz tik, — cik pulkstens? Man arī jāsteidzas uz mēģinājumu. Cik? Dievs Tēvs, nokavēšu!"

Jā gan, mūsu māma, kaut ar mājas darbiem pārslogota, bija, tāpat kā mēs, kvēlainā priekšsvētku satraukumā. Viņa jau labu laiku dziedāja Annas baznīcas korī. Svētku vakarā viņi dziedāšot par Betlemes silīti un arī: „Zvaigznes jau mirdz tik spoži... un lūdzu neaizmirsti — kartupeļu pudiņš ir krāsnī..."

Sniga. Sniga un sniga. Ārā valdīja tumšs vakars. Pārslas lidinājās gar pašu logu un skatījās manī. Jā, lidinājās, ieskatījās un krita. Tā viņas apklāja manu pirmo mīlestību ar aukstu un zvaigžņainu segu. Un, droši vien, arī šuvējas trešo mīlestību.

Sniga, sniga. Apsniga un izkusa gadi, visādi sapņi, visādas bēdas un prieki. Pēc tam apsniga vēl daudzi citi gadi ar svēto un kluso nakti, Rīga un Jelgava, Latvijas trīs zvaigznes.

☆

Aizvien vēl dūc ērģeles... Dūc, bet skaņas attālinās. Mana apsnigusī dzērve nu atkal izpleš spārnus, bagāti apsnigušus spārnus, izstiepj jūdzēm gaŗu kaklu un dodas pasaulē: Siltus un gaišus Ziemsvētkus!

Un decembris cauri putenim jau sniedz izmargotu cimdu pāri janvārim: Daudz laimes Jaunā gadā !

Ziemsvētki Kanadā agrākos laikos

(Canadian Scene)— Uz Kanadas zemes pirmoreiz Ziemsvētkus svinēja 1535. gadā palisādu cietoksnī, kuŗu Žaks Kartjē (Jacques Cartier) un viņa vīri bija uzcēluši Sv. Čarla (St. Charles) pilsētiņā (viņi paši to sauca par Senkruā — Ste. Croix) upes grīvā un uz franču kuģiem, kas bija iesaluši Sv. Labrenča (St. Lawrence) upē. Tā tomēr nebija nekāda prieka diena norūdītajiem Normandijas vīriem, kas sēdēja saspiedušies aukstajās baļķu mājās krastā vai arī tikpat ledainajās kuģu telpās. Viņus māca arī izmisums, jo tie atradās vieni mežonīgā apkārtnē: visapkārt iedzimtie — indiāņi, kuŗiem franči neiedrošinājās uzticēties. Pirms pavasaris atbrīvoja viņu kuģus no ledus žņaugiem, 25 no atbraucējiem nomira salā un skarbajos apstākļos, tikai pārējie varēja atgriezties Francijā. Rakstos tomēr palicis atzīmēts, ka viņi bijuši dievbijīgi un tomēr nosvinējuši Ziemsvētkus.

Jaunskotijā pirmais Ziemsvētku dievkalpojums noticis Halifaksas valdības namā 1749. gadā. Kaut nams bija rupji un visai primitīvi būvēta celtne tikko ierīkotā militārā postenī, dievlūdzēji bija ne vien sirsnīgi, bet arī ikdienas darbā apliecināja tādu izturību un drosmi, ka spēja likt pamatus nākotnes Kanadas uzcelšanai. Tie bija vientuļi svētki sīksto vīru ģimenēm, kas vēl nebija apvienojušās ar tēviem, un bez parastā Ziemsvētku svinīguma. Tomēr izturīgajiem pionieriem bija dziļa ticība Dievam, pašiem sev un jaunajai zemei, kuŗa glabāja viņu nākotni.

Apvienotie imperijas lojālisti bija pirmie britu kolonisti, kas ieradās tagadējā Ontario un 1782. gadā cirta pirmos Ziemsvētku kokus un vilka tos uz mājām, lai svētkos darītu sirdis gaišākas. Šie kociņi viņiem deva vienīgo priecīgo noskaņu, jo bija jāpaiet vairākiem gadiem, kamēr viņi savos laukos varēja novākt labu ražu. Sākumā cepumu pagatavošanai nācās lietot klijas, koku atvases un pumpurus, pat lapas viņi mala uzturam.

Vienīgais apgabala garīdznieks zirga mugurā ceļoja 50 jūdžu no Kingstonas līdz kādai būdai Mētlendā, kad 1790. gada Ziemsvētkos Augškanadā notika pirmās kāzas, lai izpildītu svēto ceremoniālu.

Atlantijas okeana krastā 1791. gada Ziemsvētku dienā pirmoreiz durvis atvēra Ņubransvikas Trīsvienības baznīca Sendžonā (Saint John). Šī dievkalpojuma laikā iesvētīja karalisko ģerboni, kuŗu lojālisti bija atveduši no Masačuzetas padomes. Tā kļuva par neaizmirstamu dienu kolonistiem, kuŗi tikai pirms 8 gadiem bija izcēlušies mežonīgajā un primitīvajā krastā, kur vispirms nācās nolīst krūmus, iekām varēja uzsliet savas teltis vai uzcelt būdas. „Nekā cita, vienīgi mežonīgs apgabals acu priekšā. Sievietes un bērni ļāva vaļu raudām," rakstīja viens no izraidītajiem, un sēra Leonarda Tileja (Tilley), viena no konfederācijas tēviem, vecā māte mēdza stāstīt saviem mazbērniem: „Es uzkāpu Čipmana kalna galotnē un noraudzījos, kā buras pazuda tālumā; mani pārņēma tāda vientulības sajūta, ka apsēdos sūnās ar mazbērnu klēpī un raudāju, kaut nebiju nobirdinājusi ne asaras kaŗa laikā." Viņa domāja Amerikas revolūciju.

Klusā okeana piekrastē jaunā Viktorijas forta būvi tiktikko pabeidza laikus, lai tajā sagaidītu 1843. gada Ziemsvētkus. Forta iekšienē aiz ciedru koka mietu žoga bija ēkas noliktavām, indiāņu un vispārējās tirdzniecības veikalam un dzīvokļi divām ģimenēm. Kompleksa vidū atradās baznīcas zvanu tornis, kuŗa zvani iezvanīja ēdienreizes, kāzas, miršanas gadījumus, dievkalpojumus, ugunsgrēkus un dažādus brīdinājumus. Tie pirmoreiz atskanēja Ziemsvētku dienā, un to skaņas pavadīja raķešu izšaušana no kuģa „Cadnaro", kas bija noenkurojies piekrastē.

Velta Toma

ZIEMSVĒTKOS

Cauri siliem naktī zili bālā,
skanot zvārguļiem kā viņā ziemā,
pāri trejdeviņiem sniega vāliem
sauksim senus, tālus svētkus ciemā:

Sarauksies tumsā diena īsa,
istabā ienāks kupla egle —
Statīsim kviešu kūli stāvus,
vārīsim ķūķēs cūkas kājas,

viducī galdam galvu liksim —
Pelēkos zirņus grābsim bļodā,
pīrāgus brūnus siekā bērsim —
(Cienasta tiesu skapī slēpsim
čigānus mielot trešā dienā —)
Svētība pirtī metīs garu,
debesu gaisma sniegā staros:
Saulgrieži griežas vidū naktij!

Pāri svešam laukam
vēja šalkās balss
senā dziesmā atsauks
sauli ziedēt salā.

1965.

Tautu kopējais devums Ziemsvētkiem

(Canadian Scene) — Atzīmējot Kristus bērniņa piedzimšanu, kristīgā pasaule Ziemsvētkus svin kopš apm. 400. gada Tas ir laba prāta, viesmīlības, mūzikas un apdāvināšanās laiks arī Kanadā, kuras Ziemsvētku svinībām daudzas tautas devušas savus sniegumus un tradicijas.

Kanadā dziedātās himnas un korāļi ir dažādu tautu piederīgo sarakstīti. „Man pakaļ visi kristīgie" ir 18. gadsimta latīņu dziesma; amerikānis Filips Bruks (Brooks) dziesmā „Mazā pilsētiņa Betlēme" aprakstījis savu apmeklējumu Kristus dzimšanas vietā. Divu vīru spalvai pieder daudz himnu: Izāks Vots (Watt) sarakstījis „Priecājies pasaule, Tas Kungs ir atnācis", bet Čarlzs Veslejs (Wesley) devis „Klau, eņģeļi dzied." Dziesmas „Labu atpūtu, jūs priecīgie dižkungi" un „Pirmie Ziemsvētki, saka eņģeļi" ir tradicionāli angļu korāļi, bet vispopulārākā Ziemsvētku dziesma „Klusa nakts, svēta nakts" nākusi no Austrijas, kur to sarakstījis Jozefs Mors (Mohr). Turpretim dziesmu „Cēlā Marija apklusina savu bērnu" sarakstījis kanadietis Jozefs Kuks (Cook).

Ne tikai dziesmās un mūzikā, arī dažādo paražu ziņā Ziemsvētku svinības ir daudzu tautu kopējs devums. Svētku eglīte nāk no Vācijas, bet Ziemsvētku koks un āmulis no Anglijas. Pirms gadsimtiem druidi grieza svēto āmuli no Anglijas ozoliem. Kas pagatavo imitētu Ziemsvētku koku, tas arī seko vecai angļu paražai. Sv. Nikolaju vai Santa Klausu Amerikas kontinentā pirmie ieveda ieceļotāji no Holandes, kur Santa Klauss kopš gadsimtiem ierodas ar kuģi puikas Melnā Pētera pavadībā. Vai nebūtu bijis pareizāk, ja Sv. Nikolaja diena— 6. decembris būtu atstāta par bērnu apdāvinātāja ierašanās laiku? Tad, liekas, bērnu prātus nemulsinātu fakts, ka 25. decembris ir Kristus bērniņa dzimšanas diena. Holndes bērni, gaidot Sv. Nikolaja ierašanos, izliek ārpus durvīm mazas koka kurpes. Kanadā lietotā paraža — Ziemsvētku zeķes — nākusi no Francijas vai Beļģijas, kur bieži bez zeķes mēdz izlikt arī mazliet siena, lai pabarotu Sv. Nikolaja zirgus. Kanadas Santa Klausa simbols ar astoņiem briežiem, kas traucas pāri namu jumtiem, ņemts no Klementa Mūra slavenās poēmas „Tā bija nakts pirms Ziemsvētkiem".

Svētais Asīzes Francis ierosinājis visiem pazīstamo silītes ainu, lai ar to padarītu stāstījumu par Svētvakaru savas draudzes locekļiem reālāku. Viņa ideja no Italijas izplatījās pa citām zemēm un kļuva sevišķi populāra Francijā. Silītes aina tiešām ir jauka imitācija Daudzās mājās tēvs palīdz uzcelt kūti ar vaļēju priekšpusi un izveidot bērniņa tēlu mazā silītē, ap kuŗu pulcējas Marija ar Jāzepu, gani ar dzīvniekiem, gudrie no austrumzemēm. Šo no figūrām izveidoto ainu arvien par jaunu uzstāda katros Ziemsvētkos.

Kaut kanadieši, kas nākuši no dažādām zemēm ar dažādiem paradumiem, arī Ziemsvētkus svin dažādos veidos, viena doma tomēr visās tautās un valodās izpaužas vienādi: „Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts."

Nansija Klīvere

PĀRSTEIGUMS ZIEMSVĒTKU VECĪTIM

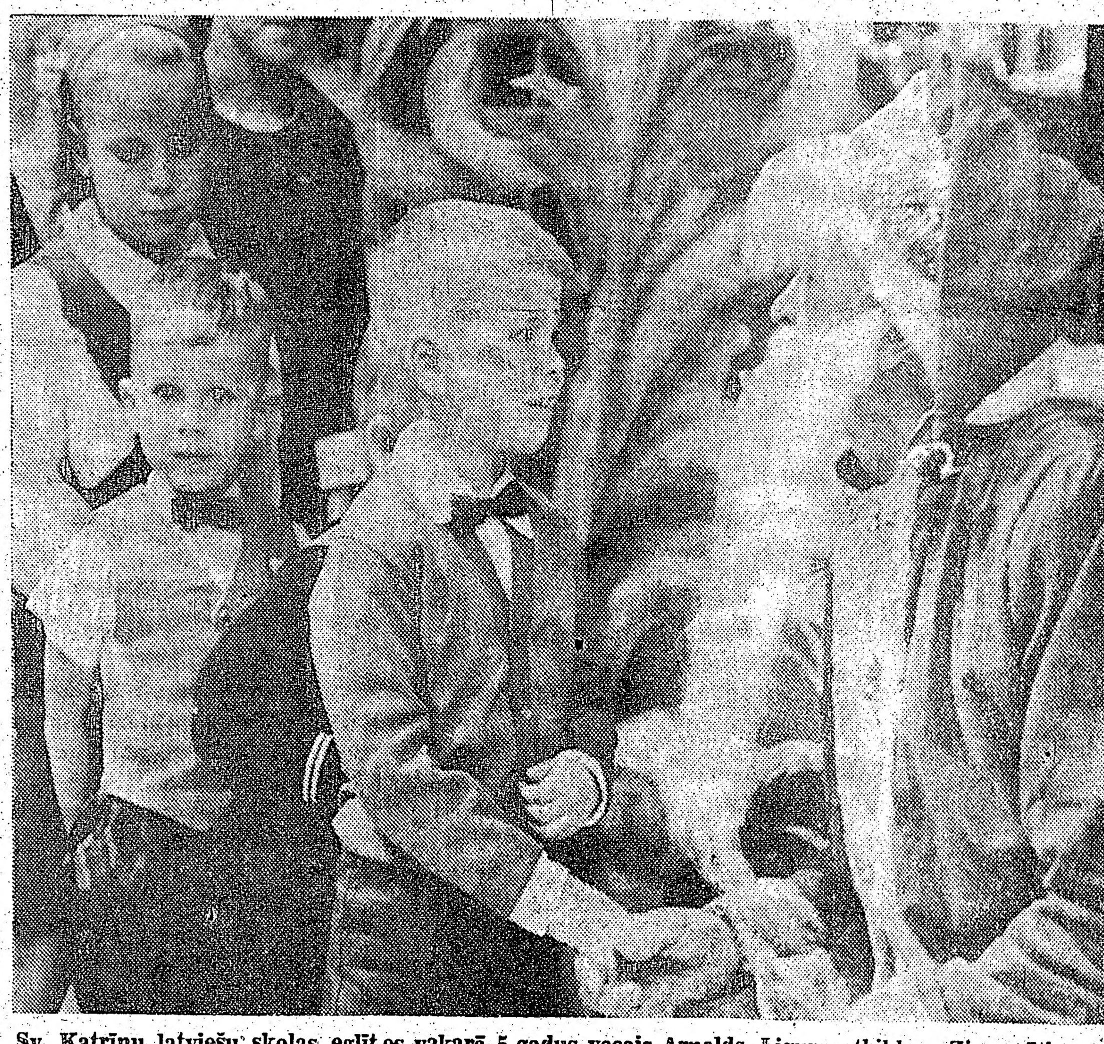

Sv. Katrīnu latviešu skolas eglītes vakarā 5 gadus vecais Arnolds Ligurs atbild uz Ziemsvētku vecīša jautājumiem. „Vai dziesmiņu zini?" — „Zinu." — „Klausīji tētim un māmiņai? Sunīti aiz astes neŗāvi?" — „Klausīju." Kad vecītis jautā, vai zēns eglīti nopušķojis, Arnolds atbild, ka nekāda pušķošana mājās nenotiks, bet svētku eglīti šogad dedzinās tālu dziļi mežā, tieši svētku vakarā. Vecītis divas reizes nesaprašanā pakasa aiz auss: „Vai tiešām?" — „Jā," atbild Arnolds, „trīs stundu braucienā no Toronto uz ziemeļiem, tad vēl 20 jūdžu no 11. lielceļa mežā, — tur mēs ar tēti, māmiņu un māsiņu aizdegsim īstu svētku eglīti!" Vecītis tikai nogroza galvu. Šoreiz pārsteigums sagādāts viņam.
Foto: J. Ligers

GAISMAS SAUCĒJA SV. LŪCIJA

Ziemsvētkus, kā tos svin kristīgā pasaules daļa, šķiet, visagrāk ievada zviedri, kuŗi gaismas atgriešanos atzīmē jau 13. decembrī ar Sv. Lūcijas dienu. Liekas, ka šis datums palicis no senajiem laikiem, no vecā stila kalendāra, jo zviedri uzskata, ka 13. decembŗa nakts visgaŗākā, kaut no pašreizējā kalendāra izriet, ka tāda ir nakts uz 25. decembri.

Vikingi decembŗa vidū svinēja ziemas saulgriežu svētkus ar upuriem, ticot, ka šādi paātrinās saules atgriešanos. Laika ritējumā, kristīgajai ticībai pārņemot Eiropas ziemeļus, ilgas pēc saules atgriešanās apvienojas ar mūžīgās gaismas ilgām, un ziemas saulgriežu svētki vērtās Sv. Lūcijas dienā. Chronika vēstī, ka Lūcija dzīvojusi ap 300 gadu pēc Kristus dzimšanas Sirakūzās, Sicilijā. Viņas māte brīnišķā kārtā tikusi izdziedināta no grūtas slimības, un tas jauno meiteni ierosinājis pievērsties kristīgajai ticībai un labdarībai. Viņa atsaukusi saderināšanos ar bagātu aristokratu un aizvien vairāk sākusi palīdzēt nabagiem, pat aizdāvinot savas kāzu veltes. Līgavainis mēģinājis lauzt Lūcijas „ietiepīgo aušību", bet, panākumus neredzējis, nodevis viņu Romas prefektam, kuŗš Lūciju iemetis cietumā. Viņu mocīja,— tai dedzināja acis ar sakarsētu dzelzi, bet jaunava neatteicās no ticības Kristum. Kad Lūcija brīnišķā kārtā atguvusi redzi, viņas pretiniekus sagrābušas bailes. Beidzot viņu notiesāja ar sārta nāvi, bet liesmas meiteni nav skārušas. Viņas pretinieki tad dabūjuši maģisku zobenu un ar tā palīdzību veikuši savu nodomu. Pēc daudziem gadiem katoļu baznīca Lūciju iecēla svēto kārtā. Dante viņu apdziedājis kā „dievišķās gaismas nesēju" un slavenais vēsturnieks Zīgeberts Žamblū viņas dzīvi iemūžinājis pagaŗā poētiskā darbā.

Nav brīnums, ka leģenda par maigo gaismas nesēju Lūciju sevišķi ietekmēja skarbos ziemeļniekus — vikingus, tā ka tie 11. gadsimtā pieņēma jaunavu Lūciju par savu patroni. Lūcijas simbols ir gaisma, viss šķīstais un dzošais cīņā ar tumsas spēkiem, un atgādinājums, ka beigās labais aizvien uzvar ļauno, tāpat kā pavasaris aizdzen ziemas tumsu.

Sv. Lūcijas dienu Zviedrijā svin jau no sirmas senatnes, no turienes šo skaisto paražu pārņēmuši arī somi, dāņi un norvēģi, tā ka mūsu laikos šie ir īsti skandinavu svētki, atzīmēti 13. decembrī visās pilsētās, ciemos, darba vietās, pat fabrikās. Ģimenēs agri no rīta jaunākā meita, tērpusies gaŗās baltās drānās, zeltītu jostu, matos zaļu vainagu ar degošām svecēm, pienes vecākiem pie gultas kafiju un svaigas, īpaši ceptas Lūcijas maizītes. Šādos gadījumos arī mēdza dziedāt siciliešu tautas dziesmu „Santa Lucia", kuŗas meldija ziemeļos jo projām zināma.

Pēdējā laikā Stokholmā cēlies paradums ievēlēt „pilsētas Lūciju". Šai sacensībā izrauga daiļāko jaunavu, kuŗu tad vainago, vada caur pilsētu un godina banketā. Izredzētā vēlāk apciemo slimnīcas, bāreņu namus, patversmes un veco ļaužu mītnes, dodot dāvanas. Lūciju ievēl arī citās Skandinavijas pilsētās, pat ārzemēs — ASV un Kanadā, no kurienes viņas sūta uz Stokholmu pārstāvēt Amerikas zviedrus Sv. Lūcijas dienas svinībās.

—ns

Priecīgus Ziemas svētkus un
laimīgu Jauno gadu novēl

EAGLE'S NEST

(SLĒPOTAVA)

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!
NOVĒL

BOUCK HETHERINGTON
FALLIS, TRIVETT & PARK

BARRISTERS AND SOLICITORS

TEL. 363-4451   365 BAY STR.
TORONTO, ONT.

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

EXCLUSIVE
DELICATESSEN CO.

Zivju pārstrādāšanas, tirdzn., importa un eksporta
LATVIEŠU UZŅĒMUMS

43 MULOCK ST.,   TORONTO 9, ONT.
TĀLR. 766-6007

Priecīgus Ziemas svētkus un
panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

LAIMON'S AUTO SERVICE

603 Gerrard St. E. (pie Broadview). Toronto.
Tālr. 466-0540   LAIMONS MAROVSKIS

Priecīgus Ziemas svētkus un
laimīgu Jauno gadu novēl

ALDER'S ESSO SERVICE

1151 Queen St. E. Tālr. HO 6-0496, Toronto.
LAIMONS ALDERS.

SALAMANDER MARKE

Gaišus un saulainus
Ziemas svētkus
visiem latviešiem novēl
jūsu apavu veikals

PETER'S SHOES

243 DANFORTH AVE.
TORONTO, ONT.
TĀLR. HO 3-7319

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

LATVIEŠU SAIMNIECISKO
DARBINIEKU APVIENĪBA
KANADĀ

Priecīgus Ziemas svētkus un
panākumiem bagātu Jauno gadu novēl

ALFREDS STIKUTS

Nekustamu īpašumu aģentūra. Reģistrēts obl. birojs.
2889 Dufferin St., Toronto 19, Ont.,   tel. 789-1511

Priecīgus Ziemas svētkus un
panākumiem bagātu Jauno gadu novēl
rotkalis - daiļamatnieks

ALEKSANDRS GUGĀNS

25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont, tālr. 444-4033

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu!

CREST FLORISTS

un MĀKSLAS SALONS 567 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto   HU 7-0491   ELMARA GULBIS

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

VIKING DELICATESSEN

1077 Bathurst St. (pie Dupont St.)
Toronto, Ont.   LE 2-9068
EMILIJA un GEORGS DUMPES

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

EVERLAST HEATING Co.

62 GEAREY AVE., LE 1-1101. TORONTO
A. RASA   HO 5-5317

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

MILLIJA ROCE FASHIONS

2218 Bloor St. W. (Runnymede Rd. stūrī)
Toronto, Ont. Tālr. RO 2-6661
MILLIJA ROCE

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl

BROADVIEW DELICATESSEN

105 Danforth Ave (pie Broadview)   Toronto
HO 5-9905   AUSMA MIKELSONS

Sveicam Ziemas svētkos un novēlam
laimīgu Jauno gadu!

AUSTRAS MODES SALONS

Īpašn. A. VITOLIŅA
854 Ossington Ave., Toronto. Tālr. LE 5-3725.

BERGDON GALERIJA

★ *GLEZNAS*
★ *SKULPTORAS*
★ *ANTIKAS*
★ *TELPU DEKORĒŠANA*

180 DAVENPORT Rd., tel. 924-3865, Toronto

P A Z I Ņ O J U M S

Svinama diena

pirmdien, 1965. g. 27. decembrī,

(BOXING DAY)

Toronto pilsētas padome savā 1948. gada 30. novembra sēdē nolēma, ka diena pēc Ziemas svētku dienas ir svinama (Boxing Day) un ik gadus tiek proklamēta par svinamu dienu.

Saskaņā ar šo rezolūciju pilsētas lielvecākais Philip G. Givens, Q.C. pasludina pirmdienu, 27. decembri par svinamu dienu.

Pilsētas valdē,
1965. g. 26. novembrī.

C. E. Norris,
City Clerk

Dievs, sargi ķēninieni!

Ticības svētku garā
pagodinos nodot
Jums un Jūsu ģimenēm
mūsu patiesi vissirsnīgāko vēlējumu

Priecīgus Ziemsvētkus un
laimīgu miera pilnu un bagātu
Jauno gadu!

STEPHEN B. ROMAN
President

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

VIRU KORA DZIESMU CIENĪTĀJIEM

Iznākusi vīru koŗa VIESTURS ilgspēlētāja skaņu plate.
Ieskaņotas 10 latviešu komponistu oriģināldziesmas un
11 tautas dziesmu harmonizējumi.
Plate pieprasāma DV grāmatnīcā 491 College ielā, Toronto 4,
vai pie koŗa pārstāvja V. Liepiņa 25 Bralorne Cresc., Toronto
Plates cena: $4.50

Priecīgus Ziemsvētkus un
panākumiem bagātu Jauno gadu
visiem latviešiem novēl

BENJAMIŅA
filmu laboratorija

247 Richmond St. East, Toronto 2, Ont.
EM 3-6496

REALTOR

Priecīgus Ziemsvētkus

L. BODNER, Real Estate

Member Toronto Real Estate Board
2279 Bloor St. W. tel. 766-7681

M. A. KAŅĶIS – pārstāve

Tālr. mājās: 531-2780

PRIECĪGUS ZIEMAS SVĒTKUS
LAIMĪGU JAUNO GADU novēl

PASTRY CHEF

konditoreja un delikatešu veikals

2202 BLOOR ST. W. Toronto (pie Runnymede)
TEL. RO 3-2521   F. un O. TINTE

Priecīgus Ziemsvētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu!

MURRAY'S PHARMACY
(E. Galdiņa)

3108 Dundas St. W. Toronto.   Tel. RO 7-8468

LASĪTĀJU vēstules

VAI NĀKOŠĀ GADĀ 18. NOVEMBRĪ MŪS ATCERĒSIES ASV AMATPERSONU ŠOFEŖI UN ĶĒKŠAS?

Pārlasot trimdas presē 18. novembŗa svinību atreferējumus, sevišķi ASV, skumji konstatēt, ka ik ar gadu atkrīt vai arī neredz augstu atbildīgu amatpersonu personīgās vai cita veida uzmanības mūsu lielajā dienā 18. novembrī.

Zinām labi ASV pašreizējās lielās degošās politiskās problēmas. Nevajadzētu tomēr amerikāņiem aizmirst, ka ikviena brīvības diena saistās ar miljoniem citu apspiesto Pad. savienībā. Pieminot vienus, tiek pieminēti visi apspiestie. Nu esam nonākuši 18. novembŗa oficiālajā pieņemšanā pie ministra vietnieka kundzes, ārlietu ministrijas augstāka darbinieka kundzes, Austrumeiropas lietu direktora palīga, protokolšefa vietnieka u. t. t. Labi vēl, ka ASV ārlietu ministra vietnieks Dž. Bols sveicinājis telegrafiski. Un daži senātori. Agrāk arī Stokholmā 18. novembŗa svinībās ieradās pat toreizējais ASV sūtnis Zviedrijā Kabots. Nu jāsamierinās ar kultūras atašeja nenozīmīgo parunāšanos.

Kur vaina? Mūsu pašapziņas trūkumā un nostājā. Mums pašiem jārada savs apspiesto spēks, citādi neviens mūs uz priekšu neuzlūkos ar nopietnu vērtējumu. To mēs visi varam, ja gribam. To rādīja 13. novembŗa baltiešu lielākā demonstrācija pie AN nama Nujorkā. Tas būtu sākums.

Andrejs Eglītis,
Stokholmā

PĀRDOMĀM

„Brīvība nav iegūstama ar lūgšanos no citiem, to nevar arī iegūt ar savas taisnības pierādīšanu, un nepavisam ar gaudām un vaimanām. Brīvību var izcīnīt tikai ar vislielāko uzupurēšanos. Tauta, kas nav ar mieru nest upuŗus brīvībai, to nemaz arī īsti nav pelnījusi. Tauta var ilgāku laiku dzīvot brīvībā tikai tad, ja tai ir pietiekošs skaits cilvēku, kas par dzīvi brīvībā ir gatavi upurēt pašu dzīvi."

No Imanta Alkšņa (Lunda) valstssvētku runas pag. gada 20. novembrī Kopenhāgenā.

Priecīgus Ziemsvētkus un

PRIECĪGUS ZIEMSVĒT

SHERAT
H

112 King St. E

Priecīgus Ziemas svētkus u

O. ANDERSONS
DELICATE

26 MARKET ST.   HAMILT
Tel.: JA 7-9896

KREIŠMANIS
NURSING HOME

47 Forest Avenue
HAMILTON, ONTARIO — CA

PLECAN FUEL O

195 REBECCA ST. HAMILTON,

195 Rebecca st. Hamilton, O

SAKAS PARCEL SERVIC

Sent by
Ukrainska Kr
620 Barton St. E. Hamilton, Ont.   Tel

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un
LAIMĪGU JAUNGADU visiem latvieš

CENTRAL MEA
Processing & Marketing Co

Veikali:
535 Bloor St. W.   LE
323 Roncesvalles Ave.
928 College St.
429 Danforth Ave.
Igauņu uzņēmums

Priecīgus Ziemsvētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu visiem latviešiem novēl

A/S LATVIEŠU NAMS TORONTO

PRIECIGUS ZIEMSVĒTKUS UN SEKMĒM BAGĀTU 1966. GADU

novēl

SHERATON CONNAUGHT HOTELIS

112 King St. E   HAMILTON, ONT.

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu novēl visiem Hamiltonas latviešiem

JOSEPH

MACALUSO M. P.

HAMILTON WEST

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu vēl klientiem un draugiem

E. ROBEŽGRUNTNIEKS

ROBEZ & DONNELLY LTD.

Realtors and Appraisers

79 MAIN ST. E.
TEL.: JA 8-8966   HAMILTON, ONT.

Priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu 1966. gadu HAMILTONĀ novēl

O. ANDERSONS DELICATESSEN

26 MARKET ST.   HAMILTON, ONT.

Tel.: JA 7-9896

MILGRAM PHARMACY Ltd.

380 Crocket St.   Tel. FU 5-1583.
Hamilton, Ont.

KREIŠMANIS NURSING HOME

47 Forest Avenue

HAMILTON, ONTARIO — CANADA

JOHN S. MILLAR B.A.

ADVOKĀTS UN NOTĀRS

15 King St. West   Tel.: JA 8-1186
Hamilton, Ont.

DENIS F. O'LEARY B.A.

ADVOKĀTS UN NOTĀRS

The Professional Arts Bldg.
155 James St. S. Hamilton, Ont. Tel. JA 8-6781

PLECAN FUEL OILS

195 REBECCA ST. HAMILTON, ONT.

195 Rebecca st. Hamilton, Ont.

FRANCIS ZARĀNS

DRĒBNIEKS

557 King St. E. Hamilton, Ont. Tel. JA 7-1240

SAKAS PARCEL SERVICE

Sent by

Ukrainska Knyha

620 Barton St. E. Hamilton, Ont.   Tel. LI 4-7239

PRIECIGUS ZIEMSVĒTKUS UN LAIMĪGU 1966. GADU visiem latviešiem vēl

HAMILTON MOTOR PRODUCTS Co. Ltd.

132 MAIN ST. W
HAMILTON, ONT.   TEL. JA 8-7001

Priecīgus Ziemas svētkus un sekmēm bagātu Jauno gadu novēl visiem tautiešiem un draugiem

TED'S ANCASTER HARDWARE

ANCASTER, Ont.   F. T. KRIGERS

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu visiem latviešiem novēl

Diānas Jablokovas - Vorps
KLASISKĀ BALETA SKOLA un
CANADIAN JUNIOR BALLET COMPANY

1920 Avenue Rd.   Telefoni: 120 Overbrook Pl.
Toronto 12, Ont.   489-7597 — 781-9923   Downsview, Ont.

470 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIKIS LUNSKY

TORONTO PILSĒTAS

PELNU UN ATKRITUMU NOVĀKŠANA

Sakarā ar pirmdienu, 27. decembrī, kā svinamdienu (Boxing Day) pilsētā netiks aizvākti pelni un atkritumi.

Lūdzu ievērot sekojošo:

Ja pirmdiena ir jūsu kārtējā diena, kad ved prom atkritumus, tad šoreiz tie tiks aizvesti otrdien. Ja otrdiena ir bijusi jūsu kārtējā diena, kad ved prom atkritumus, tad šoreiz tos aizvedīs trešdienā.

IETVJU TĪRĪŠANA

Labākai sadarbībai nākotnē tiek lūgts notīrīt sniegu no ietvēm pie jūsu īpašuma.

Drošības labā, lūdzam ietves notīrīt pēc iespējas tūlīt pēc snigšanas, kā arī nokaisīt ar smiltīm apledojušo ietvi. Veikalnieki un māju īpašnieki visā pilsētā, rūpējieties par pilsoņu drošību!

H. F. Atyeo, P. Eng.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANES BIROJS

467 Sherbourne St., Toronto.

Tel. WA 4-1408.

★

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU visiem latviešiem novēl

CENTRAL MEAT Processing & Marketing Co. Ltd.

Veikali:

535 Bloor St. W.   LE 4-2868
323 Roncesvalles Ave.   LE 6-7582
928 College St.   LE 6-1479
429 Danforth Ave.   HO 6-3402

Igauņu uzņēmums

PRIECĪGUS ZIEMAS SVĒTKUS un PANĀKUMIEM BAGĀTU JAUNO GADU visiem latviešiem tuvumā un tālumā novēl

POKO'S Meat Products

376 COLLEGE ST. (starp Spadina un Bathurst) WA 2-1300.

Veikals austrumos   Veikals ziemeļos
319 DANFORTH AVE   767 MT. PLEASANT RD.
HO 1-3421   TORONTO   HU 8-2078
(starp Broadview un Logan)   (pie Eglinton Ave.)

Igauņu uzņēmums

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!
PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS visiem tautiešiem novēl V. PALMA
UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218. A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Lūdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 285, Station „K", Toronto.

TORONTO

Bīsk. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510. Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

24. decembrī, plkst. 6 vakarā Ziemas svētku svētvakara dievkalpojums. Dievkalpojumā dziedās Svētd. skolas bērni un draudzes koris dir. J. Baruša vadībā; plkst. 8 vakarā otrs Ziemas svētku svētvakara dievkalpojums. Solo priekšnesumi.

25. decembrī, plkst. 11 Ziemas svētku dievkalpojums. Dziedās Dainas koris dir. J. Palena vadībā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā

24. decembrī Ziemas svētku svētvakara dievkalpojums plkst. 7. Piedalās draudzes koris.

25. decembrī Ziemas svētku dievkalpojums plkst. 10 rītā.

31. decembrī, plkst. 7 Vecgada vakara dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

24. decembrī, plkst. 6 vak. Ziemsvētku dievkalpojums.

31. decembrī, plkst. 7. vak. Vecā gada dievkalpojums.

BRAMPTONA

25. decembrī, plkst. 1.30 p. p. Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

Ziemsvētku vakarā, 24. decembrī, dievkalpojumi; plkst 5.30 p. p., dziedās svētdienas skolas bērni; plkst. 7 vakarā — dziedās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā.

25. decembrī, plkst. 11 pr. p. Ziemsvētku dievkalpojums.

28. decembrī, plkst. 7 vakarā draudzes dāmu komitejas eglīte — 15 Melrose Ave. North.

29. decembrī, plkst 7 vakarā eglīte Bībeles klasēm baznīcā.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznī.

25. decembrī, plkst. 1.30 p. p. Ziemas svētku dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

24. decembrī, plkst. 4. 30 p. p. Ziemas svētku vakara dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīca 580 Portage Road.

2. janvārī, plkst. 2. p. p. dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras latviešu ev.-lut. draudze.

Piektdien, 24. decembrī, plkst. 9 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREALA

Māc A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa

24. decembrī, plkst. 7.45 vakarā dievkalpojums.

26. decembrī, plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angliski (kopā ar igauņu draudzi; sprediķo Trīsvienības dr. mācītājs); plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums latviski .

Vecgada vakarā, 31. decembrī, dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 8.30 vakarā. Jaungada dienā dievkalpojuma nebūs.

2. janvārī dievkalpojums plkst. 1.30 p. p.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montreālā.

24. decembrī, plkst. 7 vakarā Ziemas svētku vakara dievkalpojums.

31. decembrī, plkst 7 vak. Vecā gada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

9. janvārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

23. janvārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

ROXBORO

30. janvārī, plkst. 2 p. p. St. Barnaba baznīcā dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev.-lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

ASV BAZNĪCĀS

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

24. decembrī, pl. 5 p. p. pirmais Svētvakara dievkalpojums, soprāns M. Cakare, pavadīs V. Treimanis. Pl. 7 vak. otrs Svētvakara dievkalpojums, draudzes koris E. Strautmaņa vadībā. Dziesmu lapiņas.

25. decembrī, pl. 11 rītā Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu, tenors K. Salna, pavadīs V. Treimanis. Pēc dievkalpojuma zālē jauniešu eglītes sarīkojums.

26. decembrī, pl. 11 rītā otrs Ziemsvētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma zālē veco ļaužu un draudzes darbinieku eglītes sarīkojums. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Liventāls, tālr. WE 3 - 9326.

LOSANDŽELOSA

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 9-8679.

31. decembrī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu. Solists Andrejs Krūmiņš. Māc. Elmārs Caune.

2. janvārī, plkst. 11 no rīta Jaungada dievkalpojums. Māc. Elmārs Caune. Ērģeles Velta Barviks.

Skolas sākums draudzes baznīcā 9. janvārī, plkst. 9 no rīta.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

OKLENDA

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

24.decembrī, plkst. 7 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums. Solo — Biruta Pluģe, pie ērģelēm prof. N. Kreišmanis. Dziesmu lapiņas.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

26. decembrī, plkst. 11 dienā Ziemsvētku dievkalpojums.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu novēl
GUILDCRAFT FLOORS
LATVIEŠU UZŅĒMUMS
702 WESTON RD., TORONTO

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN SEKMĪGU JAUNO GADU novēl
CHIROPRAKTORS
DR. R. G. BALODIS
928a Kingston Rd., Toronto 13, Ont. Tel. 699-3584

the Colonnade
131 BLOOR ST. WEST
TEL. 927-0662
PRIECĪGUS ZIEMAS SVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU!
AMJARV'S BAKERY

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

ALFREDS STIKUTS REALTOR
2889 Dufferin Street
tel. 789—1535, Toronto 19

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu — Sauciens no Golgatas dievkalpojumi ar priekšnesumiem pl. 7 vakarā Latviešu namā. Visi laipni lūgti.

26. decembrī — pl 7 vak. Sauciens no Golgatas Ziemsvētku dievkalpojums ar priekšnesumiem. Pēc tam tējas galds.

30. decembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

31. decembrī — pl. 9 vak. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā. Rīko Latviešu nams A/S.

1966. g.

1. janvārī — pl. 4 p.p. T.L.Katoļu vienības Ziemas svētku eglītes vakars Latviešu namā.

2. janvārī — Latviešu skolas Eglītes vakars.

8. janvārī — pl. 6 vak. Ziemsvētku kauju atceres brīdis Saulainē pie kritušo karavīru pieminekļa. Pēc tam bijušo cīnītāju salidojums ar groziņu vakaru.

15. janvārī — Latviešu namā tradicionālā LMM kluba Zaķu balle.

22. janvārī — plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazija rīko gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu.

29. janvārī — Latviešu namā Preses Balle — LPB Kanadas kopa.

30. janvārī — pl. 5 p.p. Edītes Timermanes audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē.

30. janvārī — pl. 11 dienā Latviešu namā LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku rīts.

4. februārī — Nakts latīņu kvartālā, studentu karnevāls 958 Braodview Ave., Igauņu namā.

11. februārī mākslinieku vienības „Latvis" gadskārtējais karnevāls Columbus zālē.

26. februārī — Daugavas Vanagu karnevāls Latviešu namā.

5. martā — plkst. 8.30 čellista Ingus Nāruna koncerts Latviešu nama zālē. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns. Koncertapvienības sarīkojums.

11. martā — plkst. 8 vakarā plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās, 100 The Queensway. Ieeja pret ielūgumiem. Rīko Toronto korporāciju kopa.

12. martā — pl. 8 vak. plkv. O. Kalpaka atceres vakars Latviešu namā.

19. martā — pl. 6.30 Latviešu kara invalīdu apvienības karoga iesvētīšana Latviešu namā.

16. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes koŗa 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

30. aprīlī — gadskārtējais vīru koŗa Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

7. maijā — plkst. 7.30 Klīvlendas latviešu koŗa koncerts Parkdale Collegiate zālē. Diriģents J. Ūdris. Koncertapvienības sarīkojums.

SV. KATRĪNAS

31. decembrī — DV nodaļas vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motor hoteļa telpās.

HAMILTONA, ONT.

22. janvārī — pl. 7.30 HLMMK balle „Šalc zaļais mežs" Rainbow zālē, Sanford un King ielu stūrī.

31. decembrī — pl. 8.30 HLB rīko savā namā 16 Queen St. N. Jaungada sagaidīšanu. Biļetes iepriekšpārdošanā HLB grāmatnīcā.

Izdaru visāda veida APMETUMU DARBUS iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles). Darbs garantēts.
BRUNO LIELBARDIS
769-8298, Toronto.

MOLSON EXPORT
VISVAIRĀK PĀRDOTAIS ALUS KANADĀ
MOLSON EXPORT ALE
SLAVENS ALUS plašā zemē
MOLSONS - NEATKARĪGA ALUS DARĪTAVA KOPŠ 1786 GADA

Priecīgus Ziemas svētkus
TO

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTK

Dāviniet Ziemsvētkos sveštau
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATU
lai palīdzētu popularizēt Latvij
Cena $ 7.00
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīva

Lotus
FLORIST • GIFT SHOP • 802 BATHURST STREET • TORONTO • PHONE 533 380
792
(p
• PUĶES • LATVIEŠU GRĀMATAS • SKA
DZINTARS • KRISTALLS • PORCELĀNS
KANADAS UN ASV LATVIEŠU DAIĻAM
IZSTRĀDĀJUMI
Ināra u

VALUDE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKS
Zeltka
A. KIVLENIEKA,
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964¼ Bloor S
Ont., 533—2837 Tautiešie

AUSTRA ŠMI
DĀMU FRIZIERSALON
737 Bloor St., W., pie Grace, Toront

A. EGLITIS — T. V. R
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, te

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAVIEN
(bezpeļņas organizācija)
LIETIŠKĀS MĀKSLAS
DAIĻAMATNIECĪBAS SAL
687 Church Street, Toronto 5
V. VILSONES WEAV

Skolu un jaunatnes ievērībai. Austras Anders
100 tautas dziesmu un rotaļu k
AUGSIM LATVIJAI
(Meldijas un teksti) Kab. gr. formātā
Grāmatniekiem atlaide.
Pasūtināma: 494 Sammon Ave., Toronto 6,

VIESĪBĀM, KOMER
sagatavoju un piegādāju mājās au
piemērotu katram gadījumam: salāt
zivis, vēžus — sākot ar $3.50 no p
E. BĒRZIŅŠ — 1413 Bloor St. W. te
Toronto.

Iegādājieties
Birutas Senkēvičas dzejoļus
... ZEME un JŪS ..
Maijas Vīciņas grafiskais ietērps un
Glīts izdevums — patīkams dāvo
Cena $3.00, grāmattirgotājiem at
Pieprasāma DV grāmatnīcā, 491 College St., T
Canada.

IPAŠUMUS!
iešiem
ALMA
6 GADIEM UZ
VISĀ PILSĒTĀ.

Vai esat
kārtojuši
nementu?

umu kalendārs
TORONTO
dienu — Sauciens no dievkalpojumi, ar umiem pl. 7 vakarā namā. Visi laipni ie-
— pl 7 vak. Sauciens tas Ziemsvētku dievs ar priekšnesumiem. tējas galds.
i, pl. 8 vak. Latviešu līgiski - štiķu pārdo- s. Māc. R. Ekšteins.
— pl. 8 vak. Jaun- idišana Latviešu na- Latviešu nams A/S.
pl. 4 p.p. T.L.Katoļu Ziemas svētku eglītes tviešu namā.
Latviešu skolas Eglī- s.
pl. 6 vak. Ziemsvēt- atceres brīdis Sau- kritušo karavīru pie- Pēc tam biļušo cīnītā- ums ar grožiņu vaka-
— Latviešu namā tra- LMM kluba Zaķu
— plkst. 7 vakarā Sv. baznīcas telpās TLTA riko gadskārtējo alcinājuma sarīkoju-
— Latviešu namā — LPB Kanadas
pl. 5 p.p. Edītes s audzēkņu vakars ja baznīcas sarīk. zā-
pl. 11 dienā Latvie- LPB Kanadas kopas kstnieku rīts.
— Nakts latīņu kvar- ntu karnevāls 956 Ave., Igauņu namā. mākslinieku vienības gadskārtējais karne- bus zālē.
— Daugavas Vanagu Latviešu namā.
plkst. 8.30 čellista In- a koncerts Latviešu pie klavierēm Ane- kalns. Koncertapvie- jums.
plkst. 8 vakarā plkv. bataljona atceres Kingsway telpās, 100 sway. Ieeja pret ie- Rīko Toronto korpo- e.
pl. 8 vak. plkv. O. atceres vakars Latvie-
pl. 6.30 Latviešu ka- apvienības karoga Latviešu namā.
pl. 8 vak. Sv. Andre- -lut. draudzes kora rtējais koncerts Sv. baznīcā.
gadskārtējais vīru uru koncerts ar bal- namā.
plkst. 7.30 Klīvlendas ra koncerts Parkda- te zālē. Diriģents J. ncertapvienības sarī-

KATRINAS
— DV nodaļas va- as Jaungada sagaidī Beacon Motor hote-

ILTONA, ONT.
pl. 7.30 HLMMK zaļais mežs" Rata- Sanford un King ie-
— pl. 8.30 HLB rīko 16 Queen St. N. sagaidīšanu. Biļetes rdošanā HLB grā-

visāda veida
MU DARBUS
sē un ārpusē.
bs plates (flīzes).
bs garantēts.
D LIELBARDIS
280, Toronto.

Priecīgus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu!

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LTD.

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN LAIMĪGU 1966. GADU visiem latviešiem novēl

A. KRISTAPSONS UN CO. 1095 QUEEN ST. E. TORONTO TEL.: HO 6-5152

Dāviniet Ziemsvētkos sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATURE
lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu
Cena $ 7.00
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

ZIEMASSVĒTKU SVEICIENI un LAIMES VĒLĒJUMI
JAUNAJĀ GADĀ visiem latviešiem
JOHN GOBA LTD.
1365 Martin Grove BŪVUZŅĒMUMS
Toronto, Ont. Telefons CH 4-2451

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU!
ARTURS ZUTIS, B. A
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 RICHMOND ST., TORONTO 1. Tel. 366-5946

PUĶU VEIKALS
Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām
Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.
A. PUTNIŅŠ

Toronto Window MFC Co. Ltd.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes aluminija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS
darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

Lotus
792 BATHURST ST. (pie Bloor St.)
LE 3-3884
FLORIST • GIFT SHOP • 792 BATHURST STREET • TORONTO • PHONE 533-3884
● PUĶES ● LATVIEŠU GRĀMATAS ● SKAŅU PLATES ● DZINTARS ● KRISTALLS ● PORCELĀNS ● KERAMIKA
KANADAS UN ASV LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU IZSTRĀDĀJUMI
Ināra un Arvīds Tirums.

Latviešu puķu veikals un mākslas salons CALLA
787 DANFORTH AVE., TORONTO 6, ONT.
TEL. 466—9011 (arī pēc darba)
Piedāvājam: ☆ Svaigi grieztus ziedus. ☆ Podu puķes. ☆ Zaļuma stādus. ☆ Tautiski izstrādājumi.
Piegādājam mājās. Lūdzam pasūtinājumus nodot laikus.
Milda Kļaviņš.

Skaista dāvana svētkos ir
GLEZNAS
Oriģināldarbi (eļļa)
Ļoti mērenas cenas
Tel. 488-7214, Toronto.

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKUL

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

KALUPE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkala
A. KIVLENIEKA, G. J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4., Ont., 533—2837 Tautiešiem atlaide

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

KĻUVĀT 21 GADU VECS?
Kad esat sasniedzis 21 gadu vecumu, jūs vairs netiekat ieskaitīts savu vecāku veselības apdrošināšanas polisē. Lai būtu apdrošināts, jums pašam 30 dienu laikā jāizņem personīgā polise. Attiecīgā veidlapa saņemama bankās, slimnīcās vai arī Ontario Hospital Services Commision.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS — T. V. RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

S. & G. TIRE SERVICE
459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel.: LE 4-6602
Pārdodam: DOMINION ROYAL, DUNLOP un GOODRICH augstākās kvalitātes ziemas riepas, kā arī RITEŅUS par vairumtirdzniecības cenām.
● Vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās riepas.
● Elektroniska riteņu balansēšana. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz 8 vakarā. Sestdienās līdz 5 pēcpusdienā.
ZEMAS CENAS. GARANTĒTS DARBS. Latviešiem ATLAIDE.

TIKKO SALAULĀJĀTIES?
Tagad jūsu veselības apdrošināšanas polisei jāsedz abi: vīrs un sieva. Paziņojiet par pārmaiņām ģimenes stāvoklī savai darba vietai vai arī, ja abi maksājiet tieši, — komisijai.

CEĻOJUMU BIROJS
World Wide Travel Service
O. K. JOHNSON & CO. LIMITED
697 Bay Street, Toronto 2 EMpire 6—9488

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBA KANADĀ
(bezpeļņas organizācija)
LIETIŠKĀS MĀKSLAS UN DAIĻAMATNIECĪBAS SALONS
687 Church Street, Toronto 5. Tel. 922—1815
V. VILSONES WEAVING STUDIO

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario.
Tel. EM 6-5946.
Suite 107
RO 6-3354 (mājās).

Ir liela starpība apdrošināšanā
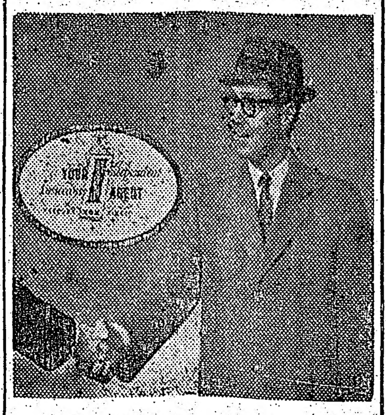
VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 14 gadu
PL 9-0266.

LAIMONS AUTO SERVICE
603 Gerrard St. E. (pie Broadview Ave.) Tālr. 466-0540, Toronto.
Dažādu veidu auto remonti, smērēšana un eļļas mainīšana.
Ratu balansēšana. Garantēts darbs. LAIMONIS MAROVSKIS.

Skolu un jaunatnes ievērībai. Austras Andersones - Plampes
100 tautas dziesmu un rotaļu krājums
AUGSIM LATVIJAI
(Meldijas un teksti) Kab. gr. formātā — Cena $1.50
Grāmatniekiem atlaide.
Pasūtināma: 491 Sammon Ave., Toronto 6, Ont. Canada.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

MAINĪJĀT DARBA VIETU?
Lai paturētu apdrošināšanu, ievērojiet instrukcijas Hospital Insurance Certificate of Payment 104. veidlapā. Darba devējam jums tā jāiedod, kad atstājat darbu.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
12 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nulīša un V. Reinholda gleznas
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

VIESĪBĀM, KOMERSIEM
sagatavoju un piegādāju mājās auksto galdu, piemērotu katram gadījumam: salātus, putnus, zivis, vēžus — sākot ar $3.50 no personas.
E. BĒRZIŅŠ — 1413 Bloor St. W. tel. 536—0607, Toronto.

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 2-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošanās abās bēru mājās.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-8251.
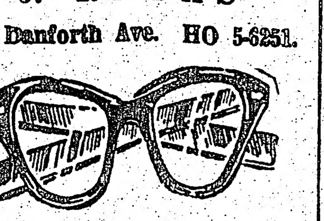
ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Jūsu ONTARIO HOSPITAL INSURANCE plāns
Ontario Hospital Services Commission
Toronto 7, Ontario

DCS
Drapery Contract Services
IMANTS E. KRŪZE
521 OAKWOOD AVE.
Tel. 789-2211 789-4455. Mājās BA 5-9299
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas, drapērijas u.c.

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Stree..
Toronto
tel. 363—4451

Iegādājieties
Birutas Senkēvičas dzejoļus
. . . ZEME un JŪS . . .
Maijas Vilciņas grafiskais ietērps un ilustrācijas.
Glīts izdevums — patīkams dāvanai.
Cena $3.00, grāmattirgotājiem atlaide.
Pieprasāma DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont. Canada.

8
KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
■ attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST KĀRKLINŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO1-1114 mājās 425-4162

PRIECĀJIETIES — KRISTUS IR DZIMIS!
K. Kārkliņš
SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLĪDZĪBAS

SPORTS

HAMILTONAS VOLEJBOLISTU UZVARA

Ontario atklātais volejbola turnīrs notika Toronto, piedaloties 14 vīriešu un 10 sieviešu vienībām, no tām 7 vīriešu un 5 sieviešu komandas bija ieradušās ASV. Pēdējās reprezentēja labāko ASV austrumu krasta volejbolu, kādēļ kanadiešu, varētu arī teikt — latviešu spēlētāju panākumi atzīstami par izciliem. Spēcīgā amerikāņu Binghamptonas vienība, kas nesen uzvarēja Skrantonas turnīrā, kurā piedalījās 24 vienības, ierindojās tikai trešā vietā. Uzvaru turnīrā izcīnīja Hamiltonas YMCA, uzvarot finālā Toronto Balmi-Bīč vienību ar 10—15, 15—8 un 15—8. Hamiltonas YMCAs pamatsastāvu jau daudzus gadus veido latvieši, arī Balmi-Bīč vienībā spēlē mūsu Vilmanis, Plonis un Treiguts.

Centrālās YMCAs igauņi zaudēja ceturtdaļfinālā Ņuarkas YMCAs vienībai, bet spēcīgo Binghamptonu no ierindas izsita Balmī-Bīč sešnieks. Pusfinālā Hamiltona uzvarēja St. Joseph Leads vienību, bet Balmī-Bīč pieveica Ņuarkas YMCAs pārstāvjus. „All Stars" vienībā no latviešiem iedalīja A. Richteru, M. Žulpu un J. Vilmani.

Sieviešu vienību turnīrā piedalījās arī Hamiltonas Sparta, kas ar tikai vienu uzvarētu setu palika 5. vietā. Turnīrā uzvarēja Čikagas Rebels sešnieks, arī 2. vietu ieguva amerikānietes — South Bend vienība.

Iepriekš notikušajā volejbola turnīrā Skrantonā, kurā 24 vienības, no Kanadas startēja Hamiltonas YMCA, un Toronto Balmī-Bīč vienības latviešu sastāvā, bet no Ņujorkas Latviešu sporta kluba sešnieks. Ņujorka, kas zaudēja ceturtdaļfinālā, vienu setu atņēma turnīra uzvarētājai Binghamptonai un tā spēja aizvirzīties priekšā Toronto Balmī-Bīč vienībai, kas negaidīti zaudēja vienu setu turnīra vājākajai dalībniecei. Tā torontieši nekvalificējās ceturtdaļfinālam. Hamiltona nespēlēja spēcīgākajā sastāvā, kādēļ dalītā 3. un 4. vieta uzskatāma par panākumu. Ņujorkas latvieši dalīja 7. un 8. vietu.

Ž. Z

ŠACHS

☆Ņujorkā novembra beigās notikušajā t. s. Empire State Open šacha turnīrā piedalījās 160 spēlētāju, sadalīti divās grupās — galvenajā un blakus turnīrā. Galvenajā turnīrā latviešu šacha meistars Jānis Pamiljens dalīja 2—4. vietu, iegūstot 5 punktus no iespējamiem 6. Starptautiskais meistars Džeims Šervins izcīnīja 1. vietu ar 5½ punktiem. Pirms turnīra visaugstāk vērtētie lielmeistari N. Rossolimo sasniedza 4½ un Bisgairs 4 punktus. Turnīrs bija viens no spēcīgākajiem šogad ASV, jo tajā piedalījās ap 50 oficiāli vērtētu šacha meistaru un ekspertu.

☆Pazīstamais latviešu šachists Augusts Raņķis šoruden iestājās Ņujorkas ievērojamākajā Manhetenas šacha klubā un tagad piedalās kluba čempionāta priekšsacīkstēs. Tās notiek divās paralēlās grupās. No katras pirmie 2 vai 3 sekmīgākie gūs tiesības spēlēt fināla turnīrā. Finālā tieši iekļūst 7 kluba spēcīgākie šachisti ar lielmeistariem Paulu Benko un Arturu Bisgairu priekšgalā. Pirmajā spēlē Raņķis nospēlēja neizšķirti ar S. Materu (A klase), bet zaudēja kā meistaram E. Šapiro, tā ekspertam E. Mekkormikam, atkarā no sekmēm atlikušajās partijās, Raņķim tomēr iespējams vēl kvalificēties finālam.

P.

Lielā izvēlē
MOTTON FURS
ļoti mērenas cenas
349 Roncesvalles Ave. TORONTO
Tel. LE 5-1393

Jūs esat vienmēr gaidīti pie
Robertson
CHEV — OLDS
1515 DANFORTH
Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis

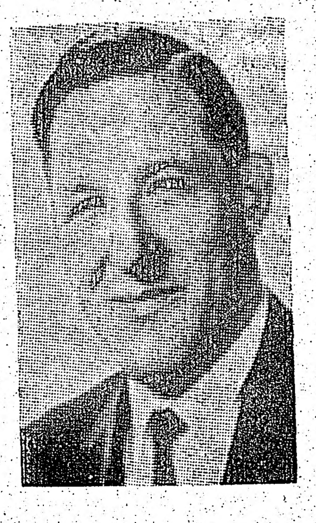

Hans Plaude
HO 6 - 1131
Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā financēšanā.
AĢENTŪRA, KAS GADĀ PĀRDOD VAIRĀK KĀ 8000 SATIKSMES LĪDZEKĻU

Robertson
Chevrolet
Oldsmobile
25 gadus vienā vietā
1515 Danforth
HO 6—1131

1966. GADA MODEĻI PĀRDOŠANĀ
Noteikti iegriežaties pie HANŠA PLAUDES
Chevrolet un Oldsmobile modeļi.

Toronto Sv. Andreja ev.-lut. draudzes bērnu eglītes vakarā vecāki un viesi noskatījās labi iestudētu H. Miķelsona ludziņu „Ziemsvētku ieskaņa" autora režijā, bet dejas iestudējusi I. Ķeniņa un E. Ošiņa-Bērziņa. Uzņēmumā pa labi: izrādes dalībnieki ar draudzes mācītāju A. Čopu un administrātori A. Cēberi aizmugures rindas vidū. Režisors H. Miķelsons izpildīja arī mīlīgā svētku vecīša lomu un redzams otras rindas labā malā, paslēpies aiz baltas vates bārdiņas. — Uzņēmumā pa labi: divi labsirdīgie seski — 3 gadus vecā Daina un 4 gadus vecais Aldis Vāgneri.
Foto: J. Līgers

ZIEMSVĒTKU TIRDZIŅŠ

(Pārnesums no 4. lpp.)

Kasieris J. Ronis informēja valdi, ka, tuvojoties grāmatvedības gada beigām, paredzama budžeta izpildīšanās. Biedru naudas un citas iemaksas no nodaļām ienāk apmierinoši.

Sporta daļas vadītājs A. Ancāns ziņoja, ka kādam bijušam Lietuvas konsulam Rīgā, kura piederīgie pašreiz dzīvo Toronto, ir ap 200 Rīgas uzņēmumu, kurus viņš ir gatavs pret atlīdzību nodot latviešu vajadzībām. Valde lūdza A. Ancānu ievākt tuvākas ziņas un noskaidrot, kādi uzņēmumi dabūjami.

Biedrzinis A. Akmens ziņoja, ka DV organizācijā Kanadā pašreiz ir 1089 biedri, to vidū 310 vanadžu. Ziņu par biedru skaitu trūkst vēl no jaundibinātajām DV nodaļām Otavā un Sū-Senmarijā.

Iekšējās informācijas daļas vadītājs R. Norītis ziņoja par veiktajiem uzdevumiem informācijas laukā un ierosināja nākošai delegātu pilnsapulcei visus darbiniekus un nodaļu ziņojumus pavairot rakstveidā. Tas dotu iespēju nodaļu izraudzītajiem delegātiem ar ziņojumiem iepazīties jau iepriekš, tā pilnsapulcē atlicinot vairāk laika konkrētām pārrunām un lēmumiem.

Valdes sēdē pārrunāja arī 13. novembra demonstrāciju Ņujorkā, kuras sekmēšanai, pēc V. Ciņa ziņojuma, no Kanadas latviešiem savākti 392 dol., bet LNAK valde devusi 75 dol. ceļa izdevumu segšanai demonstrantiem. Par saņemtajiem ziedojumiem piesūtīs kvītējumus, kopā ar pateicību, tiklīdz tās būs saņemtas no ASV.

Kultūras daļas vadītājs O. Kļavenieks saņēmis ierosinājumu rīkot latviešu tautas dziesmu un koklētāju ansambļa koncertu Toronto. To saziņā ar LNAK kultūras un izglītības nozari varētu eventuāli ietilpināt vispārējo kultūras dienu programmā. Kalpakiešu sarīkojums paredzēts 12. martā, kas sakrīt ar iecerēto DV delegātu pilnsapulci. Valde vienojās gadskārtējo delegātu pilnsapulci sasaukt 12. un 13. martā DV namā, 123 Huron ielā. Reizē ar to visas nodaļas aicinātas savus pārskatus un ziņojumus iesūtīt valdes sekretāram līdz 29. janvārim, bet DV KV daļu vadītājiem ziņojumi iesūtāmi ne vēlāk par 12. februāri. Vienlaicīgi ar delegātu pilnsapulci notiks arī Kanadas vanadžu salidojums.

DV CV loceklis un apgāda vadītājs K. Purmals ziņoja par apgāda darbību, kas šai gadā bijusi sekmīga.

Valdes sēdē bez pr-ža R. Epneŗa un jau minētajiem valdes locekļiem piedalījās sekretārs R. Alksnis, goda tiesas pr-dis P. Rudzītis, revīzijas komisijas pārstāvis U. Maksiņš un DV Hamiltonas nodaļas pr-dis J. E. Breikšs.

R. N.

„Ķīmiskais" karš Vietnamā

Vietnamas karš izvērties plašāks nekā piecdesmito gadu sākumā bija karš Korejā. Vietnamā iesaistīti jau tagad vairāk amerikāņu nekā bija Korejā. Vienīgi komūnistu Ķīnas atturēšanās iejaukties pasarga Vietnamu no pasaules kaŗa situācijas.

Attieksmē uz cīņām Vietnamā amerikāņi gājuši soli uz priekšu. Dienvidvietnamā komūnistu pārvaldītos apgabalos amerikāņi sākuši iznīcināt rīsu laukus. ASV militārā vadība Saigonā oficiāli atzīst, ka šajos apgabalos lietots neindīgs nezāļu iznīcinātājs-ķīmikālija, kuŗu katrs amerikānis var nopirkt aptiekas preču veikalā.

Attieksmē uz miera sarunām, jāatzīmē divi mēģinājumi. Vispirms, — Apvienoto nāciju pilnsapulces prezidents Fanfani saņēmis vēstuli, kurā prezidents Džonsons piedāvā miera sarunas bez jebkādiem noteikumiem. Tas izklausās pēc miera sarunām, ko amerikāņi piedāvājuši komūnistiem.

Otrs miera sarunu plāns nāk no Anglijas ministru prezidenta Vilsona. Pēdējais, pēc īsas vizītes pie Kanadas ministru prezidenta Pīrsona Otavā, domā, ka Vietnamā būtu panākams Ziemsvētku pamiers, no kuŗa varētu kaldināt tālākas miera sarunas.

VĒLREIZ DE GOLLS

Francijas valsts prezidenta vēlēšanu pirmajā gājienā 5. decembrī ģenerālis de Golls nespēja iegūt nepieciešamo un arī cerēto vairākumu. Pārliecinošu vai iespaidīgu vairākumu viņš neieguva arī atkārtotajās vēlēšanās 20. decembrī, bet ar saņemto balsu skaitu viņam tomēr pietika, lai aizsteigtos tālu priekšā kreisā spārna kandidātam Miteranam. Par de Gollu balsoja 55% franču vēlētāju, Miterans saņēma 32% balsu, bet pašreiz Ņujorkas satiksmes lielākā apstādinātāja Bridžita Bardo saņēma divas balsis, gan neatzītas.

75 gadus vecais ģen. de Golls prezidenta amatā ievēlēts uz septiņiem gadiem. Pieņemot amatu, prezidents ne ar vārdu nepiemiņēja baumas, ka viņš valsts vadību varētu atstāt jau pēc pāris gadiem. Acīm redzot, de Golls ir pārliecināts, ka vecuma ziņā var paveikt to pašu, ko spēja Čērčils un Ādenauers.

Francijas politikā vēlēšanas nekādas pārmaiņas neradīs. Nacionālpolitika paliks līdzšinējā; tāpat nemainīsies franču nostāja NATO problēmās, nedz Eiropas koptirga jautājumos. Var gaidīties, ka de Golls palielina pūliņus pasaules forumā, lai panāktu Indoķīnas neitralizēšanu.

Dvīņu kapsulas atgriežas

Pārspējot visus iepriekšējos rekordus, četri amerikāņu astronauti atgriezušies uz zemes. Pirmoreiz vēsturē kāda kapsula pavadījusi gaisā divas nedēļas. Pirmoreiz vēsturē arī divas kapsulas lidojušas četrus apļus ap zemes lodi ar 6—10 pēdu atstarpi. Ja vien kapsulas būtu attiecīgi izbūvētas, tās būtu varējušas gaisā savienoties, kas paredzēts amerikāņu zinātnieku starpplanētu telpas iekaŗošanas nākamajā fazē.

Dvīņu kapsula Gemini VII gaisā pavadīja divas nedēļas un nolidoja 5.149.400 jūdžu. Dvīņu kapsula Gemini VI gaisā pavadīja 25 stundas un 51 minūti, Atlantijas okeanā nosēžoties tikai 13 jūdžu no bazes kuģa „Vasp." Nekad līdz šim tik tuvu nosēšanos amerikāņi nebija panākuši. Manevrējamās dvīņu kapsulas VI un VII radījušas gluži jaunu fazi izplatījuma iekaŗošanas sacensībā, veikušas kaut ko tādu, kam krievi pat nevar tuvoties.

Ceļojumam uz mēnesi nav nekādas lielas zinātniskas nozīmes. Tā ir tikai sacensība starp ASV un Pad. savienību. Ja pirms pāris gadiem krievi likās pārākie, tad šodien var droši sacīt, ka uzvarētāji paliks amerikāņi.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI DABŪJAMI
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26. Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERY"
120 Barton St, E., Hamilton, Ont.

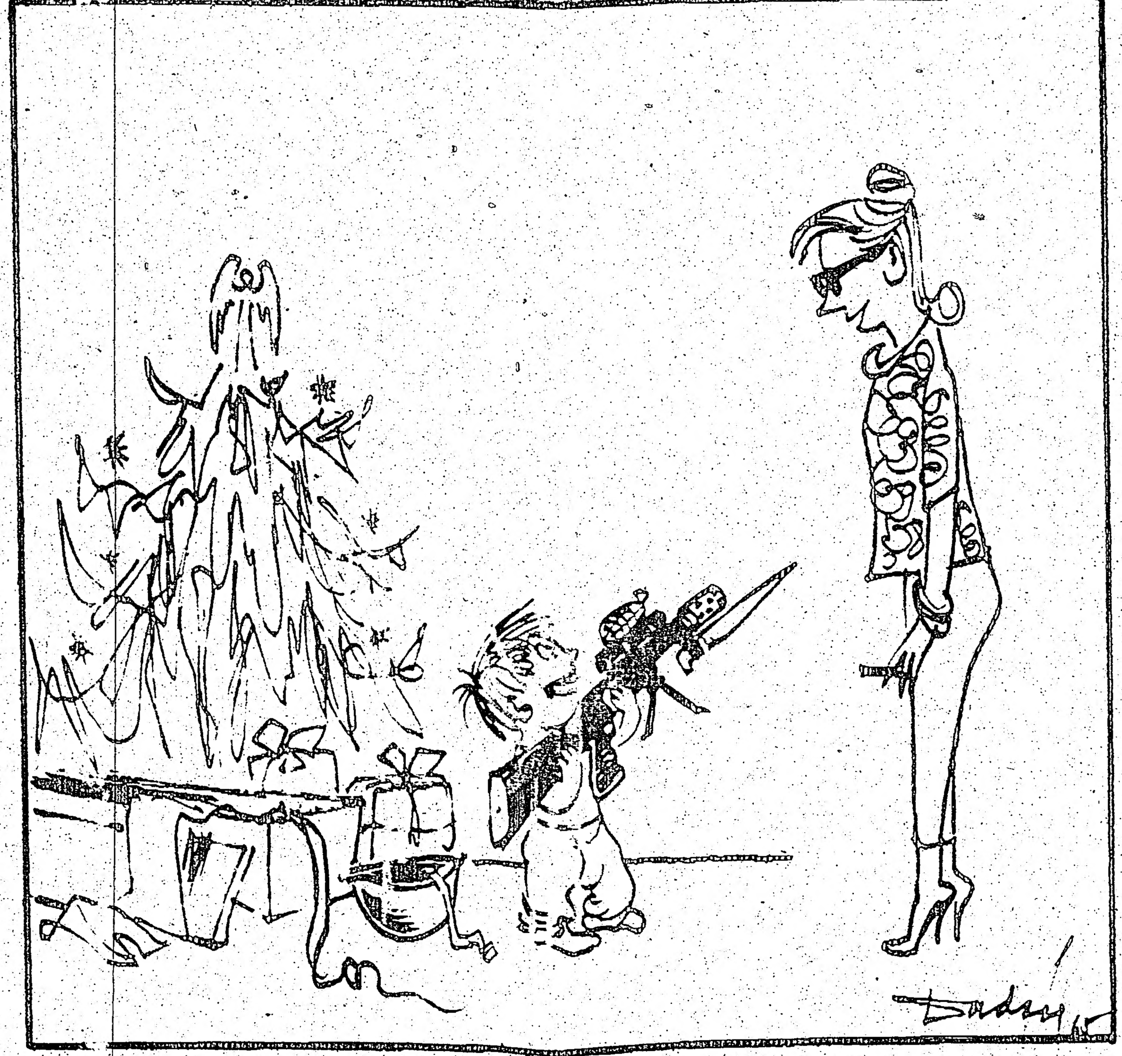

MODERNIE ZIEMSVĒTKI
Paldies, māmiņ, par skaisto Ziemsvētku dāvanu, — tieši tas, pēc kā šogad tik ļoti ilgojos!
Dadža karikatūra LA

Politiskās piezīmes

Urugvajas valdība nolēmusi uzsākt vispārēju pretkomūnisma kampaņu kā savās mājās, tā ārpolitikā. Kampaņas ievadā Urugvaja pārtraukusi diplomātiskās attieksmes ar Pad. savienību. Nākamais solis būs vairāku pēdējās nedēļās apcietinātu arodbiedrību amatpersonu izraidīšana. Pēdējie par daudz aktīvi sekojuši Pekingas komūnisma līnijai. Sekos valdības pasākumi komūnistu subversijas apturēšanai un iznīcināšanai. Urugvaja negrib piedzīvot likteni, kāds 50-to gadu sākumā piemeklēja Gvatemalu. Arī notikumi Kubā daudz palīdzējuši Dienvidamerikas republikām aktīvi nostāties pret komūnismu.

☆

Rodēzijas krize nav apmēros pietiekama, — runādams Londonā, izteicās Kanadas ārlietu ministrs Mārtins, — lai varētu sašķelt britu kopvalsti. Mārtins arī izteica pārliecību, ka nelegālās minoritātes valdības ministru prezidentu var piespiest pie sienas ar saimnieciskām sankcijām.

Pēc sarunām ar Anglijas valdības ministriem, Mārtins nosūtījis vēstules britu kopvalsts vadošajām personām Afrikā, lūdzot nesagraut kopvalsts vienotību ar vienpusīgu un neapdomātu rīcību pret Rodēzijas Smitu. Pat Tanzēnija un Gāna, — divas britu kopvalsts nācijas, kas neslēpa savu sašutumu, Anglijai liedzoties gāzt Smitu ar militāras varas palīdzību, — atzīst, ka nedrīkst darīt nekā tāda, kas varētu iedragāt britu kopvalsts vienotību.

Vai Smits var justies drošs un netraucēts? Pagaidām vēl ne. Anglija ar viņa valdību solījusies runāt vienīgi par padošanos. Angļi gatavojas arī kādam drastiskākam solim, proti — degvielu piegādes apturēšanai Rodēzijai.

No ministru prezidenta Smita angļi beznoteikumu padošanos neprasa, vienīgi sarunas, kuŗu temats būtu Smita padošanās. Rodēzijas nākotni Anglija saskata trīs attīstības fazēs. Pēc Smita atkāpšanās, — un Anglija vēl vienmēr cer, ka viņš to darīs labprātīgi, — īsu periodu Rodēzijā valdītu gubernātors Gibs. Tam sekotu vēlēšanas jaunam parlamentam, kuŗa darbības laikā Rodēzijā sāktu darboties karaliskā komisija dažādu lokāljautājumu sīkākai apskatei. Ir pat iespējams, ka karaliskās komisijas lēmums novestu pie legālas Rodēzijas neatkarības, Anglijai dodot svētību.